

Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer

Ds 2020:2

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Förord

Justitie- och migrationsministern Morgan Johansson beslutade den 19 juni 2019 att ge kammarrättsrådet tillika vice ordföranden vid Kammarrätten i Stockholm Ingela Fridström i uppdrag att biträda Justitiedepartementet med att lämna förslag som innebär att Migrationsverket får en utökad möjlighet att bedöma en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet (Ju 2019:C).

Förvaltningsrättsfiskalen Jennie Åsberg har arbetat som sekreterare i uppdraget.

Vi får härmed överlämna promemorian *Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer* (Ds 2020:2).

Uppdraget är med detta slutfört.

Stockholm i januari 2020.

Ingela Fridström

/Jennie Åsberg

Innehåll

Sammanfattning	5
Förkortningslista	7
1 Författningsförslag	11
1.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	11
1.2 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97).....	16
2 Utredningens uppdrag och arbete	19
2.1 Uppdraget.....	19
2.2 Utredningsarbetet.....	19
3 Bakgrund	21
3.1 EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket.....	21
4 Nuvarande ordning	23
4.1 Det omarbetade asylprocedurdirektivet.....	23
4.2 Utlänningslagen	26
4.3 Migrationsöverdomstolens avgöranden	29
4.4 Migrationsverkets tillämpning	30
4.5 Förhållandet i andra länder.....	32
4.5.1 Finland	33
4.5.2 Norge	34

4.5.3	Nederländerna.....	34
4.5.4	Tyskland	35
4.6	Pågående förhandlingar inom EU	35
5	Behovet av ändrade regler.....	37
5.1	Effekten av EU-domstolens dom.....	37
5.2	En effektiv asylprocess.....	38
5.3	Bevarade rättssäkerhetsgarantier	39
6	Överväganden och förslag	41
6.1	Regler om säkra ursprungsländer	41
6.2	En definition av begreppet säkert ursprungsland.....	43
6.3	Avvisning med omedelbar verkställighet	48
6.4	En förteckning över säkra ursprungsländer	51
6.5	Övriga bestämmelser om tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland	54
6.6	Följdändringar	55
7	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	61
8	Konsekvenser av förslagen	63
9	Författningskommentarer.....	67
9.1	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	67
Bilaga 1	Uppdraget (Ju 2019:C)	73
Bilaga 2	Det omarbetade asylprocedurdirektivet.....	80

Sammanfattning

I promemorian föreslås författningsändringar för att genomföra det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer.

Förslagen föranleds av EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket. I avgörandet uttalar EU-domstolen att direktivet inte medger att en ansökan om internationellt skydd anses som uppenbart ogrundad i ett fall där det av landinformationen framgår att sökanden kan ges ett godtagbart skydd i ursprungslandet och där sökanden har lämnat uppgifter som inte är tillräckliga för att internationellt skydd ska beviljas, när den medlemsstat i vilken ansökan lämnas in inte har antagit några bestämmelser för att genomföra begreppet säkert ursprungsland.

Förslaget innebär att Migrationsverket ska kunna anse en ansökan som uppenbart ogrundad och besluta om avvisning med omedelbar verkställighet när sökanden kommer från ett land som finns upptaget på en förteckning över säkra ursprungsländer. Ett sådant beslut får dock endast fattas om landet även efter en individuell prövning av sökandens skäl kan betraktas som säkert för honom eller henne. Det föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att upprätta förteckningen. Enligt förslaget är Migrationsverket bäst lämpat att bemyndigas med den uppgiften.

Förkortningslista

Det första
asylprocedurdirektivet

Rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus

Det omarbetade
asylprocedurdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning)

Det första
skyddsgrundsdirektivet

Rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet

Det omarbetade
skyddsgrundsdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för

när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning)

Eurodacförordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom

	området frihet, säkerhet och rättvisa
EKMR	Europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
ICCPR-konventionen	Förenta nationernas konvention den 16 december 1966 om medborgerliga och politiska rättigheter
FN:s tortyrkonvention	Förenta nationernas konvention den 10 december 1984 mot tortyr och annan grym, omänsklig och förnedrande behandling eller bestraffning
Genèvekonventionen	1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning
Återvändandedirektivet	Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna
EU:s rättighetsstadga	Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
Barnkonventionen	Förenta nationernas konvention den 20 november 1989 om barnets rättigheter

UtlL	Utlänningslagen (2005:716)
UtlF	Utlänningsförordningen (2006:97)
FL	Förvaltningslagen (2017:900)

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716) dels att 8 kap. 19 § och 12 kap. 7 och 8 a §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas två nya paragrafer, 1 kap. 6 a § och 8 kap. 19 a § och närmast före 1 kap. 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Säkert ursprungsland

6 a §

Med säkert ursprungsland avses ett land där det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det generellt inte förekommer någon förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inte heller finns något hot på grund av urskillningslöst våld i situationer

av en yttre eller inre väpnad konflikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om en förteckning över länder som uppfyller definitionen i första stycket. Förteckningen ska utformas så att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet uppnås vid tillämpningen av reglerna om säkra ursprungsländer.

8 kap.

19 §

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om *de uppgifter som utlänningsåberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet, och det därmed är uppenbart att det inte finns grund för asyl och det är uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan).*

Migrationsverket får också besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en asylansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten

Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om *det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och även uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan).*

Ett beslut enligt första stycket får endast fattas om

- 1. utlänningsuppgifter saknar betydelse för prövningen av ansökan,*
- 2. utlänningsuppgifter saknar tillförlitlighet, eller*

av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

3. utlänningen kommer från ett säkert ursprungsland enligt en sådan förteckning som avses i 1 kap. 6 a §, och han eller hon

*a) är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist där, och
b) inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter.*

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

19 a §

Utöver vad som anges i 19 § får Migrationsverket besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en ansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

12 kap.

7 §

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 § har beslutat att verkets beslut om avvisning får

Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 eller 19 a §§ har beslutat att verkets beslut om avvisning

verkställas trots att det inte fått laga kraft. får verkställas trots att det inte fått laga kraft.

8 a §

Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §, får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och då avslagits genom ett beslut som har fått laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har fått laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 §. Då gäller i stället att beslutet om avvisning får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits eller avvisats av Migrationsverket. Om beslutet om avvisning överklagas ska den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet om avvisning får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. Ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet.

Första och andra styckena hindrar inte att utlänningen överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 *eller 19 a* §§. Då gäller i stället att beslutet om avvisning får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits eller avvisats av Migrationsverket. Om beslutet om avvisning överklagas ska den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet om avvisning får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. Ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2020 i fråga om 1 kap. 6 a § och i övrigt den dag som regeringen bestämmer.

2. De nya bestämmelserna får sättas i kraft när föreskrifter om en sådan förteckning över säkra ursprungsländer som avses i 1 kap. 6 a § utlänningslagen har beslutats.

1.2 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningsförordningen (2006:97)

dels att 5 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 8 kap. 10 k–10 l §§, och närmast före 8 kap. 10 k § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

4 §

Den som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och åberopat skäl enligt 4 kap. 1, 2 eller 2 a § utlänningslagen (2005:716) är undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd. Undantaget gäller dock inte

1. en utlänning som saknar identitetshandlingar, om inte utlänningen medverkar till att klarlägga sin identitet,

2. om det är sannolikt att utlänningen kommer att överföras enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (Dublinförordningen), eller

3. om det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § utlänningslagen.

3. om det är sannolikt att utlänningen kommer att avvisas med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 *eller 19 a* §§ utlänningslagen.

Undantaget gäller fram till dess att utlänningen lämnar landet eller ett beslut om att bevilja honom eller henne uppehållstillstånd har fått laga kraft. Undantaget upphör dock att gälla om en utlänning inte medverkar till verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning som fått laga kraft.

Migrationsverket utfärdar ett särskilt bevis om undantag från skyldigheten att ha arbetstillstånd.

8 kap.

*Förteckning över säkra
ursprungsländer*

10 k §

Migrationsverket ska besluta om en sådan förteckning över säkra ursprungsländer som avses i 1 kap. 6 a § utlänningslagen (2005:716).

Bedömningen av vilka länder som ska tas upp på förteckningen ska grunda sig på ett urval av informationskällor, bland annat information från andra medlemsstater, Europeiska stödkontoret för asylfrågor, Förenta nationernas Höge Kommissarie för flyktingar (UNHCR), Europarådet och andra relevanta internationella organisationer.

Migrationsverket ska regelbundet se över situationen i de länder som tagits upp på förteckningen. Om ett land inte längre bedöms vara ett säkert ursprungsland ska det landet omedelbart tas bort från förteckningen.

10 l §

Migrationsverket ska underrätta Europeiska gemenskapernas kommission om vilka länder som betraktas som säkra ursprungsländer enligt förteckningen.

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2020.

2 Utredningens uppdrag och arbete

2.1 Uppdraget

Den 19 juni 2019 beslutade Regeringskansliet att uppdra åt kammarrättsrådet tillika vice ordföranden i Kammarrätten i Stockholm Ingela Fridström att biträda Justitiedepartementet med att lämna förslag som innebär att Migrationsverket får en utökad möjlighet att bedöma en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet. Syftet med uppdraget är att Migrationsverket ska ha motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad som innan EU-domstolens dom den 25 juli 2018 i mål C-404/17, A mot Migrationsverket, meddelades. I uppdraget ingår även att särskilt överväga behovet av en förteckning över säkra ursprungsländer. Utredaren ska vidare överväga om någon eller några av de andra grunderna för att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad enligt artikel 31.8 och artikel 32.2 i det omarbetade asylprocedurdirektivet bör införas i svensk rätt för att Migrationsverket ska ha motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad som innan den nyssnämnda domen från EU-domstolen.

Den fullständiga uppdragsbeskrivningen framgår av *bilaga 1*.

2.2 Utredningsarbetet

Arbetet inleddes den 1 augusti 2019 och har bedrivits utan särskild expert- eller referensgrupp. Förvaltningsrättsfiskalen Jennie Åsberg anställdes som sekreterare i uppdraget från och med den 1 september 2019. Arbetet har till stor del bestått i att analysera vad EU-rätten

kräver och utreda vilka ändringar som behöver göras i de svenska reglerna för att uppnå det efterfrågade resultatet. En jämförelse med vad som gäller i övriga EU/EES-länder har gjorts. Utredningen har också följt utvecklingen av det pågående arbetet inom EU gällande kommissionens förslag till en asylprocedurförordning och en EU-förordning om en gemensam förteckning över säkra ursprungsländer. Under arbetets gång har utredningen haft möten med företrädare för Migrationsverket och haft kontakter med sekretariatet för Kommittén om den framtida svenska migrationspolitiken, Ju 2019:1. Statistik har inhämtats från Migrationsverket. Utredaren har vidare sammanträffat med företrädare för Concord och Asylrättscentrum.

3 Bakgrund

3.1 EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket

Den 25 juli 2018 meddelade EU-domstolen dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket, gällande de svenska reglerna om omedelbar verkställighet och uppenbart ogrundade asylansökningar. I det nationella målet hade Migrationsverket avslagit en ansökan om uppehållstillstånd och fattat beslut om omedelbar verkställighet av ett avvisningsbeslut på grund av att ansökan ansågs som uppenbart ogrundad. Efter överklagande begärde Förvaltningsrätten i Malmö (migrationsdomstolen) förhandsavgörande från EU-domstolen. Frågan i målet var om artikel 31.8 jämförd med artikel 32.2 i det omarbetade asylprocedurdirektivet medger att en ansökan om internationellt skydd anses som uppenbart ogrundad i ett sådant fall som var aktuellt i det nationella målet, dvs. ett fall där det av landinformation framgår att sökanden kan ges ett godtagbart skydd i ursprungslandet och där sökanden har lämnat uppgifter som inte är tillräckliga för att ett internationellt skydd ska beviljas, när den medlemsstat i vilken ansökan lämnats in inte har antagit några bestämmelser för att genomföra begreppet säkert ursprungsland. EU-domstolen fann i sitt avgörande att direktivet inte medger att en ansökan om internationellt skydd anses som uppenbart ogrundad i ett sådant fall.

I avgörandet anförde EU-domstolen att Migrationsverket grundat sitt beslut på ett resonemang som är analogt med vad som följer av det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om handläggningen av ansökningar från personer som är medborgare i säkra ursprungsländer. Genom dessa bestämmelser i direktivet har särskilda prövningsregler införts som vilar på en motbevisbar presumtion om att det finns ett tillräckligt skydd i ursprungslandet,

vilken kan motbevisas av sökanden om denne redogör för tvingande skäl avseende hans eller hennes särskilda situation. I avsaknad av sådana tvingande skäl kan ansökan avslås såsom uppenbart ogrundad i enlighet med direktivet, om den aktuella situationen – att sökanden kommer från ett säkert ursprungsland – enligt den nationella lagstiftningen utgör en situation i vilken ansökan kan anses som uppenbart ogrundad. En av konsekvenserna för den person vars ansökan avslås på denna grund är, i motsats till vad som gäller i händelse av avslag i normalfallet, att sökanden kan nekas att stanna kvar i den medlemsstat där ansökan lämnades in i avvaktan på resultatet av hans eller hennes överklagande.

EU-domstolen framhöll i domen att det ankommer på varje medlemsstat att utse säkra ursprungsländer i den mening som avses i direktivet och i enlighet med det förfarande som anges i direktivet och dess bilaga I. Detta förfarande innebär bl.a. att den nationella lagstiftaren ska anta en förteckning över tredjeländer utifrån de kriterier som fastställs i bilaga I, att närmare regler och föreskrifter om tillämpningen ska fastställas, att förteckningen över säkra ursprungsländer ska anmälas till kommissionen och att denna förteckning ska bli föremål för en periodisk översyn.

Med hänvisning till att regleringen av beviljande av internationellt skydd bygger på konceptet med ett enda förfarande och på gemensamma miniminormer fann EU-domstolen att en medlemsstat inte kan åberopa den motbevisbara presumtion som fastställs genom direktivets regler om säkra ursprungsländer om den inte även fullt ut har genomfört dessa bestämmelser.

Domstolen konstaterade även att till skillnad mot det första asylprocedurdirektivet nämns inte omständigheten att en sökande lämnat ”otillräckliga” uppgifter i det omarbetade direktivet. En medlemsstat får därför inte anse att en ansökan om internationellt skydd är uppenbart ogrundad på grund av att sökanden har lämnat otillräckliga uppgifter.

4 Nuvarande ordning

4.1 Det omarbetade asylprocedurdirektivet

EU har sedan 1999 arbetat med att skapa ett gemensamt europeiskt asylsystem. Flera rättsakter för att harmonisera gemensamma minimistandarder på asylområdet i medlemsländerna har antagits sedan dess, bland annat antogs den 1 december 2005 ett direktiv om de förfaranden som ska tillämpas vid beviljande eller återkallande av internationellt skydd – det första asylprocedurdirektivet. Direktivet ersattes därefter den 26 juni 2013 av det omarbetade asylprocedurdirektivet.

Uppenbart ogrundade ansökningar

Det omarbetade asylprocedurdirektivet innehåller bl.a. bestämmelser om möjligheten för medlemsstaterna att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad. I artikel 32.1 i det omarbetade asylprocedurdirektivet anges att en ansökan får anses som ogrundad om den beslutande myndigheten har konstaterat att sökanden inte har rätt till internationellt skydd enligt det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Enligt artikel 32.2 anges att vid ogrundade ansökningar där någon av de omständigheter som förtecknas i artikel 31.8 är tillämplig får medlemsstaten även anse en ansökan vara uppenbart ogrundad, om den definieras på det sättet i nationell lagstiftning. De omständigheter som räknas upp i artikel 31.8 i det omarbetade asylprocedurdirektivet är att (a) sökanden endast anför uppgifter som saknar betydelse för prövningen av hans eller hennes rätt till internationellt skydd enligt det omarbetade skyddsgrundsdirektivet, eller (b) sökanden kommer från ett s.k. säkert ursprungsland enligt direktivet, eller (c) sökanden har vilselett myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter eller

falska handlingar eller genom att undanhålla relevanta uppgifter eller handlingar som rör hans eller hennes identitet och/eller medborgarskap och som kunde ha påverkat beslutet i negativ riktning, eller (d) det är troligt att sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap, eller (e) sökanden har lämnat uppenbart inkonsekventa och motsägelsefulla, klart falska eller uppenbart osannolika uppgifter som motsäger tillräckligt kontrollerad information om ursprungslandet på ett sätt som gör att hans eller hennes påstående om rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt det omarbetade skyddsgrundsdirektivet uppenbart är föga övertygande, eller (f) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan om internationellt skydd som inte kan nekas prövning, eller (g) sökanden lämnar in en ansökan enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett redan fattat eller förestående beslut som skulle leda till att sökanden avlägsnats, eller (h) sökanden olagligen anlände till medlemsstatens territorium eller olagligen förlängde sin vistelse och, utan goda skäl, varken har anmält sig till myndigheterna eller lämnat in en ansökan om internationellt skydd så snart som möjligt med tanke på omständigheterna kring inresan, eller (i) sökanden vägrar att fullgöra sin skyldighet att lämna fingeravtryck i enlighet med eurodacförordningen, eller (j) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten och den allmänna ordningen i den aktuella medlemsstaten eller har med tvång utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt.

Nämnda artiklar motsvarar delvis innehållet i artiklarna 28.2 och 23.4 i det första numera upphävda asylprocedurdirektivet. Några av omständigheterna som fanns med i det direktivet finns dock inte kvar efter omarbetningen och några har formulerats om. Bland annat anges inte längre i det omarbetade asylprocedurdirektivet omständigheten att sökanden lämnat otillräckliga uppgifter som en grund för att anse en ansökan uppenbart ogrundad.

En möjlig rättsföljd av att ansökan anses som uppenbart ogrundad är enligt artikel 46.6 i det omarbetade asylprocedurdirektivet att en domstol ska ha rätt att avgöra om den sökande ska få stanna kvar i medlemsstaten om beslutet leder till att

sökandens rätt att stanna kvar i medlemsstaten upphör. Av artikel 46.8 följer att medlemsstaten ska tillåta sökanden att stanna kvar på territoriet i avvaktan på resultatet av den prövningen.

Säkra ursprungsländer

En av de omständigheter som räknas upp i artikel 31.8 i det omarbetade asylprocedurdirektivet, och som därmed kan leda till att en ansökan kan bedömas som uppenbart ogrundad, är som nämnts ovan att sökanden kommer från ett s.k. säkert ursprungsland enligt direktivet.

Vad som är ett säkert ursprungsland definieras i direktivets bilaga I. Där anges bl.a. att ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt. Vid den bedömningen ska enligt bilagans andra stycke bland annat beaktas i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka lagar och tillämpningen av dessa, hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i vissa uppräknade konventioner, hur landet iakttar principen om "non-refoulement" i enlighet med Genèvekonventionen och om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelse av dessa rättigheter och friheter.

Av artikel 37 i det omarbetade asylprocedurdirektivet följer att medlemsstaterna får införa lagstiftning som, i enlighet med direktivets bilaga I, gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer i samband med prövning av ansökningar om internationellt skydd. Medlemsstaterna ska regelbundet se över situationen i tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer. Bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och

andra berörda internationella organisationer. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de länder som betraktas som säkra ursprungsländer.

I artikel 36.1 i det omarbetade asylprocedurdirektivet anges att ett tredjeland kan betraktas som ett säkert ursprungsland för en sökande endast om han eller hon är medborgare i landet eller är en statslös person som tidigare hade sin hemvist i det landet och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter och rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med det omarbetade skyddsgrundsdirektivet.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 36.2 i samma direktiv i den nationella lagstiftningen fastställa närmare regler och föreskrifter för tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland.

Begreppet säkert ursprungsland definierades på samma sätt i det första asylprocedurdirektivet. Även det direktivet innehöll särskilda bestämmelser om medlemsstaternas möjligheter att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer. Till skillnad från det omarbetade asylprocedurdirektivet specificerade dock det första asylprocedurdirektivet därutöver att detta bl.a. kan inbegripa att en del av ett land betraktas som ett säkert ursprungsland eller att ett land eller del av ett land, under vissa förutsättningar, betraktas som säkert för en särskild grupp personer.

4.2 Utlänningslagen

Någon särskild ordning beträffande säkra ursprungsländer har inte införts i svensk rätt. Däremot innehåller utlänningslagen (2005:716) bestämmelser om uppenbart ogrundade ansökningar och avvisning med omedelbar verkställighet.

Enligt 8 kap. 19 § UtlL får Migrationsverket besluta att en avvisning får verkställas även om beslutet inte fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om de uppgifter som utlänningen åberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet, och det därmed är uppenbart att det inte finns grund för asyl och det är uppenbart att uppehållstillstånd inte ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan).

När bestämmelsen infördes angavs i förarbetena att en ansökan bl.a. kan anses som uppenbart ogrundad och omedelbar verkställighet beslutas när asylskälen är otillräckliga eller utlänningens uppgifter är osanna i alla väsentliga delar. Bland annat beskrevs omedelbar verkställighet kunna ske om varje risk för förföljelse framstår som utesluten i hemlandet. Så ansågs vara fallet i fråga om länder där man med säkerhet kan säga att brott mot mänskliga rättigheter eller annan förföljelse inte förekommer. Det framfördes att det ibland visserligen inte kan uteslutas att vissa personer i ett land utsätts för förföljelse men att det inte kan anses föreligga någon risk för den asylsökande. Omedelbar verkställighet skulle således kunna ske om en asylsökande inte åberopar någon annan grund än en som redan har prövats beträffande andra personer och då inte befunnits tillräcklig. Det betonades samtidigt att ett förordnande om omedelbar verkställighet får meddelas endast när det är uppenbart att grund för asyl inte föreligger. Det måste stå helt klart att utlänningen inte genom att avlägsnas från Sverige kan komma att bli utsatt för förföljelse, trakasserier eller tvingas delta i krig. Så snart några mer ingående överväganden behöver göras om tilltron till uppgifter som kan vara asylgrundande är det uteslutet att förordna att avvisningsbeslutet får verkställas direkt. Det framhölls att utlänningens intressen måste få väga över; uppenbarhetsrekvisitet kan inte anses uppfyllt om det råder någon tvekan om antingen huruvida utlänningens uppgifter kan medföra rätt till asyl eller huruvida uppgifterna är trovärdiga.¹

När det första asylprocedurdirektivet skulle genomföras gjordes bedömningen att utlänningslagens bestämmelse om omedelbar verkställighet inte stod i strid med direktivet och att några författningsändringar därför inte behövdes.² När därefter det omarbetade asylprocedurdirektivet skulle genomföras konstaterades att grunden att uppgifterna saknar trovärdighet överensstämmer med vad som anges i artikel 31.8 e i direktivet för att kunna anse en ansökan som uppenbart ogrundad. Däremot ifrågasattes om svensk rätt var förenlig med direktivet mot bakgrund av att grunden att sökanden lämnat otillräckliga uppgifter tagits bort i omarbetningen av direktivet. Det konstaterades dock att en ansökan får anses vara uppenbart ogrundad enligt artikel 31.8 a om sökanden endast tagit

¹ Prop. 1988/89:86 s. 124 och 198

² Prop. 2009/10:31 s. 208 f.

med uppgifter som saknar betydelse för prövningen av hans eller hennes rätt att betraktas som en person som har behov av internationellt skydd. Med hänvisning till att utrymmet för att anse en ansökan om asyl som uppenbart ogrundad är mycket begränsat bedömdes innebörden av gällande svensk rätt i fråga om uppenbart ogrundade ansökningar på grund av otillräckliga uppgifter från sökanden motsvara vad som avses i 31.8 i det omarbetade asylprocedurdirektivet. För att ändå tydliggöra att svensk rätt överensstämmer med direktivet gjordes en justering av ordalydelsen.³ Genom den ändringen fick bestämmelsen sin nuvarande lydelse.

Om ett beslut om omedelbar verkställighet överklagas följer av 12 kap. 8 a § UtIL att den domstol som ska pröva överklagandet ska pröva om verkställigheten av avvísingsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet får enligt lagtexten inte verkställas innan den prövningen gjorts. Dessa bestämmelser tillkom i samband med genomförandet av det omarbetade asylprocedurdirektivet. Tidigare var det Migrationsverket som gjorde den prövningen. I förarbetena konstaterades att direktivet i och för sig inte kräver att en domstol på eget initiativ prövar frågan om rätten att stanna kvar. Det ansågs dock kunna ifrågasättas ur rättssäkerhetssynpunkt om det är lämpligt att inhibitionsprövningen blir beroende av om den enskilde förstår att själv begära det samt att frågan om huruvida ett inhibitionsyrkande finns eller inte kan leda till otydlighet kring om ett beslut får verkställas eller inte. Det konstaterades därför att det finns goda skäl att införa en bestämmelse om att domstolen ska pröva om verkställigheten ska avbrytas oavsett om något yrkande finns. I förarbetena understryks att det är av största vikt att domstolens prövning i denna del sker skyndsamt.⁴

Av 12 kap. 8 a andra stycket UtIL framgår vidare att ett avvísingsbeslut som gäller ett ensamkommande barn aldrig får verkställas förrän tidigast en vecka från den dag barnet fick del av beslutet. Även den bestämmelsen infördes vid genomförandet av det omarbetade asylprocedurdirektivet.⁵

³ Prop. 2016/17:17 s. 69 f.

⁴ Prop. 2016/17:17 s. 84

⁵ Prop. 2016/17:17 s. 87

4.3 Migrationsöverdomstolens avgöranden

Den rättspraxis som behandlar uppenbart ogrundade ansökningar vid anförda skyddsskäl är begränsad. Migrationsöverdomstolen har dock i några fall behandlat frågan om uppenbart ogrundade ansökningar och förfarandet vid tillämpningen av bestämmelsen i 8 kap. 19 § UtlL (och motsvarande äldre bestämmelse i 8 kap. 6 § UtlL). Vid tidpunkten för det andra avgörandet som redogörs för nedan hade det första asylprocedurdirektivet trätt i kraft och genomförts i svensk rätt. Däremot hade givetvis ännu inte de nuvarande lydelseerna av aktuella regler i det omarbetade asylprocedurdirektivet trätt i kraft. Vid tidpunkten för det tredje avgörandet nedan hade det omarbetade asylprocedurdirektivet trätt ikraft men ännu inte genomförts i svensk rätt.

I MIG 2006:7 uttalade Migrationsöverdomstolen att rekvisitet ”uppenbart” innebär att det skall vara fråga om en klar bedömning rörande rätten till uppehållstillstånd som kan göras utan några mer ingående överväganden. Vidare uttalades att bedömningen inte får vara alltför schablonartad och t.ex. baseras på enbart det förhållandet att sökanden tillhör en viss nationalitet för vilkas medlemmar asyl normalt inte beviljas. Det framhölls att det är själva bedömningen av vad som förevarit i ärendet som skall leda fram till ställningstagandet att det uppenbart saknas grund för att bevilja uppehållstillstånd. Det konstaterades vidare att några särregler beträffande handläggning av ansökningar enligt bestämmelsen om uppenbart ogrundade ansökningar inte finns. Att Migrationsverket har rätt att besluta om omedelbar verkställighet ansågs inte innebära att allmänna rättsliga principer rörande förfarandet, t.ex. utredningsskyldighet och kommunikation, kan sättas åt sidan.

I MIG 2010:22 konstaterades att det första asylprocedurdirektivets ikraftträdande inte innebar att Migrationsverkets möjligheter att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet hade beskurits ytterligare. Domstolen hänvisade därutöver bl.a. till de uttalanden som gjorts i MIG 2006:1 och anförde att det ska vara fråga om en klar bedömning som inte kräver några mer ingående överväganden, vare sig beträffande uppgifternas trovärdighet eller om de anförda omständigheterna kan medföra rätt till asyl. Det måste också stå klart att utlänningen inte riskerar att bli utsatt för förföljelse eller annan skyddsgrundande

behandling efter ett återsändande till hemlandet. Bedömningen måste alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Eftersom huvudregeln enligt svensk rätt är att ett beslut om avvísning eller utvisning inte får verkställas innan ansökan har prövats genom ett beslut som vunnit laga kraft får undantag från denna princip göras endast om förutsättningarna för detta är uppfyllda.

I MIG 2014:22 prövade domstolen främst om det fanns grund för att förordna om omedelbar verkställighet av ett avvísningsbeslut med anledning av vad som anförts om klagandens hälsotillstånd. Domstolen uttalade sig alltså inte om tillämpningen av 8 kap. 19 § UtlL med anledning av anförda skyddsskäl. Däremot uttalade sig domstolen även om Migrationsverkets och migrationsdomstolarnas utredningsansvar vid bedömningen av om det är uppenbart att det inte finns grund för att bevilja uppehållstillstånd. Migrationsöverdomstolen hänvisade till ovan nämnda prejudikat och upprepade att Migrationsverkets rätt att besluta om förordnande enligt 8 kap. 19 § UtlL om omedelbar verkställighet inte innebär att allmänna rättsliga principer rörande förfarandet, t.ex. rörande utredningsansvar, kan sättas åt sidan. Vidare hänvisades till domstolens tidigare uttalanden om att utredningsansvaret aktualiseras i de fall beslutsunderlaget inte är tillräckligt för att ett avgörande ska kunna fattas eller om det krävts ytterligare handläggningsåtgärder, för att beslutsunderlaget ska bli komplett.

4.4 Migrationsverkets tillämpning

I Migrationsverket numera upphävda rättsliga ställningstagande (RCI 16/2017) om avvísning med omedelbar verkställighet framhöll verkat bl.a. att en individuell bedömning i ärendet ska göras, att det ska stå klart att personen inte riskerar förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling och att en bedömning ska göras om ett godtagbart myndighetsskydd finns för personen. Vidare anfördes att sådana avvísningsbeslut kan komma i fråga bl.a. när en person endast åberopar uppgifter som saknar betydelse för prövningen om någon av skyddsgrunderna enligt reglerna i 4 kap. 1–2 a §§ UtlL föreligger, exempelvis om den sökande endast åberopar ekonomiska eller sociala skäl. Som exempel togs även upp situationen att den sökande

kommer från ett land där landinformationen utvisar att det finns ett godtagbart myndighetsskydd, men där den sökande inte kan motbevisa denna presumtion med åberopande av sina individuella omständigheter.

I Migrationsverkets rättsliga ställningstagande (SR 43/2018), som beslutades efter EU-domstolens dom i mål nr C-404/17, A mot Migrationsverket, konstateras att rättsläget till viss del ändrats med anledning av domen. Om den sökande endast åberopar skäl som inte hänför sig till skyddsskäl, t.ex. ekonomiska eller sociala skäl, kan en ansökan bedömas såsom uppenbart ogrundad. Om den sökande däremot inte har rätt till skydd på grund av att det bedöms finnas ett tillräckligt skydd av myndigheterna i hemlandet, eller asylskälen i övrigt bedöms vara otillräckliga, kan det inte fattas beslut om avvisning med omedelbar verkställighet. I ställningstaganden hänvisas i den delen till att Sverige inte har genomfört det omarbetade asylprocedursdirektivets bestämmelser om säkra ursprungsländer och att EU-domstolen slagit fast att det då inte är möjligt att tillämpa en motbevisbar presumtion om att det finns ett tillräckligt myndighetsskydd. I dessa fall anges det inte vara möjligt att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om omedelbar verkställighet. Detsamma anges gälla om den sökande åberopar asylskäl som bedöms vara tillförlitliga men otillräckliga.

Beträffande återvändandearbete, förvar m.m. hänvisas i ställningstagandet SR 43/2018 även till EU-domstolens dom den 19 juni 2018 i mål C-181/16, Gnandi. I det aktuella målet uttalade EU-domstolen att återvändandedirektivet samt principen om ”non-refoulement” och rätten till ett effektivt rättsmedel enligt EU:s rättighetsstadga inte utgör hinder mot att den beslutande myndigheten fattar ett beslut om återvändande och ett beslut om att avslå asylansökan inom ramen för ett enda administrativt beslut. Domstolen anförde vidare att den bedömningen enbart gäller under förutsättning att det bl.a. kan garanteras att samtliga rättsverkningar av beslutet om återvändande upphör att gälla i avvaktan på att överklagandet av avslagsbeslutet avgörs.

Migrationsverket anger i ställningstagandet att till följd av domen i mål C-181/16, Gnandi, får inga verkställighetsåtgärder vidtas från avvisnings- eller utvisningsbeslutet, under överklagandefristen och om personen överklagar, fram till dess att migrationsdomstolen beslutat i inhibitionsfrågan.

4.5 Förhållandet i andra länder

Flera länder inom EU/EES-området har genomfört det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer⁶. Många länder har också antagit förteckningar över säkra ursprungsländer. Omfattningen av förteckningarna varierar. I vissa länder är förteckningen omfattande, med bl.a. samtliga EU/EES-länder inkluderade, medan andra har en kortare variant med endast ett mindre antal länder uppräknade. Vissa länder specificerar att bedömningen avseende ett land på förteckningen inte gäller för vissa särskilda grupper, exempelvis kvinnor och minoriteter, eller att bedömningen inte gäller vissa områden inom det aktuella landet.

Även förteckningarnas normnivå varierar. I vissa länder har förteckningen status som lag medan den i andra länder fastställs på regerings-, departements- eller ministernivå. I några länder kan beslut om förteckningen även fattas på myndighetsnivå. I vissa länder sker beredning och beslut genom olika former av samarbeten mellan myndigheter, departement och/eller regeringen.

I Storbritannien är det Home Office som tar fram och granskar förteckningen med parlamentets godkännande. Inrikesministern kan därutöver under samma förutsättningar lägga till eller ta bort länder från förteckningen. I Österrike har både den federala migrationsmyndigheten (Federal Office for Immigration and Asylum) och regeringen möjlighet att fastställa länder som säkra. I Frankrike beslutas förteckningen av den administrativa styrelsen, som bl.a. består av riksdagsledamöter och regeringsföreträdare, för migrationsmyndigheten (French Office for the Protection of Refugees and Stateless Persons). Den irländska förteckningen över säkra ursprungsländer beslutas på ministernivå (Minister for Justice and Equality). I Belgien är det regeringen som beslutar om förteckningen. Regeringen måste dock enligt lag rådfråga migrationsmyndigheten (the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons) gällande varje land som anses vara ett potentiellt säkert ursprungsland.

I de flesta medlemsstater är kriterierna för vad som utgör ett säkert ursprungsland reglerade i lag och motsvarar generellt vad som anges i bilaga I till det omarbetade asylprocedurdirektivet.

⁶ Se bl.a. rapport Safe Countries of Origin framtagna av Europeiska migrationsnätverket, publicerad i mars 2018. Undersökningen grundar sig på en genomgång av 24 medlemsstater samt Norge.

Flera medlemsstater har särskilda ordningar för överklaganden när det gäller säkra ursprungsländer. I många medlemsstater har personer från säkra ursprungsländer generellt inte rätt att stanna i landet i väntan på att överklagandet överprövas. I några medlemsstater är överklagandetiden kortare när en sökande kommer från ett säkert ursprungsland.

Nedan ges en översiktlig redogörelse för hur två nordiska och två övriga europeiska länder på olika sätt valt att reglera principen om säkra ursprungsländer. Vad gäller de nordiska länderna kan därutöver nämnas att också Danmark och Island har varianter av listor över säkra ursprungsländer.

4.5.1 Finland

I den finländska utlänningslagen finns regler om säkra ursprungsländer men däremot används inte någon förteckning. Principen tillämpas i stället i varje enskilt ärende. Av den finländska utlänningslagen följer att en stat kan betraktas som ett säkert ursprungsland för en sökande om han eller hon inte löper risk för att utsättas för förföljelse eller allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i den staten. Vid bedömningen ska särskilt beaktas om staten har ett stabilt och demokratiskt samhällssystem, om staten har ett oavhängigt och opartiskt rättsväsende, om nivån på rättsskipningen motsvarar de krav som ska ställas på en rättvis rättegång och om staten har tillträtt och iakttar de viktigaste internationella konventionerna om mänskliga rättigheter samt om det i staten har förekommit allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Av samma lag framgår vidare att om sökanden kommer från ett säkert ursprungsland dit han eller hon kan sändas tillbaka kan ansökan betraktas som uppenbart ogrundad och ansökan kan då avgöras i ett påskyndat förfarande. Ett avvisningsbeslut får då verkställas tidigast den åttonde dagen efter det att beslutet har delgetts sökanden, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

4.5.2 Norge

Norge har inte infört särskilda regler om säkra ursprungsländer men tillämpar däremot ett 48-timmarsförfarande för hantering av vissa asylärenden. Förfarandet innebär att sökande från länder som finns upptagna på en på förhand beslutad lista får sin ansökan om asyl omedelbart behandlad. Listan finns som bilaga till Utlendingsdirektoratets riktlinjer om det aktuella förfarandet (UDI 2011-030). Vilka länder som ska tillföras eller tas bort från listan beslutas av Utlendingsdirektoratet, men ändringar kan även beslutas av Justis- och beredskapsdepartementet. Länderna på listan anses uppfylla de mänskliga rättigheterna på en acceptabel nivå och sökanden från dessa länder bedöms vanligtvis inte vara utsatta för förföljelse och uppfyller vanligtvis inte villkoren för att beviljas skydd enligt den norska utlänningslagen. Sökanden som kan tänkas uppfylla villkoren i lagen tas dock ur det påskyndade förfarandet. Förfarandet tillämpas heller aldrig på ensamkommande barn. De flesta ansökningar i förfarandet bedöms vara uppenbart ogrundade och Utlendingsdirektoratet fattar då beslut och tar ställning till en eventuell begäran om uppskjuten verkställighet inom 48 timmar efter att ansökan registrerats. Generellt avslås begäran om uppskjuten verkställighet om ansökan anses uppenbart ogrundad.

4.5.3 Nederländerna

Nederländerna har infört regler om säkra ursprungsländer. En ansökan får enligt den nederländska utlänningslagen avslås som uppenbart ogrundad om sökanden kommer från ett säkert ursprungsland i den mening som avses i det omarbetade asylprocedurdirektivet. En närmare definition av vad som anses utgöra ett säkert ursprungsland återfinns i en författning beslutad på ministernivå (Voorschrift Vreemdelingenwet 2000) och är i princip densamma som den i bilaga I till det omarbetade asylprocedurdirektivet. Listan över de länder som bedömts vara säkra ursprungsländer utgör en bilaga till den författningen. Ansökningar från sökande från någon av dessa länder prioriteras och handläggningstiden är betydligt kortare. Sökanden i dessa situationer ges vanligtvis inte tillåtelse att stanna i landet i avvaktan på att ett överklagande av avslagsbeslutet prövas.

4.5.4 Tyskland

Enligt den tyska utlänningslagen kan en ansökan anses vara uppenbart ogrundad om sökanden kommer från ett säkert ursprungsland. Kriterierna för vad som utgör ett säkert ursprungsland är stadgade i den tyska grundlagen. Där anges bl.a. att länder får betraktas som säkra om det kan antas, med beaktande av lagstiftning, lagtillämpning och den generella politiska situationen, att varken politisk förföljelse eller inhuman och förnedrande behandling eller bestraffning förekommer i landet. Förteckningen över länder som bedömts uppfylla definitionen har status som lag och utgör en bilaga till den tyska utlänningslagen. Vartannat år ska den federala regeringen överlämna en rapport till riksdagen med motivering om länderna på förteckningen fortfarande uppfyller kriterierna för att vara säkra ursprungsländer. Regeringen kan dock, utan godkännande av riksdagen, fatta beslut om att ett visst land på förteckningen inte längre uppfyller kriterierna. Om en asylansökan bedöms vara uppenbart ogrundad beviljas sökanden en period om sju dagar att frivilligt lämna landet, vilket är kortare än vad som normalt beviljas. Överklaganden av dessa beslut har inte suspensiv verkan, om inte en domstol beslutar annat.

4.6 Pågående förhandlingar inom EU

Den 9 september 2015 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om en gemensam lista över säkra ursprungsländer (KOM (2015) 452 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av EU:s gemensamma förteckning över säkra ursprungsländer enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd och om ändring i direktiv 2013/32/EU). Enligt förslaget ska en EU-gemensam förteckning över säkra ursprungsländer i enlighet med bestämmelserna i det omarbetade asylprocedurdirektivet tas fram och utgöra en bilaga till den föreslagna förordningen. Förhandlingarna om förordningen avstannade 2016 och har ännu inte återupptagits.

Kommissionen presenterade den 6 april 2016 en kommunikation till Europaparlamentet och rådet om ett reformförslag innehållande fem prioriterade områden för det gemensamma asylområdet, bl.a. att

åstadkomma ökad överrensstämmelse inom EU:s asylsystem. Som en del av det fokusområdet planerades bl.a. det omarbetade asylprocedurdirektivet ersättas med en förordning. Den 13 juli 2016 presenterade kommissionen därför ett sådant förslag (KOM (2016) 467 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU). Enligt förordningsförslaget ska det finnas en förteckning över säkra ursprungsländer som en bilaga till förordningen⁷. Förteckningen ska tas fram genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Kommissionen ska regelbundet se över situationen i de länder som är uppförda på listan, med bistånd från EUs asylbyrå (EASO). Kommissionen ska också ges befogenhet att genom en delegerad akt tillfälligt avföra länder från listan om situationen i landet ändrats.

Enligt kommissionens förslag ska medlemsstaterna i fem år från att förordningen träder i kraft kunna ha kvar eller införa nationella listor över säkra ursprungsländer. Förhandlingarna om asylprocedurförordningen har ännu inte avslutats.

Förslaget inkluderar en förteckning över sju länder som bedöms vara säkra ursprungsländer enligt asylprocedurförordningen. Förteckningen är inte specificerad att enbart gälla vissa områden eller grupper i samhället, utan gäller generellt för dessa länder.

⁷ Enligt kommissionens förslag till asylprocedurförordningen bör förslaget om upprättande av en gemensam EU-förteckning över säkra ursprungsländer antas när medlagstiftarna gett sitt samtycke till den. Vidare anges att den slutgiltiga texten då måste införlivas i förordningen om asylförfarande innan den senare antas, och att förordningen om upprättande av en gemensam EU-förteckning över säkra ursprungsländer då bör upphävas.

5 Behovet av ändrade regler

5.1 Effekten av EU-domstolens dom

Sverige har inte infört några särskilda regler om säkra ursprungsländer. Av EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket, framgår att det omarbetade asylprocedurdirektivet vid detta förhållande inte tillåter att en ansökan om internationellt skydd anses som uppenbart ogrundad i situationer där det av landinformation framgår att sökanden kan ges ett godtagbart skydd i ursprungslandet och där sökanden har lämnat uppgifter som inte är tillräckliga för att internationellt skydd ska beviljas. En medlemsstat får alltså inte åberopa den motbevisbara presumtionen om att det finns ett tillräckligt skydd i hemlandet som fastställs genom direktivets bestämmelser om säkra ursprungsländer om medlemsstaten inte även fullt ut har genomfört dessa bestämmelser i nationell rätt.

Migrationsverket har tidigare tillämpat utlänningslagens bestämmelser om uppenbart ogrundade ansökningar och omedelbar verkställighet i bl.a. sådana situationer. Statistik från Migrationsverket⁸ visar också att antalet avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet till hemlandet minskat från 1 828 beslut under 2017 till 1 555 beslut under 2018 och 100 beslut under 2019. Statistiken visar alltså på en markant nedgång efter EU-domstolens dom från den 25 juli 2018. Visserligen framgår även att verket använde sig av möjligheten att besluta om omedelbar verkställighet relativt sparsamt redan innan EU-domstolens dom. Migrationsverket har dock uppgett att myndigheten bedriver ett arbete för att effektivisera ärendehandläggningen och att det kommer finnas ökade möjligheter för att på ett effektivt sätt

⁸ Statistik per den 26 juni 2019

identifiera dessa ärenden om reglerna om säkra ursprungsländer införs i den svenska rättsordningen.

För att genomföra direktivets bestämmelser om säkra ursprungsländer måste ett antal ändringar göras i svensk rätt. Enligt EU-domstolen ankommer det på varje medlemsstat att anta en förteckning över tredjeländer utifrån de kriterier som fastställs i direktivets bilaga I. EU-domstolens uttalanden kan inte uppfattas på annat sätt än att en förteckning över länder som Sverige anser vara säkra ursprungsländer måste införas om direktivets bestämmelser om säkra ursprungsländer ska kunna användas i asylprövningen.

5.2 En effektiv asylprocess

Rättsföljden av det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer är att avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet kan fattas. Syftet med sådana regler är att påskynda förfarandet när det är uppenbart att sökanden saknar grund för asyl. Det är då inte rimligt att han eller hon tillåts stanna kvar i landet i avvaktan på att beslutet vinner laga kraft, bl.a. på grund av de ekonomiska konsekvenser som det innebär för samhället. Genom att behandla ärenden i vilka sökanden uppenbart inte har rätt till asyl på ett mer effektivt sätt kan resurserna i stället läggas på hanteringen av de ärenden som kräver mer ingående utredning samt till att ta hand om de personer som efter en sådan bedömning anses vara i behov av internationellt skydd. Därtill kommer att en ordning som innehåller regler om säkra ursprungsländer dämpar falska förhoppningar för enskilda om att asyl ska beviljas.

Ett arbete med att ersätta det omarbetade asylprocedurdirektivet med en förordning är som nämnts pågående inom EU. Det förordningsförslag som för närvarande behandlas innehåller regler om säkra ursprungsländer som skulle bli direkt gällande i Sverige. Om Sverige i likhet med många andra medlemsstater genomför det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer i den nationella lagstiftningen, i avvaktan på en EU-förordning, underlättas den harmonisering som för närvarande förbereds inom EU. Även sekundär förflyttning mellan medlemsstaterna motverkas.

5.3 Bevarade rättssäkerhetsgarantier

En farhåga som brukar föras fram när frågan om att införa en förteckning över säkra ursprungsländer diskuteras är att den individualiserade prövningen kommer att minska eller i värsta fall försvinna. Risken för detta är emellertid liten utifrån hur regelverket ser ut. Direktivets bestämmelser om den individuella prövningen är en viktig del av helheten i den prövning som ska göras. Reglerna innebär visserligen en presumtion för att det aktuella landet är säkert att återvända till men det måste alltid göras en individuell prövning utifrån de omständigheter som sökanden lägger fram avseende sina särskilda skäl.

EU-domstolen konstaterade i sitt avgörande i mål C-404/17, A mot Migrationsverket, att Migrationsverkets bedömning i målet byggde på en liknande tillämpning av bestämmelserna i det omarbetade asylprocedurdirektivet om handläggningen av ansökningar om internationellt skydd som lämnas in av personer som är medborgare i säkra ursprungsländer. Med ett genomförande av direktivet i denna del kommer de länder som generellt bedöms kunna erbjuda ett tillräckligt skydd för sina medborgare att fastställas genom en på förhand beslutad förteckning. Enligt den ordning som var gällande fram till EU-domstolens dom gjordes den bedömningen i varje enskilt ärende. Sökandens individuella skäl ska dock alltid prövas i båda varianterna. Ordningen med en förteckning innebär att de sökande på ett mer transparent sätt på förhand har vetskap om vilka länder som anses utgöra säkra ursprungsländer och därmed också om de har att motbevisa presumtionen att landet är säkert att återvända till. Förutsebarheten är en stor fördel med en ordning där säkra ursprungsländer listas i en förteckning. Sökanden ges i och med det ökade möjligheter att lägga fram de omständigheter som talar för att det föreligger särskilda skäl avseende hans eller hennes situation.

Det är självklart viktigt att sökanden i ett tidigt skede får klart för sig hur processen ser ut när bestämmelserna om säkra ursprungsländer tillämpas och om vad som i en sådan process ankommer på honom eller henne. Av Migrationsverkets allmänna serviceskyldighet enligt 6 § FL följer att myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta tillvara sina intressen. Om en sökande lämnar in en asylansökan gentemot ett land som

finns upptaget på förteckningen över säkra ursprungsländer ankommer det på Migrationsverket att informera sökanden om detta, och vad det innebär för den fortsatta processen.

Man måste vidare observera att utlänningslagens och förvaltningslagens rättssäkerhetsgarantier också gäller vid Migrationsverkets handläggning av dessa ärenden. Även Migrationsöverdomstolens praxis avseende hanteringen av uppenbart ogrundade ansökningar har fortfarande bäring i tillämpliga delar. Det innebär bl.a. att kravet på personlig intervju hos Migrationsverket enligt utlänningslagen samt den utredningsskyldighet och de krav på kommunikation som följer av förvaltningslagen, och även förvaltningsprocesslagen, ska upprätthållas.

Till frågan om rättssäkerhetsgarantier hör givetvis även beslutets överklagbarhet och rätten att stanna kvar i landet under prövningen av överklagandet. I denna del hänvisas till avsnitt 6.6.

Det ska också nämnas att Migrationsverket, som redogjorts för i avsnitt 4.4, bedömer att EU-domstolens dom i mål C-181/16, Gnandi, innebär att verkställigheten av ett avvisningsbeslut inte får påbörjas innan överklagandetiden löpt ut. Det saknas anledning att ifrågasätta den tolkningen.

Vad avser frågan om förordnande av offentligt biträde hänvisas till avsnitt 6.6.

Sammanfattningsvis är det alltså inte fråga om en förteckning som ensamt ska avgöra om en ansökan ska beviljas eller inte. Förteckningen kommer att vara omgärdad av både befintliga regler och nya regler enligt förslaget, dvs den kommer ingå i ett regelverk som säkerställer att asylprövningen även i dessa ärenden görs på ett individualiserat och rättssäkert sätt.

6 Överväganden och förslag

6.1 Regler om säkra ursprungsländer

Bedömning: För att Migrationsverket ska ha motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad som innan EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket, måste det omarbetade asylprocedurdirektivets regler om säkra ursprungsländer införas i svensk rätt.

Skälen för bedömningen: EU-domstolens dom från den 25 juli 2018 i mål C-404/17, A mot Migrationsverket, har medfört att Migrationsverkets möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad har begränsats betydligt. Därmed har också möjligheten för Migrationsverket att fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet begränsats. Det är önskvärt att Migrationsverket ges möjlighet att avgöra ärenden, där den sökande uppenbart saknar skyddsbehov, på ett snabbt, effektivt och rättssäkert sätt. Verkställigheten av avvisningsbeslut bör i sådana fall ske så snart som det är rättsligt möjligt.

EU-domstolens dom har begränsat Migrationsverkets möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad när det bedöms finnas ett tillräckligt myndighetsskydd i den asylsökandes hemland samt när anförda asylskäl i övrigt bedöms som otillräckliga. För att Migrationsverket ska kunna bedöma en ansökan om asyl som uppenbart ogrundad och besluta om omedelbar verkställighet, på samma sätt som innan EU-domstolens dom, måste Sverige införa regler om säkra ursprungsländer i den mening som avses i direktivet och i enlighet med det förfarande som anges i direktivet.

De grunder i artikel 31.8 och 32.2 i det omarbetade asylprocedurdirektivet som sedan tidigare är genomförda i svensk rätt berörs inte av EU-domstolens dom. Någon ytterligare grund för

att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad enligt artikel 31.8 och 32.2 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet bedöms inte behöva införas i svensk rätt för att Migrationsverket ska ha de eftersträvade motsvarande möjligheterna att fatta beslut om omedelbar verkställighet.

Förslagen i promemorian syftar till att återställa Migrationsverkets möjligheter att besluta om omedelbar verkställighet. Några särskilda förfaranderegler för Migrationsverkets hantering av ärenden föreslås inte och förslagen berör heller inte hur Migrationsverket väljer att organisera sin verksamhet.

Det ska i sammanhanget nämnas att Migrationsverkets handläggning även kan förutses påverkas av EU-domstolens dom i mål C-181/16, Gnandi. Detta innebär att ett avvisningsbeslut inte kan verkställas innan överklagandetiden löpt ut eller, om sökanden väljer att överklaga, till dess att en migrationsdomstol prövat frågan om inhibition. Verkställighetsarbetet vid beslut med förordnande om omedelbar verkställighet kan därför förväntas komma att fördröjas något i jämförelse med den ordning som gällde innan domen i mål C-404/17, A mot Migrationsverket. Ett alternativ för att påskynda processen skulle kunna vara att införa en kortare överklagandefrist för beslut om omedelbar verkställighet. Hur en sådan ordning skulle kunna se ut i svensk rätt kräver dock noggranna överväganden som inte hör samman med detta uppdrag.

Det omarbetade asylprocedurdirektivet innehåller ett antal bestämmelser som avser begreppet säkert ursprungsland. Bland annat finns en definition av begreppet (bilaga I till direktivet) och anvisningar för hur den individuella bedömningen av en asylansökan ska göras när det fastställts att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland (artikel 36). Vidare finns förfaranderegler gällande bedömningen av om ett visst land är ett säkert ursprungsland och en bestämmelse om att kommissionen ska underrättas om de länder som bedöms som säkra ursprungsländer (artikel 37). EU-domstolen har vidare förtydligat att det ankommer på medlemsstaterna att anta en förteckning över tredjeländer utifrån de kriterier som anges i direktivet. Som framhållits i avsnitt 5.1 måste domstolens uttalanden i denna del uppfattas så att medlemsstaterna måste införa en förteckning över säkra ursprungsländer för att reglerna om uppenbart ogrundade ansökningar ska få tillämpas.

6.2 En definition av begreppet säkert ursprungsland

Förslag: En definition av begreppet säkert ursprungsland ska föras in i 1 kap. utlänningslagen.

Skälen för förslaget: I bilaga I till det omarbetade asylprocedurdirektivet finns definitionen av begreppet säkert ursprungsland i den mening som avses i direktivet. Där anges följande.

Ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Vid denna bedömning ska man bland annat beakta i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

- a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas
- b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i EKMR och/eller i ICCPR-konventionen och/eller i FN:s tortyrkonvention, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i EKMR,
- c) hur landet iakttar principen om ”non-refoulement” i enlighet med Genèvekonventionen
- d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelser av dessa rättigheter och friheter.

Det är viktigt att definitionen som tas in i utlänningslagen är klar och tydlig. Den är central i regelverket om säkra ursprungsländer enligt det omarbetade asylprocedurdirektivet och kommer att ligga till grund för vilka länder som tas upp på förteckningen. Det kan dock konstateras att texten i det omarbetade asylprocedurdirektivets

bilaga är svårtillgänglig. Konstruktionen inte bara tynger definitionen utan gör den även svår att tillämpa. Vissa av de begrepp som används i bilagan är främmande för svensk lagstiftning. Dessutom finns anledning att ifrågasätta översättningen i vissa delar. I den svenska översättningen anges i första meningen andra stycket att man bland annat ska beakta i vilken utsträckning skydd ges mot förföljelse eller *misshandel*. I den engelska versionen används ordet *mistreatment*. Det är olyckligt att i en svensk översättning välja lokutionen misshandel eftersom denna förekommer som benämning för en brottslig handling i brottsbalken. Eftersom andra stycket syftar tillbaka till bilagans första stycke framstår också begreppet misshandel som ett betydligt snävare begrepp än termen *mistreatment* som används i den engelska versionen. Det troliga är att det är uttrycket illabehandling som avses.

Till skillnad mot en EU-förordning, som är en bindande och direkt tillämplig rättsakt, ställer ett direktiv upp vilka resultat som ska uppnås men medlemsstaterna får själva bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. För att säkerställa att syftet uppfylls bör utgångspunkten vara att ordalydelsen ska följas så långt det är möjligt. Mot bakgrund av att det finns tveksamheter om hur väl ordalydelsen i bilaga I passar i en svensk författning finns det dock anledning att fundera över hur definitionen av begreppet säkert ursprungsland ska utformas i utlänningslagen för att resultatet ska uppnås även om vissa avvikelser görs avseende ordalydelse och omfattning.

Det första stycket i bilagan anger vad som ska vara uppfyllt för att ett tredjeland ska betraktas som ett säkert ursprungsland och det andra stycket anger vad som bl.a. ska beaktas vid den bedömningen. Själva definitionen av vad som utgör ett säkert ursprungsland finns alltså i bilagans första stycke. De faktorer som räknas upp i andra stycket förefaller snarast vara en upprepning eller specificering av det som anges i första stycket utan att tillföra något nytt i sak.

I definitionen anges bl.a. att ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Begreppet förföljelse är en del av flyktingdefinitionen. En förutsättning för att en utlänning ska anses vara flykting är att de handlingar som han eller hon riskerar att utsättas för utgör förföljelse. I utlänningslagen finns bestämmelser

om detta i 4 kap. 1 § UtlL. Därutöver förekommer begreppet i andra bestämmelser i utlänningslagen, exempelvis i 12 kap. 2 § UtlL. Någon definition av förföljelse finns inte i utlänningslagen. Inte heller finns det en definition i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet men enligt artikel 9 i det direktivet måste förföljelse enligt lydelsen av artikel 1 A Genèvekonventionen utgöras av handlingar som är tillräckligt allvarliga till sin natur eller på grund av sin upprepning för att innebära en allvarlig överträdelse av de grundläggande mänskliga rättigheterna, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i Europakonventionen, eller handlingar som är en ackumulation av olika åtgärder däribland sådana överträdelser av de mänskliga rättigheterna som är tillräckligt allvarliga för att påverka en individ på ett liknande sätt. Av artikel 9.2 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet framgår att förföljelse bl.a. kan ta sig uttryck i fysiskt eller psykiskt våld, inklusive sexuellt våld, rättsliga, administrativa, polisiära och/eller judiciella åtgärder som i sig är diskriminerande eller som genomförs på ett diskriminerande sätt, åtal eller straff som är oproportionerliga eller diskriminerande, ett avslag i fråga om rättsligt överklagande som resulterar i ett oproportionerligt eller diskriminerande straff, åtal eller straff för vägran att utföra militärtjänst i en konflikt om fullgörandet av militärtjänsten skulle innefatta brott eller handlingar som omfattas av undantagsklausulerna i artikel 12.2, köns- eller barnspecifika handlingar. I artikel 9.3 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet anges att det måste finnas ett samband mellan skälen för förföljelse och den fruktade förföljelsen eller mellan skälen för förföljelse och avsaknaden av skydd mot sådan förföljelse.

När det första skyddsgrundsdirektivet skulle genomföras i svensk rätt konstaterades att artiklarna 9.1 och 9.2 (som motsvarar vad som anges i artiklarna 9.1 och 9.2 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet) till övervägande del motsvarar den i svensk rätt sedan länge etablerade tolkningen av Genèvekonventionen som kommit till uttryck i tidigare förarbetsuttalanden. Det framhölls att såväl utlänningslagens som direktivets flyktingdefinition är avspeglningar av Genèvekonventionens definition och att förföljelsebegreppet i utlänningslagen tolkas mot bakgrund av internationella rättsprinciper och Genèvekonventionen. Det ansågs därför lämpligast att överlämna till rättstillämpningen att med stöd av förarbeten och internationella riktlinjer närmare utveckla

tolkningen och tillämpningen av förföljelsebegreppet. Artiklarna 9.1 och 9.2 i direktivet ansågs därför vara uppfyllda genom regleringen i 4 kap. 1 § UtlL.⁹ Vid genomförandet av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet bedömdes också innehållet i artikel 9.3 i det direktivet om sambandet mellan förföljelsegrunderna och den fruktande förföljelsen eller avsaknaden av skydd mot sådan förföljelse vara uppfylld genom utlänningslagen.¹⁰

Artikel 9 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet motsvarar alltså vad som framgår av utlänningslagen. Den hänvisning som görs i bilagans första stycke till artikel 9 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet är därför inte nödvändig för att uppnå syftet med definitionen. Eftersom begreppet förföljelse dessutom förekommer på andra ställen i utlänningslagen, utan en sådan hänvisning, skulle det kunna medföra oklarheter hur begreppet ska tolkas beroende på i vilken bestämmelse begreppet förekommer. En hänvisning skulle med andra ord enbart förvirra läsaren. Det framstår därför som mest lämpligt att endast införa begreppet förföljelse utan hänvisning till det omarbetade skyddsgrundsdirektivet i definitionen av begreppet säkert ursprungsland i utlänningslagen. Någon annan tolkning av begreppet än vad som följer av 4 kap. 1 § utlänningslagen är självklart inte avsedd.

I det omarbetade asylprocedurdirektivets definition används vidare uttrycket allmänt och genomgående. Begreppet är dock inte förklarat i direktivet. När utlänningslagens bestämmelse om säkra ursprungsländer ska tillämpas för bedömning av om ett visst land ska tas upp på förteckningen över säkra ursprungsländer kommer det vara fråga om att bedöma situationen i landet i ett generellt hänseende, inte om en enskild person är utsatt för förföljelse utifrån hans eller hennes individuella skäl. Att det är en sådan bedömning som ska göras ligger i sakens natur. I direktivets inledande skäl 42 anges också att fastställande av ett tredjeland som säkert ursprungsland med avseende på tillämpningen av direktivet inte garanterar någon absolut säkerhet för medborgare i dessa länder. Uttrycket allmänt och genomgående får alltså uppfattas som det som i svensk rättsordning beskrivs som generellt. Det ska vara fråga

⁹ Prop. 2009/10:31 s. 102 f.

¹⁰ Prop. 2013/14:248 s. 33 f.

om en generellt rådande situation i landet, som även måste ha en viss kontinuitet över tid.

För att det ska vara fråga om ett säkert ursprungsland enligt definitionen i det omarbetade asylprocedurdirektivet ska det vidare framgå att det inte förekommer någon tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt. Denna del av definitionen motsvarar till övervägande del vad som anges om subsidiärt skyddsbehövande (kallas i Sverige alternativt skyddsbehövande) enligt det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. I utlänningslagen har aktuella bestämmelser i det direktivet genomförts genom 4 kap. 2 § UtL. De bedömningsgrunder som anges i denna del av definitionen återfinns alltså i väsentliga delar i utlänningslagen. Förarbeten och praxis avseende aktuella grunder för att bedömas som alternativt skyddsbehövande kan i tillämpliga delar användas som ledning vad gäller denna del av definitionen. Formuleringen internationell och intern väpnad konflikt bör dock justeras till yttre eller inre väpnad konflikt för att nå en bättre överensstämmelse med utlänningslagens terminologi.

I andra stycket räknas upp vissa källor, konventioner och principer som ska beaktas i bedömningen. Som tidigare nämnts är dessa enbart en specificering av vad som ska beaktas i bedömningen enligt definitionen i första stycket. Vid bedömning av den rättsliga situationen i ett visst land och tillämpningen av lagstiftningen i det landet måste givetvis landets lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas undersökas. De rättigheter och friheter som är fastställda i EKMR, ICCPR-konventionen och FN:s tortyrkonvention är vidare centrala instrument för att avgöra om det förekommer sådana överträdelser som räknas upp i första stycket. Detsamma gäller principen om "non-refoulement" i Genèvekonventionen. Eftersom dessa instrument och principer alltid ska beaktas när bedömningar av överträdelser av de mänskliga rättigheterna ska göras är det problematiskt att i enbart detta sammanhang räkna upp vilka källor som ska beaktas när den typen av hänvisningar i övrigt saknas i det migrationsrättsliga regelverket. Varken i 4 kap. 1–2 §§ eller 12 kap. 1–2 §§ UtL görs sådana hänvisningar trots att det är sådana instrument som dessa bestämmelser grundar sig på och som således ska beaktas vid

tillämpningen. Därtill kommer att andra stycket i det omarbetade asylprocedurdirektivets definition enbart ger exempel på vad som ska beaktas. Uppräkningen är inte uttömmande. Det finns därför en risk att tillämpningen låses till att enbart beakta det som anges i andra stycket. Exempelvis så nämns inte barnkonventionen, EU:s rättighetsstadga eller praxis från relevanta internationella domstolar. Därutöver måste givetvis även beaktas om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelser av dessa rättigheter och friheter. Mot den nu angivna bakgrunden bör någon uppräknings av källor m.m. inte tas in i definitionen.

6.3 Avvisning med omedelbar verkställighet

Förslag: Migrationsverket ska kunna besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om sökanden kommer från ett säkert ursprungsland. Ett sådant beslut får dock endast fattas om det aktuella landet efter en individuell prövning kan betraktas som säkert för sökanden. En bestämmelse med denna innebörd ska föras in i 8 kap. 19 § utlänningslagen.

Skälen för förslaget: Av artikel 36 i det omarbetade asylprocedurdirektivet följer att om det fastställs att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland får det landet, efter en individuell prövning av ansökan, betraktas som ett säkert ursprungsland för en enskild sökande endast om han eller hon är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist i det landet. Ytterligare en förutsättning enligt artikeln är att han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter och i fråga om hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med omarbetade skyddsgrundsdirektivet.

Genom artikel 36 införs den motbevisbara presumtion som direktivets regler om säkra ursprungsländer bygger på. Det är således inte tillräckligt att sökande kommer från ett säkert ursprungsland som finns upptaget på en förteckning. En individuell prövning för att säkerställa att landet i fråga också är ett säkert land att återvända till för just den enskilde sökanden måste också alltid göras.

Vad som utgör allvarliga skäl preciseras inte i direktivet. Det står dock klart att det ska vara fråga om sådana skäl som medför att det aktuella landet med hänsyn till sökandens särskilda omständigheter inte kan anses vara ett säkert ursprungsland. Begreppet allvarliga skäl kan av den anledningen inte tolkas på annat sätt än att det ska vara fråga om skäl som är kopplade till förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling som anges i definitionen av begreppet säkert ursprungsland (se vidare avsnitt 6.2). Att det är sådana skäl som avses förstår man också på grund av hänvisningen till det omarbetade skyddsgrundsdirektivet och det ligger även allmänt i sakens natur. Att uttrycket allvarliga skäl används kan däremot inte tolkas som att skälen måste vara av mer allvarlig art för att motbevisa presumtionen än vad som krävs för att nå upp till annan gängse skyddsgrundande behandling. Skäl som är tillräckliga för att bryta presumtionen är självfallet i sig alltid allvarliga.

Bedömningen som görs om ett visst land ska föras upp på förteckningen ska som framhållits tidigare göras i ett generellt hänseende. Vid den individuella prövningen i det enskilda ärendet måste utöver konstaterandet att sökanden kommer från ett listat land även en bedömning göras av om det är fråga om ett säkert ursprungsland mot bakgrund av de individuella skäl som läggs fram av honom eller henne. Presumtionen att länderna på förteckningen är säkra att återvända till saknar dock inte betydelse för den individuella prövningen. De länder som finns upptagna på förteckningen är sådana länder som uppfyller definitionen av begreppet säkert ursprungsland (se vidare avsnitt 6.4). Varje påstående från sökanden om att han eller hon riskerar att utsättas för skyddsgrundande behandling i ett sådant land är naturligtvis inte tillräckligt för att motbevisa presumtionen om att det finns ett tillräckligt skydd i det aktuella landet. Det ska vara fråga om skäl som gör att presumtionen om att det aktuella landet är säkert att återvända till måste åsidosättas. Eller som EU-domstolen uttrycker det i C-404/17, A mot Migrationsverket, presumtionen kan motbevisas om sökanden redogör för tvingande skäl (overriding reasons enligt den engelska versionen) avseende hans eller hennes särskilda situation.

För att ett avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet ska kunna fattas måste det vara fråga om en uppenbart ogrundad ansökan. Även med beaktande av de skäl som sökanden lägger fram

ska det alltså anses uppenbart att det inte finns grund för asyl. Förarbetsuttalanden och praxis gällande hittillsvarande bestämmelse om uppenbart ogrundade ansökningar och avvisning med omedelbar verkställighet aktualiseras därför i tillämpliga delar även vid prövningen av ärendet enligt den nya punkten om säkra ursprungsländer. Om det krävs mer ingående överväganden för att bedöma om de skyddsskäl som sökanden för fram är tillräckliga, kan det med hänsyn till vad som sägs i förarbeten och praxis om begreppet ”uppenbart” inte anses uppenbart att asylansökan är ogrundad. Konsekvensen av att det inte kan anses uppenbart att ansökan är ogrundad är att ett eventuellt avvisningsbeslut inte får verkställas omedelbart.

Det är sökanden som ska lägga fram sådana allvarliga skäl som nämns i artikel 36.1. Detta innebär dock inte att Migrationsverkets och domstolens utredningsskyldighet försvinner. Som framhållits i avsnitt 5.3 ska förvaltningslagens och förvaltningsprocesslagens regler om Migrationsverkets respektive domstolens utredningsskyldighet självklart tillämpas även i dessa fall.

I artikel 36.1 anges vidare att bedömning ska göras om sökanden lagt fram några allvarliga skäl i fråga om hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Som framhållits tidigare följer av definitionen att vad som anges i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet om internationellt skydd ska beaktas vid bedömningen av om ett visst land är att anse som ett säkert ursprungsland. Av detta följer att om ett visst land, med beaktande av sökandens särskilda omständigheter, inte kan anses vara ett säkert ursprungsland enligt definitionen för honom eller henne så är det heller inte ett säkert ursprungsland med beaktande av vad som anges om internationellt skydd i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet. Det saknas därför anledning att införa denna del av artikel 36.1 i utlänningslagen.

6.4 En förteckning över säkra ursprungsländer

Förslag: En förteckning över säkra ursprungsländer ska införas i det migrationsrättsliga regelverket. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om förteckningen. Förteckningen ska utformas så att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet uppnås vid tillämpningen av reglerna om säkra ursprungsländer.

Skälen för förslaget: Som framgår i avsnitt 4.5 har de EU/EES-stater som använder sig av förteckningar över säkra ursprungsländer genomfört direktivets bestämmelser på varierande sätt. Frågan är vilken teknik som lämpar sig bäst för Sverige. Ett alternativ är att använda samma teknik som de länder som valt den mer omfattande varianten. I sin mest hårdragna form skulle det innebära att upprätta en förteckning över samtliga de länder som anses uppfylla definitionen av att vara ett säkert ursprungsland. En fördel med en sådan förteckning skulle kunna vara att den ger ett heltäckande verktyg för bedömning av ansökningar avseende samtliga de länder som kan bedömas som säkra ursprungsländer. Arbetet med att upprätta och revidera en sådan förteckning skulle dock potentiellt kunna bli extremt arbetskrävande, samtidigt som förekomsten av asylsökande från åtskilliga av världens närmare 200 länder som skulle kunna tänkas bli aktuella för en sådan förteckning i Sverige skulle vara liten eller obefintlig. Man måste därför starkt ifrågasätta behovet av och ändamålsenligheten med en sådan förteckning.

En annan variant är att använda en kortare förteckning på samma sätt som vissa andra länder. I stället för att vara heltäckande förefaller en sådan ordning vara anpassad utifrån antalet asylsökande vars ansökningar i stor omfattning avslås. Detta alternativ bör man kunna utgå ifrån resulterar i en mer effektiv och ändamålsenlig förteckning. Mot denna bakgrund och då det är en nyhet i svensk rätt att använda en förteckning över säkra ursprungsländer i asylprövningen förefaller det som mest lämpligt att i vart fall inledningsvis använda en avgränsad och kortare variant av förteckning.

En naturlig utgångspunkt för en förteckning bör naturligtvis vara att undersöka de länder varifrån asylsökande får avslag i hög utsträckning i förhållande till antalet sökande. Situationen i dessa länder måste rimligtvis vara sådan att det generellt är säkert för en

asylsökande att återvända dit. Någon säker bedömning av denna fråga kan dock inte göras innan en noggrann analys av landet har gjorts. En annan faktor som också kan tänkas fungera som utgångspunkt är de länder som godkänts av EU som viseringsfria. Det går självfallet inte att sätta likhetstecken mellan ett sådant godkännande och bedömningen av om ett land är ett säkert ursprungsland men viss ledning bör det ändå kunna ge.

För att regelverket ska kunna tillämpas på ett rättssäkert sätt är det mycket viktigt att det alltid görs en grundlig genomgång och bedömning av det land som potentiellt framstår som ett säkert ursprungsland. Endast länder som efter en sådan utredning med säkerhet kan sägas uppfylla definitionen av att vara ett säkert ursprungsland bör komma i fråga för att sättas upp på förteckningen. Bedömningen ska utgå från den definition som enligt förslaget ska tas in i utlänningslagen och som innehållsmässigt motsvarar det som anges i bilaga I till det omarbetade asylprocedurdirektivet.

Till skillnad från det första asylprocedurdirektivet anges det inte i det omarbetade asylprocedurdirektivet att det finns möjlighet för medlemsstaterna att betrakta endast en del av ett land som säkert, eller att landet eller del av landet är säkert för en särskild grupp personer. Det kan därför sättas i fråga om det omarbetade direktivet ger utrymme för någon annan bedömning än att det måste vara fråga om hela landet och för samtliga grupper i samhället. En annan ordning skulle dessutom kunna inkräkta på den individuella prövningen av asylskälen vilket inte är lämpligt. Vissa områden eller grupper i samhället bör därför inte kunna undantas när ett land förs upp på förteckningen.

En annan fråga att ta ställning till är på vilken normnivå förteckningen ska beslutas. Närmast till hands ligger att överväga om Migrationsverket bör ges uppdraget att upprätta förteckningen. Migrationsverket arbetar redan i dag med landinformation och omvärldsanalyser utifrån ett asyrlättsligt perspektiv. Verket tar också fram rättsliga ställningstaganden i förhållande till specifika länder. Migrationsverket bör därför redan ha det underlag och den kompetens som krävs för att på ett effektivt sätt kunna bedöma och motivera vilka länder som ska anses vara säkra ursprungsländer. Migrationsverket är också väl rustat för att ta fram en rättssäker metod för att bereda och revidera förteckningen. Migrationsverket använder t.ex. redan ett remissförfarande vid beredning av rättsliga

ställningstaganden om större asylländer som skulle passa bra även vid beredningsarbetet med en förteckning. Dessutom ansvarar Migrationsverket för kontakterna med Europeiska stödkontoret för asylfrågor, som är en av de informationskällor som ska beaktas vid bedömningen av om ett land är ett säkert ursprungsland enligt det omarbetade asylprocedurdirektivet. Migrationsverket är också utsedd att vara Sveriges kontaktpunkt i det europeiska migrationsnätverket (EMN) samt Sveriges kontaktkmyndighet för informationsutbyte avseende det omarbetade asylprocedurdirektivet.

En invändning som skulle kunna framföras mot att Migrationsverket får ansvaret för förteckningen är att verket vid ett eventuellt överklagande av ett avvisningsbeslut uppträder som den enskildes motpart i processen vid migrationsdomstolarna. Om verket bemyndigas att meddela föreskrifter om förteckningen skulle det dock inte vara i egenskap av part utan i egenskap av expertmyndighet. Bedömningen av om ett visst land är ett säkert ursprungsland kommer heller inte göras i det enskilda ärendet, utan det kommer vara fråga om en på förhand beslutad förteckning som tas fram på central nivå inom myndigheten. Att ett land finns med på förteckningen innebär vidare inte att det automatiskt kommer leda till avslag på en ansökan om asyl. Som framhållits flera gånger tidigare måste en individuell prövning av sökandens skäl alltid göras, både av Migrationsverket och överprövande domstol. I den mån migrationsdomstolarna finner att ett överklagande ska bifallas kan det också förutsättas att det kommer att vara fråga om att domstolen gör en annan bedömning än Migrationsverket avseende de individuella skälen. I sammanhanget finns ändå anledning att nämna att det annars följer av normhierarkin att en författning beslutad av en myndighet inte får stå i strid med en överordnad författning. Det bör därför inte vålla några problem för domstolarna att det är Migrationsverket som beslutar om vilka länder som ska bedömas som säkra ursprungsländer.

För att tillämpningen av förteckningen ska uppfylla de högt ställda krav på rättssäkerhet som krävs av asylsystemet måste en kontinuerlig översyn av förteckningen ske. Det följer också av det omarbetade asylprocedurdirektivet att medlemsstaterna regelbundet ska utföra en översyn av de länder som fastställts som säkra ursprungsländer. Det framstår därför som klart lämpligast att

förteckningen bereds och beslutas på myndighetsnivå. Förteckningen kan komma att behöva justeras omedelbart om situationen i ett land plötsligt skulle förändras och landet därför inte längre bedöms uppfylla definitionen av att vara ett säkert ursprungsland. Det betonas också i skälen till det omarbetade asylprocedurdirektivet att om en medlemsstat får kännedom om en betydande förändring av människorättssituationen i ett land som betecknats som säkert bör medlemsstaten säkerställa att en översyn av situationen sker så snart som möjligt och att beteckningen ändras vid behov. I en sådan situation är det givetvis av stor vikt att det snabbt går att ta bort landet från förteckningen. Även ur denna synvinkel framstår Migrationsverket som den lämpligaste aktören att ha hand om förteckningen. Det bedöms inte vara lämpligt att införa en sådan förteckning i lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör således bemyndigas att upprätta förteckningen. Bemyndigandet bör tas in i 1 kap. UtlL och placeras i nära anslutning till bestämmelsen där definitionen finns. Regeringen kan därefter använda bemyndigandet för att i förordning delegera författningsansvaret till Migrationsverket. Bemyndigandet bör precisera att förteckningen ska utformas så att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet uppnås vid tillämpningen av reglerna om säkra ursprungsländer.

6.5 Övriga bestämmelser om tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland

Bedömning: Bestämmelserna i det omarbetade asylprocedurdirektivet om de informationskällor som bedömningen av säkra ursprungsländer bl.a. ska grunda sig på, att medlemsstaterna regelbundet ska se över situationen i de tredjeländer som fastställs som säkra ursprungsländer samt att kommissionen ska underrättas om vilka länder som Sverige anser vara säkra ursprungsländer ska införas i svensk rätt. Sådana regler kan införas på förordningsnivå.

Skälen för bedömningen: Av artikel 37 i det omarbetade asylprocedurdirektivet följer att medlemsstaterna får införa lagstiftning som gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra

ursprungsländer i samband med prövningen av ansökningar om internationellt skydd. I artikel 37.2 anges att medlemsstaterna regelbundet ska se över situationen i tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer. I artikel 37.3 anges att bedömningen huruvida ett land är ett säkert ursprungsland ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer. Enligt artikel 37.4 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om de länder som betraktas som säkra ursprungsländer.

Det är naturligtvis av största vikt att bedömningen av om ett land kan anses vara ett säkert ursprungsland görs på grundval av ett tillförlitligt underlag. Det kan mycket väl tänkas att även andra källor än de som räknas upp i det omarbetade asylprocedurdirektivet behöver beaktas i bedömningen inför upprättande och revidering av förteckningen, exempelvis praxis från relevanta internationella domstolar. Bestämmelsen i direktivet bör ändå få en motsvarighet i svensk rätt för att säkerställa att de källor som enligt direktivet ska beaktas också beaktas. För att tydliggöra att även andra källor kan användas bör dock istället för att ange att uppräknade källor *särskilt* ska beaktas uttrycket *bland annat* användas.

Av det omarbetade asylprocedurdirektivet framgår vidare att kommissionen ska underrättas om vilka länder som för svenskt vidkommande anses vara säkra länder. Det förefaller mest ändamålsenligt att den underrättelsen görs av den myndighet som beslutar om förteckningen.

Regler med ovanstående innehåll (genomförande av artiklarna 37.2–4 i det omarbetade asylprocedurdirektivet) kan införas på förordningsnivå.

6.6 Följdändringar

Förslag: Bestämmelsen i 8 kap. 19 § utlänningslagen som ger Migrationsverket möjlighet att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en asylansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2 utlänningslagen flyttas till en ny bestämmelse i 8 kap. 19 a § utlänningslagen. Någon ändring i sak är inte avsedd. Bestämmelserna i 12 kap. 7 och 8 a §§

utlänningslagen ska kompletteras med hänvisning även till 8 kap. 19 a utlänningslagen.

Bedömning: Migrationsverkets beslut om avvisning med omedelbar verkställighet enligt den nya punkten i 8 kap. 19 § utlänningslagen om säkra ursprungsländer får verkställas innan det fått laga kraft. Om ett sådant avvisningsbeslut överklagas ska migrationsdomstolen pröva om verkställigheten av beslutet tills vidare ska avbrytas. Innan en sådan prövning gjorts får beslutet inte verkställas. Enligt 12 kap. 7 och 8 a §§ utlänningslagen gäller en sådan ordning redan för beslut enligt 8 kap. 19 § utlänningslagen. Några författningsändringar är därför inte nödvändiga.

Om ett avvisningsbeslut avser ett ensamkommande barn får det inte verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet. Ett ensamkommande barn ska alltid ha rätt till ett offentligt biträde även om barnet kommer från ett säkert ursprungsland. Dessa direktivbestämmelser uppfylls redan av gällande rätt och några författningsändringar är därför inte nödvändiga.

Eftersom samma verkställighetsregler som hittills gäller för avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § UtlL kommer att gälla för beslut enligt den nya punkten om säkra ursprungsländer i den paragrafen får Migrationsverkets tolkning av EU-domstolens dom i mål C-181/16, Gnandi, även betydelse för verkställighetsarbetet av beslut enligt den punkten.

Skälen för bedömningen och förslaget

Verkställighet och inhibition

Om en utlänningsansökan om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande är huvudregeln enligt 12 kap. 8 a första stycket UtlL att ett beslut om avvisning eller utvisning inte får verkställas innan det fått laga kraft. Har Migrationsverket beslutat om avvisning med omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 § UtlL gäller dock enligt paragrafens andra stycke att avvisningen får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits eller avvisats av Migrationsverket. Om beslutet överklagas ska den migrationsdomstol som har att pröva överklagandet pröva om

verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas. Beslutet om avvisning får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. I 12 kap. 8 a § andra stycket UtlL anges vidare att ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn aldrig får verkställas förrän tidigast en vecka från den dag barnet fick del av beslutet. Som redogjorts för i avsnitt 4.2 tillkom dessa överklaganderegler i 12 kap. 8 a andra stycket UtlL i samband med att det omarbetade asylprocedurdirektivet genomfördes i svensk rätt. Samma artiklar som motiverade den lagändringen gäller även för uppenbart ogrundade ansökningar med anledning av att sökande kommer från ett säkert ursprungsland. Avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet enligt den nya punkten om säkra ursprungsländer bör därför omfattas av samma regler i utlänningslagen och därmed givetvis tillämpas på samma vis.

I och med Migrationsverkets tolkning av Gnandi-domens konsekvenser för svenska regler har bestämmelsen i 12 kap. 8 a § andra stycket UtlL till viss del förlorat sin betydelse. Tolkningen innebär att sökanden alltid har rätt att stanna kvar under överklagandetiden och, om han eller hon överklagar, till dess att domstolen beslutat om inhibition. Innan överklagandetiden löpt ut eller, om den enskilde väljer att överklaga, innan domstolen beslutat om inhibition kan beslutet alltså inte verkställas. Eftersom samma regler ska gälla för alla avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet får det antas att samma ordning även kommer att tillämpas för beslut angående säkra ursprungsländer.

I förarbetena till 12 kap. 8 a § andra stycket UtlL framhålls att även om verkställighet inte kan ske så länge domstolen inte har prövat frågan om beslutet om omedelbar verkställighet ska inhiberas får det, med hänsyn till vikten av en effektiv process, förväntas att domstolen som har att göra prövningen gör detta skyndsamt. Samma ordning förutsätts gälla för avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet enligt den nya punkten om säkra ursprungsländer. Även i övrigt bör förarbetsuttalandena avseende överklagande av avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet enligt hittillsvarande lydelse av 8 kap. 19 § UtlL få bäringhet.

Offentligt biträde

Enligt 18 kap. 1 § UtlL ska offentligt biträde förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i bl.a. mål och ärenden om avvisning och utvisning. Bestämmelsen innebär en presumtion för att offentligt biträde ska beviljas i uppräknade situationer. Om det är uppenbart att någon grund för uppehållstillstånd inte finns och att det inte finns hinder mot att utläningen avvisas eller utvisas till sitt hemland anses dock något behov av biträde inte finnas.¹¹ Anses en ansökan vara uppenbart ogrundad förordnas i princip inte offentligt biträde. Vid genomförande av det omarbetade asylprocedurdirektiv i svensk rätt konstaterades att direktivet ger utrymme för att neka offentligt biträde vid uppenbart ogrundade ansökningar eller överklaganden. De svenska reglerna ansågs därför förenliga med vad som gäller enligt direktivet och några författningsändringar ansågs därför inte vara nödvändiga.¹² Några särskilda regler om rätten till offentligt biträde när den sökande kommer från ett säkert ursprungsland finns inte i direktivet.

På samma sätt som för ansökningar som bedöms som uppenbart ogrundade på annan grund än att sökande kommer från ett säkert ursprungsland ska en bedömning göras i varje enskilt ärende även i dessa situationer. Det följer av regelverket om säkra ursprungsländer att det ankommer på sökanden att i den individuella prövningen lägga fram sådana allvarliga skäl som anges i direktivet. Som redan nämnts så försvinner dock inte myndighetens utredningsansvar. Det kan av den anledningen inte anses finnas något utökat behov av ett offentligt biträde i dessa ärenden gentemot nuvarande ordning när ansökan bedöms som uppenbart ogrundad. I vissa fall kan det dock även i dessa ärenden finnas behov av ett offentligt biträde, t.ex. när det när det är fråga om asylsökande som till följd av sjukdom eller annat liknande skäl inte ens med tolk kan förväntas utföra sin talan på ett ur rättssäkerhetssynpunkt betryggande sätt.

Av 18 kap. 1 § andra stycket UtlL följer att offentligt biträde alltid ska förordnas för ett ensamkommande barn som har ansökt om uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov. Någon annan ordning bör inte gälla för ensamkommande barn som kommer från

¹¹ Jfr bl.a. prop. 1977/78:90 s. 67

¹² Prop. 2016/17:17 s. 52 f.

de länder som finns upptagna på förteckningen över säkra ursprungsländer.

7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag och bedömning: De föreslagna lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2020 i fråga om 1 kap. 6 a § och i övrigt när regeringen bestämmer. De nya bestämmelserna får sättas i kraft när föreskrifter om en sådan förteckning över säkra ursprungsländer som avses i 1 kap. 6 a § utlänningslagen har beslutats. Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte.

Skälen för förslaget och bedömningen: De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Med beaktande av den tid som kan antas behövas för den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet och Migrationsverkets arbete med förteckningen föreslås den 1 november 2020 som datum för ikraftträdandet i fråga om 1 kap. 6 a §. Tillämpningen av övriga lagbestämmelser är däremot beroende av att en sådan förteckning över säkra länder som avses i den paragraf är på plats. Det bör därför överlåtas till regeringen att besluta om tidpunkt för ikraftträdande av övriga bestämmelser. De föreslagna förordningsändringarna bör träda i kraft samtidigt som 1 kap. 6 a UtlL.

Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

8 Konsekvenser av förslagen

Bedömning: Eventuella kostnadsökningar som förslagen medför för Migrationsverket och migrationsdomstolarna bedöms rymmas inom ramen för befintliga anslag. Förslagen medför inte några jämställdhetspolitiska konsekvenser eller några särskilda negativa konsekvenser för barn.

Skälen för bedömningen: I promemorian föreslås ett antal ändringar i det migrationsrättsliga regelverket för att en asylansökan ska kunna bedömas som uppenbart ogrundad när sökanden kommer från ett säkert ursprungsland. Syftet med förslagen är att Migrationsverket ska ha motsvarande möjligheter att fatta avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet som innan EU-domstolens dom i mål C-404/17, A mot Migrationsverket.

Förslaget att ge Migrationsverket möjlighet att bedöma en ansökan som uppenbart ogrundad när sökanden kommer från ett säkert ursprungsland bedöms innebära kostnadsbesparingar för samhället. Som förslagen är utformade kommer dessa sökande normalt inte ges rätt att stanna i landet under prövning i tre instanser och vistelsen i Sverige kan därför förväntas minska under överklagandetiden. Som längst torde det röra sig om någon månad efter Migrationsverkets beslut, om man beräknar att tidsåtgången som mest uppgår till överklagandetiden tillsammans med en vecka innan migrationsdomstolen tagit ställning till frågan om inhibition. En del personer kommer med största sannolikhet att överklaga innan treveckorsfristen nått sitt slut. Hur många sökande som kommer avvisas med omedelbar verkställighet till följd av förslagen går inte att förutse med exakta siffror. Migrationsverket har uppgett att mer effektiva handlägningsrutiner kommer att införas om regelverket med säkra ursprungsländer införs i svensk rätt. Hur

många sökande som det kommer gälla är dock även beroende av hur många länder som kommer tas upp på förteckningen över säkra ursprungsländer. Med hänsyn till att förteckningen enligt lagförslaget ska utformas så att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet uppnås kan man utgå från att den kommer att ha en förhållandevis begränsad omfattning.

Det inledande arbetet hos Migrationsverket med att upprätta förteckningen kan leda till viss kostnadsökning. Denna kostnadsökning bör dock inte bli alltför betungade med tanke på det arbete som verket redan idag bedriver inom Lifos och mot bakgrund av att Migrationsverket redan idag gör bedömningar i enskilda ärenden om sökandens generella möjlighet att återvända till ursprungslandet. En eventuell kostnadsökning kan tänkas framförallt bestå i handläggningsrutiner och förfaranden för att på ett rättssäkert sätt upprätta och initialt tillämpa förteckningen. Denna kostnadsökning kan rymmas inom befintliga anslagsramar. När föreskrifter om förteckningen har beslutats bör vidare handläggningen av enskilda ärenden kunna hanteras på ett mer kostnadseffektivt sätt.

Förslaget med att sökanden från säkra ursprungsländer tillåts stanna i landet efter beslut om avvisning med omedelbar verkställighet i avvaktan på migrationsdomstolens prövning av frågan om inhibition kan förväntas leda till viss ytterligare administration och handläggningsåtgärder för Migrationsverket och migrationsdomstolarna. Migrationsverket har som tidigare nämnts uppgett att mer effektiva handläggningsrutiner kommer att införas om direktivets regler om säkra ursprungsländer införs i svensk rätt. Den föreslagna ordningen kan därför förväntas komma att innebära vissa kostnadsökningar för Migrationsverket och domstolarna i jämförelse med situationen innan EU-domstolens dom. Kostnadsökningarna får dock anses vara begränsade och bedöms rymmas inom befintliga anslagsramar.

Det är betydligt fler pojkar och män än flickor och kvinnor som söker asyl i Sverige. Även om förslagen är könsneutralt utformade kommer därför mest troligt fler män och pojkar än kvinnor och flickor att omfattas av förslagen.

De föreslagna reglerna kan även komma att tillämpas på barn som kommer från de länder som finns upptagna på förteckningen. Beslut om avvisning med omedelbar verkställighet avseende

ensamkommande barn är emellertid ytterst ovanliga.¹³ Förslagen förväntas därför inte få någon större påverkan på barn som saknar vårdnadshavare i landet. I de ärenden som barn ändå förekommer som part måste på samma sätt som i all offentlig verksamhet principen om barnets bästa liksom barnets rätt att komma till tals alltid beaktas. Det ska i det sammanhanget beaktas att barnkonventionen sedan den 1 januari 2020 också är lag i Sverige.

¹³ Prop. 2016/17:17 s. 86

9 Författningskommentarer

9.1 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

1 kap.

6 a § *Med säkert ursprungsland avses ett land där det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det generellt inte förekommer någon förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inte heller finns något hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av en yttre eller inre väpnad konflikt.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om en förteckning över länder som uppfyller definitionen i första stycket. Förteckningen ska utformas så att effektivitet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet uppnås vid tillämpningen av reglerna om säkra ursprungsländer.

Paragrafen är ny och innehåller en definition över begreppet säkert ursprungsland och ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att upprätta en förteckning över länder som uppfyller definitionen. Övervägandena finns i avsnitt 6.2. och 6.4. Paragrafen genomför artikel 37.1 i det omarbetade asylprocedurdirektivets och bilaga I till det direktivet.

Uttrycket förföljelse har samma betydelse som i 4 kap. 1 § UtL och uttrycken tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av yttre eller inre väpnad konflikt har samma betydelse som motsvarande uttryck i 4 kap. 2 § UtL. Förarbeten och praxis avseende dessa bestämmelser kan därför användas som vägledning vid bedömning av om ett visst land är ett säkert ursprungsland.

Bedömningen av om ett visst land är ett säkert ursprungsland måste gälla hela landet och för samtliga grupper i samhället. Något undantag för vissa regioner i landet eller för vissa grupper i samhället får inte göras. Säkerhetsläget måste vara generellt och ha en viss kontinuitet över tid.

Eftersom förteckningen kontinuerligt ska ses över för att säkerställa att de länder som finns med förteckningen fortfarande uppfyller definitionen är det av stor vikt att den utformas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. En naturlig utgångspunkt bör därför vara att undersöka de länder varifrån asylsökande får avslag i hög utsträckning i förhållande till antalet sökande. Med hänsyn till vikten av en rättssäker process är det mycket viktigt att det alltid görs en grundlig genomgång och bedömning av det land som är ett tänkbart säkert ursprungsland. Endast länder som efter en sådan utredning med säkerhet kan sägas uppfylla definitionen av att vara ett säkert ursprungsland bör komma i fråga för att sättas upp på förteckningen.

19 § Migrationsverket får besluta att verkets beslut om avvisning enligt 17 § första stycket 1 eller 2 får verkställas även om det inte har fått laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet) om *det är uppenbart att det inte finns grund för asyl enligt andra stycket och även uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan).*

Ett beslut enligt första stycket får endast fattas om

1. *utlänningens uppgifter saknar betydelse för prövningen av ansökan*

2. *utlänningens uppgifter saknar tillförlitlighet, eller*

3. *utlänningen kommer från ett säkert ursprungsland enligt den förteckning som avses i 1 kap. 6 §, och*

a. är medborgare i det landet eller är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist där, och

b. han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter.

I 12 kap. 7 § finns närmare bestämmelser om verkställigheten av beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Paragrafen behandlar Migrationsverkets möjligheter att anse en ansökan som uppenbart ogrundad och besluta om avvisning med omedelbar verkställighet. Ändringen innebär att Migrationsverket även ges möjlighet att bedöma en ansökan som uppenbart ogrundad och besluta om omedelbar verkställighet om sökanden kommer från ett säkert ursprungsland. Övervägandena finns i avsnitt 6.3. Paragrafen genomför artiklarna 32.2 och 36.1 samt delvis artikel 46.6 i det omarbetade asylprocedurdirektivet.

Förutom den materiella ändringen i *andra stycket tredje punkten* ändras paragrafen redaktionellt. Någon ändring avseende Migrationsverkets hittillsvarande möjligheter att bedöma en ansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet är inte avsedd. På samma sätt som tidigare kan en ansökan bedömas som uppenbart ogrundad och avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet fattas om utlänningens skäl saknar betydelse för prövningen av ansökan eller om hans eller hennes skäl saknar tillförlitlighet. Tidigare förarbeten och praxis är fortfarande aktuella.

För att ett beslut om avvisning med omedelbar verkställighet ska kunna fattas enligt den tredje punkten krävs dels att sökanden kommer från ett land som enligt förteckningen är ett säkert ursprungsland, dels att landet i fråga även är säkert för sökanden.

Definitionen av vad som utgör ett säkert ursprungsland finns i 1 kap. 6 a §. Ett beslut om omedelbar verkställighet förutsätter också att landet i fråga finns med på en sådan förteckning som avses i den bestämmelsens andra stycke. Därutöver måste en individuell prövning av om landet i fråga också är säkert att återvända till för den enskilde sökanden göras. Sammantaget bygger bedömningen på en motbevisbar presumtion om att det är säkert för sökanden att återvända till det land som betecknas som ett säkert ursprungsland enligt förteckningen.

Med allvarliga skäl avses sådana skäl som medför att det aktuella landet med hänsyn till sökandens särskilda omständigheter inte kan anses vara ett säkert ursprungsland. Det ska alltså vara fråga om skäl som är kopplade till förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling som anges i definitionen av begreppet säkert ursprungsland. För att bryta presumtionen krävs inte att skälen är av mer allvarlig art än vad som krävs för att nå upp till annan sedvanlig skyddsgrundande behandling.

Att ett land finns med på förteckningen saknar dock inte relevans för den individuella prövningen. Det aktuella landet har efter en grundlig undersökning ansetts uppfylla de högt ställda kraven för att utgöra ett säkert ursprungsland. Den individuella prövningen bör mot den bakgrunden vara tämligen okomplicerad, dvs. det ska inte vara svårt att fastställa att de skäl som åberopas inte är tillräckliga för att motbevisa presumtionen, exempelvis mot bakgrund av att det finns ett tillräckligt myndighetsskydd i det aktuella landet.

Förarbetsuttalanden och praxis gällande hittillsvarande bestämmelse om uppenbart ogrundade ansökningar aktualiseras i tillämpliga delar även i dessa ärenden. Om bedömningen av de individuella skyddsskälerna som sökanden lägger fram, mot bakgrund av utredningen och aktuell landinformation, framstår som klar och kan göras utan några mer ingående överväganden har sökanden inte lagt fram några allvarliga skäl och därmed inte brutit presumtionen. Om sökanden däremot lägger fram skäl som vid en sådan prövning bedöms kunna ha viss bärighet kan uppenbarhetsrekvisitet inte längre sägas vara uppfyllt. Skulle bedömningen ändå resultera i ett avslag av asylansökan får det beslutet inte verkställas omedelbart.

19 a § Utöver vad som anges i 19 § får Migrationsverket besluta om avvisning med omedelbar verkställighet om en ansökan avvisas med stöd av 5 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2.

Paragrafen är ny och motsvarar hittillsvarande bestämmelse i 8 kap. 19 § första stycket sista meningen. Någon ändring i sak är inte avsedd.

12 kap.

7 § Migrationsverkets beslut om avvisning enligt 8 kap. 17 § första stycket 1 eller 2 eller utvisning får verkställas även om beslutet inte har fått laga kraft, om

1. utlänningen har förklarat sig nöjd med beslutet (nöjdförklaring), eller

2. Migrationsverket enligt 8 kap. 19 eller 19 a §§ har beslutat att verkets beslut om avvisning får verkställas trots att det inte fått laga kraft.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkställighet av vissa av Migrationsverkets beslut. Ändringen görs till följd av att det införs en ny paragraf, 8 kap. 19 a § UtlL. *Punkten 2* ändras därför på så sätt att även Migrationsverkets beslut om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 a § omfattas av bestämmelsen.

8 a § Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a §, får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan har prövats och då avslagits genom ett beslut som har fått laga kraft eller innan ett beslut att avvisa ansökan enligt 5 kap. 1 b § har fått laga kraft.

Första stycket gäller inte om Migrationsverket har beslutat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 *eller 19 a §§*. Då gäller i stället att beslutet om avvisning får verkställas när ansökan om uppehållstillstånd har avslagits eller avvisats av Migrationsverket. Om beslutet om avvisning överklagas ska den migrationsdomstol som ska pröva överklagandet pröva om verkställigheten av avvisningsbeslutet tills vidare ska avbrytas (inhibition). Beslutet om avvisning får inte verkställas innan denna prövning har gjorts. Ett avvisningsbeslut som gäller ett ensamkommande barn får dock aldrig verkställas förrän tidigast en vecka från den dag då barnet fick del av beslutet.

Första och andra styckena hindrar inte att utlänningen överlämnas, utlämnas eller överförs till en annan stat eller internationell domstol eller tribunal för att lagföras eller avtjäna en frihetsberövande påföljd.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning när utlänningen ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande. Ändringen görs till följd av att det införs en ny paragraf, 8 kap. 19 a § UtlL. *Andra stycket* ändras därför på så sätt att även Migrationsverkets beslut om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 19 a § omfattas av bestämmelsen.

Även beslut enligt den nya grunden för att anse en ansökan uppenbart ogrundad och besluta om omedelbar verkställighet i 12 kap. 19 § omfattas av bestämmelsen. Övervägandena finns i avsnitt

6.6. Paragrafen genomför delvis artiklarna 25.6, 46.6 och 46.8 i det omarbetade asylprocedurdirektivet.

Hittillsvarande ordning ska givetvis även gälla vid överklaganden av avvisningsbeslut enligt den nya grunden. I likhet med hittillsvarande ordning förväntas att domstolen som har att pröva inhibitionsfrågan vid ett överklagande av ett sådant beslut, med hänsyn till vikten av en effektiv process, gör detta skyndsamt.

Uppdraget (Ju 2019:C)

Uppenbart ogrundade asylansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer

Uppdraget

En utredare ges i uppdrag att biträda Justitiedepartementet med att lämna förslag som innebär att Migrationsverket får en utökad möjlighet att bedöma en asylansökan som uppenbart ogrundad och fatta beslut om avvisning med omedelbar verkställighet. Syftet är att Migrationsverket ska ha motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad som innan EU- domstolens dom den 25 juli 2018 i mål C-404/17 meddelades. Utredaren ska i detta sammanhang särskilt överväga behovet av en förteckning över säkra ursprungsländer.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2020.

Bakgrund

Genomförandet i svensk rätt av det omarbetade asylprocedurdirektivets bestämmelser om uppenbart ogrundade asylansökningar

Av artikel 31.8 och artikel 32.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (det omarbetade asylprocedurdirektivet), framgår att medlemsstaterna, får anse en asylansökan som uppenbart ogrundad om den definieras på detta sätt i nationell lagstiftning, i följande situationer när;

- sökanden endast anför uppgifter som saknar betydelse för prövningen av hans eller hennes rätt till internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning) (skyddsgrundsdirektivet)
- sökanden kommer från ett s.k. säkert ursprungsland
- sökanden har vilselett myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter eller falska handlingar som rör hans eller hennes identitet och/eller medborgarskap och som kunde ha påverkat beslutet i negativ riktning
- det är troligt att sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap
- sökanden har lämnat uppenbart inkonsekventa och motsägelsefulla, klart falska eller uppenbart osannolika uppgifter som motsäger tillräckligt kontrollerad information om ursprungslandet
- sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan som inte kan nekas prövning
- sökanden lämnar in en ansökan enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett redan fattat eller förestående avlägsnandebeslut
- sökanden olagligen anlände till medlemsstatens territorium eller olagligen förlängde sin vistelse och, utan goda skäl, varken har anmält sig till myndigheterna eller lämnat in en ansökan om internationellt skydd så snart som möjligt med tanke på omständigheterna kring inresan
- sökanden vägrar att fullgöra sin skyldighet att lämna fingeravtryck i enlighet med [Eurodacförordningen (603/2013 av den 26 juni 2013)]

- eller sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten och den allmänna ordningen i den aktuella medlemsstaten eller har med tvång utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt.

Enligt artikel 37 i det omarbetade asylprocedurdirektivet får medlemsstaterna införa lagstiftning som gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer i samband med prövning av ansökningar om internationellt skydd. Medlemsstaterna ska regelbundet se över situationen i tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer. Bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de länder som betraktas som säkra ursprungsländer.

Av artikel 36.1 framgår att ett tredjeland kan betraktas som ett säkert ursprungsland för en sökande endast om han eller hon är medborgare i landet eller är en statslös person som tidigare hade sin hemvist i det landet och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter och rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med skyddsgrundsdirektivet. Medlemsstaterna ska enligt 36.2 i den nationella lagstiftningen fastställa närmare regler och föreskrifter för tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland.

I bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet anges bl.a. att ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i skyddsgrundsdirektivet, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av

urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

En möjlig rättsföljd av att en ansökan betraktas som uppenbart ogrundad är att sökanden enligt artikel 46.6 i det omarbetade asylprocedurdirektivet inte ges en automatisk rätt att stanna kvar i medlemsstaten under tiden ett överklagande prövas i en domstol.

Av 8 kap. 19 § utlänningslagen (2005:716) framgår bl.a. att Migrationsverket får besluta om avvisning med omedelbar verkställighet för en utlänning som har sökt asyl om de uppgifter som utlänningen åberopar saknar betydelse för prövningen av ansökan eller saknar tillförlitlighet, och det därmed är uppenbart att det inte finns grund för asyl och det är uppenbart att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund (uppenbart ogrundad ansökan). Bestämmelsen fick sin nuvarande utformning vid genomförandet av det omarbetade asylprocedurdirektivet (prop. 2016/17:17). Någon särskild ordning beträffande säkra ursprungslander har inte införts i svensk rätt.

EU-domstolens dom från den 25 juli 2018

EU-domstolen meddelade den 25 juli 2018 dom i mål C-404/17. I det aktuella målet hade Migrationsverket avslagit en ansökan om uppehållstillstånd och fattat beslut om omedelbar verkställighet på grund av att ansökan ansågs som uppenbart ogrundad. Efter överklagande begärde Förvaltningsrätten i Malmö (migrationsdomstolen) ett förhandsavgörande från EU-domstolen om beslutet var förenligt med bestämmelserna om uppenbart ogrundade ansökningar i det omarbetade asylprocedurdirektivet. EU-domstolen angav i sitt avgörande att direktivet inte medger att en ansökan om internationellt skydd anses som uppenbart ogrundad i ett sådant fall som var aktuellt i det nationella målet, där det av landinformation framgår att sökanden kan ges ett godtagbart skydd i ursprungslandet och där sökanden har lämnat uppgifter som inte är tillräckliga för att ett internationellt skydd ska beviljas, när den medlemsstat i vilken ansökan lämnats in inte har antagit några bestämmelser för att genomföra begreppet säkert ursprungsland.

I Migrationsverkets rättsliga ställningstagande (SR 43/2018) med anledning av EU-domstolens dom anger verket att en ansökan kan bedömas såsom uppenbart ogrundad om den sökande endast åberopar skäl som inte hänför sig till skyddsskäl, t.ex. ekonomiska eller sociala skäl. Detsamma gäller om det endast åberopas hälsoskäl som inte når upp till artikel 3 Europakonventionen. Vidare anges att om den sökande inte har rätt till skydd på grund av att det bedöms finnas ett tillräckligt skydd av myndigheterna i hemlandet, eller asylskälen i övrigt bedöms vara otillräckliga, kan det inte fattas beslut om avvisning med omedelbar verkställighet.

Pågående EU-förhandlingar

Den 9 september 2015 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om gemensam lista över säkra ursprungsländer (KOM(2015) 452 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av EU:s gemensamma förteckning över säkra ursprungsländer enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd och om ändring i direktiv 2013/32/EU). Enligt förslaget ska en EU-gemensam förteckning över säkra ursprungsländer i enlighet med bestämmelserna i det omarbetade asylprocedurdirektivet tas fram och utgöra en bilaga till direktivet. Förhandlingarna om förordningen avstannade 2016 och har ännu inte återupptagits. Den 13 juli 2016 presenterade kommissionen ett förslag till en ny asylprocedurförordning som skulle ersätta nuvarande asylprocedurdirektiv ((KOM(2016) 467 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU). Enligt förordningsförslaget ska det finnas en gemensam förteckning över säkra ursprungsländer som en bilaga till förordningen. Förteckningen ska tas fram genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet. EUs asylbyrå (EASO) ska hjälpa kommissionen med att bedöma vilka länder som ska finnas i förteckningen och kommissionen ska ges befogenhet att genom en delegerad akt tillfälligt avföra länder från listan om situationen i landet ändrats. Enligt kommissionens förslag ska medlemsstaterna i fem år från att förordningen träder i kraft kunna ha kvar eller införa

nationella listor över säkra ursprungsländer. Förhandlingarna om asylprocedurförordningen har ännu inte avslutats.

Behovet av en utredning

EU-domstolens dom från den 25 juli 2018 har medfört att Migrationsverkets möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad har begränsats betydligt. Därmed har också möjligheten för Migrationsverket att fatta beslut om avvísning med omedelbar verkställighet begränsats.

Det är nödvändigt att Migrationsverket återigen ges möjlighet att avgöra ärenden, i vilka den sökande uppenbart saknar skyddsbehov, på ett snabbt, effektivt och rättssäkert sätt. Verkställigheten av avvísningsbeslut ska i sådana fall ske så snart som möjligt. Mot bakgrund av konsekvenserna av EU-domstolens dom behöver därför utlänningslagens bestämmelse om uppenbart ogrundade ansökningar ses över. Syftet är att Migrationsverket ska ha motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad som innan domen meddelades, och inte att utöka dessa.

Närmare om uppdraget

Utredaren ska lämna förslag som genomför det omarbetade asylprocedurdirektivets bestämmelser om säkert ursprungsland i svensk rätt. Om förslagen innebär att det ska införas en förteckning över säkra ursprungsländer bör utgångspunkten vara att det är Migrationsverket som ska upprätta, och vid behov revidera, förteckningen utifrån kriterierna i direktivet. Förslagen ska göra det möjligt för Migrationsverket att bedöma en ansökan som uppenbart ogrundad om sökanden kommer från ett säkert ursprungsland och fatta beslut om avvísning med omedelbar verkställighet. Utredaren ska lämna förslag som innebär att Migrationsverket får motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad som innan EU-domstolens dom den 25 juli 2018 i mål C-404/17.

Utredaren ska också överväga om någon eller några av de andra grunderna för att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad enligt artikel 31.8 och artikel 32.2 i det omarbetade

asylprocedurdirektivet bör införas i svensk rätt för att Migrationsverket ska ha motsvarande möjligheter att anse en asylansökan som uppenbart ogrundad som innan EU-domstolens dom den 25 juli 2018 dom i mål C-404/17.

Utredaren ska föreslå en ordning som säkerställer att det i varje ärende görs en rättssäker och individuell prövning av skyddsbehovet.

Utredaren ska lämna förslag på nödvändiga författningsändringar utifrån de överväganden som görs.

Utredaren ska beakta pågående arbete gällande EU-förhandlingarna om dels asylprocedurförordningen och dels förordningen om en gemensam förteckning över säkra ursprungsländer.

Utredaren ska också beakta Sveriges folkrättsliga åtaganden, såsom enligt Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.

Utredaren ska i den mån det är relevant beakta hur andra länder har genomfört det omarbetade asylprocedurdirektivets bestämmelser om säkert ursprungsland.

Utredaren ska bedöma och redovisa vilka offentligfinansiella, samhällsekonomiska, jämställdhetspolitiska och övriga konsekvenser de föreslagna ändringarna bedöms få. Om förslagen förväntas leda till kostnadsökningar för exempelvis Migrationsverket, ska utredaren föreslå hur dessa ska finansieras.

Utredaren ska samråda med relevanta myndigheter, däribland Migrationsverket.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2020

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2013/32/EU

av den 26 juni 2013

om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 78.2 d,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Ett antal väsentliga ändringar bör göras av rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus ⁽³⁾. Av tydlighetsskäl bör det direktivet omarbetas.

(2) En gemensam asylpolitik, inklusive ett gemensamt europeiskt asylsystem, är en del av Europeiska unionens målsättning att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som är öppet för dem som av olika omständigheter legitimt tvingas söka skydd inom unionen. En sådan politik bör bygga på principerna om solidaritet och rättvis fördelning av ansvar, inklusive ekonomiska konsekvenser, mellan medlemsstaterna.

⁽¹⁾ EUT C 24, 28.1.2012, s. 79.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 6 april 2011 (EUT C 296 E, 2.10.2012, s. 184) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 6 juni 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT), Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 juni 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT).

⁽³⁾ EUT L 326, 13.12.2005, s. 13.

(3) Europeiska rådet enades vid sitt särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 om att arbeta för att skapa ett gemensamt europeiskt asylsystem, grundat på en fullständig och allomfattande tillämpning av Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967 (nedan kallad *Genèvekonventionen*), och på så sätt bekräfta principen om "non-refoulement" och på så sätt säkerställa att ingen skickas tillbaka för att bli utsatt för förföljelse.

(4) I slutsatserna från Tammerfors fastställs att ett gemensamt europeiskt asylsystem på kort sikt bör omfatta gemensamma normer för rättvisa och effektiva asylförfaranden i medlemsstaterna och, på längre sikt, unionsbestämmande som leder till ett gemensamt asylförfarande i unionen.

(5) Den första etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet slutfördes genom antagandet av relevanta rättsakter enligt fördragen, däribland direktiv 2005/85/EG, som utgjorde en första åtgärd i fråga om asylförfaranden.

(6) Vid Europeiska rådets möte den 4 november 2004 antogs Haagprogrammet, som anger de mål som skulle genomföras för området med frihet, säkerhet och rättvisa för perioden 2005–2010. I Haagprogrammet uppmanades Europeiska kommissionen i detta avseende att slutföra utvärderingen av den första etappens instrument, och att förelägga Europaparlamentet och rådet den andra etappens instrument och åtgärder. I enlighet med Haagprogrammet är målet med att inrätta ett gemensamt europeiskt asylsystem att fastställa ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status som gäller i hela unionen.

(7) I den europeiska pakt för invandring och asyl, som antogs den 16 oktober 2008, konstaterade rådet att skillnaderna fortfarande är stora mellan medlemsstaterna när det gäller beviljande av skydd och efterlyste nya initiativ, däribland ett förslag om att införa ett enda asylförfarande med gemensamma garantier, och därigenom slutföra inrättandet av det gemensamma europeiska asylsystemet i enlighet med Haagprogrammet.

- (8) Vid Europeiska rådets möte den 10–11 december 2009 antogs Stockholmsprogrammet, som upprepade åtagandet att uppnå målet att till 2012 skapa ett gemensamt område för skydd och solidaritet grundat på ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig status för dem som beviljats internationellt skydd, med höga skyddsnivåer och rättvisa och ändamålsenliga förfaranden. I Stockholmsprogrammet fastställdes att personer som är i behov av internationellt skydd måste garanteras tillgång till rättssäkra och effektiva asylförfaranden. Enligt Stockholmsprogrammet bör individer erbjudas likvärdig behandling i fråga om förfaranderegler och fastställande av status, oberoende av i vilken medlemsstat deras ansökan om internationellt skydd har lämnats in. Målet är att liknande fall bör behandlas lika och leda till samma resultat.
- (9) De medel som avdelas för Europeiska flyktingfonden samt för Europeiska stödkontoret för asylfrågor (nedan kallat *stödkontoret*) bör användas som stöd för medlemsstaternas ansträngningar när det gäller att genomföra de normer som fastställts för den andra etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet, särskilt för de medlemsstater vars asylsystem utsätts för ett särskilt och oproportionellt hårt tryck, främst på grund av deras geografiska läge eller demografiska situation.
- (10) Vid genomförandet av detta direktiv bör medlemsstaterna ta hänsyn till relevanta riktlinjer som utarbetats av stödkontoret.
- (11) För att säkerställa en uttömmande och effektiv prövning av de sökandes behov av internationellt skydd i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet⁽¹⁾ bör unionsramen för hur internationellt skydd beviljas eller återkallas utgå från konceptet med ett enda förfarande.
- (12) Huvudsyftet med detta direktiv är att ytterligare utveckla miniminormerna för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av internationellt skydd för att inrätta ett gemensamt europeiskt asylförfarande i unionen.
- (13) Tillnärmingen av reglerna om förfaranden för beviljande eller återkallande av internationellt skydd bör bidra till att begränsa sekundära förflyttningar för personer som ansöker om internationellt skydd mellan medlemsstaterna när sådana förflyttningar motiveras av skillnader i de rättsliga ramarna och att skapa likvärdiga villkor för medlemsstaternas tillämpning av direktiv 2011/95/EU.
- (14) Medlemsstaterna bör få införa eller bibehålla förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som ansöker om internationellt skydd i en medlemsstat, om en sådan ansökan anses bygga på förutsättningen att personen i fråga är i behov av internationellt skydd i den mening som avses i direktiv 2011/95/EU.
- (15) När det gäller behandlingen av personer som omfattas av detta direktiv är medlemsstaterna bundna av sina skyldigheter enligt de internationella rättsliga instrument som de är parter i.
- (16) Det är av yttersta vikt att beslut om alla ansökningar om internationellt skydd fattas på grundval av fakta och, i första instans, av myndigheter vars personal har lämpliga kunskaper eller har erhållit nödvändig utbildning om internationellt skydd.
- (17) För att säkerställa att ansökningar om internationellt skydd prövas och beslut fattas objektivt och opartiskt är det nödvändigt att personal som utför uppgifter inom ramen för de förfaranden som avses i detta direktiv gör detta med vederbörlig respekt för tillämpliga etiska principer.
- (18) Det ligger i såväl medlemsstaternas som de som ansöker om internationellt skydds intresse att beslut om ansökningar om internationellt skydd fattas så fort som möjligt, dock utan åsidosättande av kraven på att en adekvat och fullständig prövning utförs.
- (19) I syfte att förkorta den totala tidsåtgången för förfarandet i vissa fall bör medlemsstaterna i enlighet med sina nationella behov kunna vara flexibla och prioritera prövningen av en viss ansökan genom att behandla den före andra, tidigare inkomna ansökningar, utan att frångå de för förfarandet normalt tillämpliga tidsfristerna, principerna och garantierna.
- (20) Under klart angivna omständigheter där det är sannolikt att en ansökan är ogrundad eller där det föreligger allvarlig oro för den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen bör medlemsstaterna kunna påskynda prövningen, särskilt genom att införa kortare men rimliga tidsfrister för vissa steg i förfarandet, utan att det påverkar en adekvat och fullständig prövning eller sökandens faktiska tillgång till de grundläggande principer och garantier som föreskrivs i detta direktiv

⁽¹⁾ EUT L 337, 20.12.2011, s. 9.

- (21) Så länge en sökande kan uppvisa godtagbara skäl bör avsaknad av handlingar vid inresan eller användning av förfalskade handlingar i sig inte automatiskt medföra gränsförfaranden eller påskyndade förfaranden.
- (22) Det ligger också i såväl medlemsstaternas som de sökandes intresse att säkerställa en korrekt bedömning av det internationella skyddsbehovet redan i första instans. Därför bör sökande i första instans erbjudas kostnadsfri information om de rättsliga förutsättningarna och förfarandet, med hänsyn till deras särskilda omständigheter. Tillhandahållandet av sådan information bör bland annat göra det möjligt för sökande att förstå förfarandet bättre och därmed hjälpa dem att följa gällande regler. Det skulle vara oproportionellt att begära att medlemsstaterna tillhandahåller sådan information endast via kvalificerade jurister. Medlemsstaterna bör därför ha möjlighet att använda de lämpligaste medlen för att tillhandahålla sådan information, till exempel genom icke-statliga organisationer, personal vid myndigheter eller särskilda statliga organ.
- (23) Sökande som överklagar ett beslut bör på vissa villkor beviljas kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde av personer som enligt nationell rätt är behöriga att tillhandahålla sådana tjänster. Sökande bör dessutom under alla faser av förfarandet ha rätt att på egen bekostnad samråda med juridiska rådgivare och biträden godkända eller tillåtna enligt nationell rätt.
- (24) Begreppet allmän ordning kan bland annat omfatta en fällande dom för ett allvarligt brott.
- (25) För att personer som behöver skydd enligt artikel 1 i Genèvekonventionen ska erkännas som flyktingar eller som subsidiärt skyddsbehövande på riktiga grunder, bör alla sökande få faktisk tillgång till förfarandet, möjlighet att samarbeta och effektivt kommunicera med de behöriga myndigheterna för att lägga fram alla relevanta omständigheter i sitt ärende och de förfarandegarantier som krävs för att de ska kunna föra sin talan genom alla skeden av förfarandet. Dessutom bör förfarandet vid prövning av en ansökan om internationellt skydd åtminstone ge sökanden rätt att stanna kvar i avvaktan på beslut av behörig myndighet, rätt till tolk för att kunna lägga fram sin sak när han eller hon hörs av myndigheterna, möjlighet att meddela sig med en företrädare för Förenta nationernas flyktingkommissarie (UNHCR) och med organisationer som tillhandahåller rådgivning till eller biträde för personer som ansöker om internationellt skydd, rätt till korrekt delgivning av beslut och rätt till en saklig och rättslig motivering av beslutet, möjlighet att rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan rådgivare samt rätt att under avgörande skeden i förfarandet informeras om sin rättsliga ställning på ett språk som han eller hon förstår eller rimligen kan förväntas förstå samt, vid ett eventuellt avslag, rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol eller en tribunal.
- (26) För att säkerställa faktisk tillgång till prövning bör tjänstemän som först kommer i kontakt med personer som söker internationellt skydd, i synnerhet tjänstemän som övervakar land- eller sjögränser eller som utför gränskontroller, få relevant information och nödvändig utbildning i hur man känner igen och hanterar ansökningar om internationellt skydd, varvid hänsyn bland annat ska tas till relevanta riktlinjer som utarbetats av stödkontoret. De bör kunna förse sådana tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som befinner sig på medlemsstaternas territorium – även i gränsozoner, i territorialvatten eller i transitzoner – och som ansöker om internationellt skydd med relevanta upplysningar om var och hur ansökningar om internationellt skydd kan lämnas in. När sökanden befinner sig på medlemsstatens territorialvatten bör de få landstiga och få ansökan prövad i enlighet med detta direktiv.
- (27) Med tanke på att tredjelandsmedborgare och statslösa personer som uttryckt önskan om att ansöka om internationellt skydd är personer som ansöker om internationellt skydd, bör de uppfylla sina skyldigheter och komma i åtnjutande av sina rättigheter enligt detta direktiv och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd⁽¹⁾. I detta syfte bör medlemsstaterna snarast möjligt registrera att dessa personer är personer som ansöker om internationellt skydd.
- (28) För att underlätta tillgången till prövningsförfarandet vid gränsövergångsställen och i anläggningar för förvar bör information göras tillgänglig om möjligheterna att ansöka om internationellt skydd. Den grundläggande kommunikation som krävs för att de behöriga myndigheterna ska kunna förstå om en person vill ansöka om internationellt skydd ska säkerställas genom tolkningsarrangemang.
- (29) Vissa sökande kan vara i behov av särskilda förfarandegarantier bland annat på grund av ålder, kön, sexuell läggning, könsidentitet, funktionshinder, svår sjukdom, mental ohälsa eller sviter av tortyr, våldtäkt eller andra

(1) Se sidan 96 i detta nummer av EUT.

- allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld. Medlemsstaterna bör försöka identifiera sökande i behov av särskilda förfarandegarantier innan beslut fattas i första instans. Dessa sökande bör ges det stöd som behövs, inbegripet tillräckligt med tid, för att de faktiskt ska få tillgång till förfarandena och kunna lägga fram det underlag som krävs för att styrka sin ansökan om internationellt skydd.
- (30) Om en sökande i behov av särskilda förfarandegarantier inte kan ges det stöd som behövs inom ramen för påskyndade förfaranden eller gränsförfaranden bör sådana sökande undantas från dessa förfaranden. Behov av särskilda förfarandegarantier av ett slag som skulle kunna förhindra tillämpningen av påskyndade förfaranden eller gränsförfaranden bör även innebära att sökanden får ytterligare garantier om hans eller hennes överklagande inte automatiskt har suspensiv verkan, så att rättsmedlet blir effektivt i hans eller hennes särskilda situation.
- (31) Nationella åtgärder för att identifiera och dokumentera symptom på tortyr eller andra allvarliga former av fysiskt eller psykiskt våld, däribland sexuellt våld, i förfaranden som omfattas av detta direktiv får bland annat bygga på principerna för effektiv utredning och dokumentation av tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Istanbulprotokollet).
- (32) För att åstadkomma verklig jämställdhet mellan kvinnliga och manliga sökande bör prövningsförfarandet ta hänsyn till könsrelaterade aspekter. I synnerhet bör personliga intervjuer utformas på ett sätt som gör det möjligt för såväl kvinnliga som manliga sökande att tala om sina erfarenheter i fall som involverar könsrelaterad förföljelse. Komplexa könsrelaterade aspekter bör tillmätas vederbörlig vikt i förfaranden som avser begreppen säkert tredje-land, säkert ursprungsland eller efterföljande ansökan.
- (33) I överensstämmelse med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter från 1989 bör barnets bästa komma i främsta rummet när medlemsstaterna tillämpar detta direktiv. Vid bedömningen av vad som är barnets bästa bör medlemsstaterna i synnerhet ta vederbörlig hänsyn till den underåriges välbefinnande och sociala utveckling, inklusive hans eller hennes bakgrund.
- (34) Förfaranden för att pröva behovet av internationellt skydd bör göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att göra en noggrann prövning av ansökningar om internationellt skydd.
- (35) Om medlemsstaterna använder sig av kroppsvisitering inom ramen för handläggningen av ansökan bör denna genomföras av en person av samma kön som sökanden. Detta ska inte påverka kroppsvisiteringar som genomförs av säkerhetsskäl på grundval av nationell rätt.
- (36) Om en sökande gör en efterföljande ansökan utan att nya bevis eller skäl läggs fram, skulle det vara orimligt om medlemsstaterna vore skyldiga att genomföra ett nytt fullständigt prövningsförfarande. I dessa fall bör medlemsstaterna ha rätt att avvisa ansökan i enlighet med res judicata-principen.
- (37) Vad avser medverkan av personal vid en annan myndighet än den beslutande myndigheten när det gäller att genomföra intervjuer i tid om innehållet i ansökan bör begreppet "i tid" bedömas mot bakgrund av de tidsfrister som anges i artikel 31.
- (38) Många ansökningar om internationellt skydd görs vid gränsen eller i en transitzon i en medlemsstat före ett beslut om sökandens inresa. Medlemsstaterna bör kunna införa rutiner för bedömningen av om en ansökan ska prövas eller ej och/eller sakprövningen som gör det möjligt att fatta beslut om ansökningar på platsen under klart definierade omständigheter.
- (39) När det fastställs huruvida situationen i sökandens ursprungsland allmänt är osäker bör medlemsstaterna säkerställa att de erhåller exakt och aktuell information från relevanta källor som stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer. Medlemsstaterna bör säkerställa att ett senareläggande av förfarandets avslutande är fullt förenligt med deras skyldigheter enligt direktiv 2011/95/EU och artikel 41 i stadgan, utan att det påverkar effektiviteten och rättvisan hos förfarandena enligt detta direktiv.
- (40) En nyckelfråga när det gäller att bedöma hur välgrundad en ansökan om internationellt skydd är, är sökandens säkerhet i det egna ursprungslandet. Om ett tredjeland kan anses vara ett säkert ursprungsland bör medlemsstaterna kunna fastställa dess säkerhet och förutsätta att det är säkert för en särskild sökande, såvida han eller hon inte lägger fram motbevis.

- (41) Med tanke på den harmoniseringsnivå som nåtts för när tredjelandsmedborgare och statslösa personer ska betraktas som personer som beviljats internationellt skydd, bör gemensamma kriterier upprättas för att fastställa tredjeländer som säkra ursprungsländer.
- (42) Fastställande av ett tredjeland som säkert ursprungsland med avseende på tillämpningen av detta direktiv garanterar inte någon absolut säkerhet för medborgare i dessa länder. Det ligger i sakens natur att vid den bedömning som ligger till grund för detta fastställande kan hänsyn tas endast till de allmänna civila, rättsliga och politiska förhållandena i landet samt till huruvida aktörer som utövar förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i praktiken åläggs sanktioner om de befins skyldiga i det landet. Om en sökande visar att det föreligger giltiga skäl till att anse att landet inte är säkert när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter är det därför viktigt att fastställandet av landet som säkert inte längre kan anses vara relevant för honom eller henne.
- (43) Medlemsstaterna bör pröva alla ansökningar i sak, det vill säga bedöma om sökanden i fråga har rätt till internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU, förutom då det här direktivet föreskriver något annat, särskilt om det är rimligt att anta att ett annat land skulle göra prövningen eller lämna tillräckligt skydd. Medlemsstaterna bör i synnerhet inte vara skyldiga att bedöma saksakalen i en ansökan om internationellt skydd om ett första asylland har beviljat sökanden flyktingstatus eller tillräckligt skydd av annat slag och sökanden kommer att tillåtas resa in på nytt i det landet.
- (44) Medlemsstaterna bör inte vara skyldiga att bedöma en ansökan om internationellt skydd i sak om sökanden på grund av tillräcklig anknytning till ett tredjeland enligt definitionen i nationell rätt rimligtvis kan förväntas söka skydd i detta tredjeland, och det finns anledning att anta att sökanden kommer att tillåtas resa in eller resa in på nytt i det landet. Medlemsstaterna bör endast gå vidare på denna grund om denna särskilda sökande skulle vara säkra i det berörda tredjelandet. För att undvika sekundära förflyttningar bland sökande bör gemensamma principer fastställas för medlemsstaternas övervägande eller fastställande av säkra ursprungsländer.
- (45) När det gäller vissa europeiska tredjeländer som iakttar särskilt strikta normer avseende mänskliga rättigheter och skydd av flyktingar bör medlemsstaterna tillåtas att inte pröva eller inte fullständigt pröva ansökningar om internationellt skydd för sökande som reser in på deras territorium från sådana europeiska tredjeländer.
- (46) De medlemsstater som tillämpar begreppet säkert land från fall till fall eller betecknar länder som säkra genom att anta förteckningar i detta syfte bör bland annat ta hänsyn till de riktlinjer och handledningar och den information om ursprungsländer och åtgärder, inbegripet rapporteringsmetoden från stödkontoret avseende information om ursprungsländer, som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 439/2010 av den 19 maj 2010 om inrättande av ett europeiskt stödkontor för asylfrågor⁽¹⁾, samt relevanta riktlinjer från UNHCR.
- (47) För att underlätta ett regelbundet utbyte av information om den nationella tillämpningen av begreppen säkert ursprungsland, säkert tredjeland och europeiskt säkert tredjeland, liksom en regelbunden översyn från kommissionens sida av medlemsstaternas användning av dessa begrepp, och för att förbereda eventuell ytterligare harmonisering i framtiden, bör medlemsstaterna regelbundet meddela kommissionen vilka tredjeländer som omfattas av dessa begrepp. Kommissionen bör regelbundet underätta Europaparlamentet om resultaten av sina översyner.
- (48) I syfte att säkerställa korrekt tillämpning av begreppen säkert land på grundval av aktuell information bör medlemsstaterna göra regelbundna översyner av situationen i dessa länder på grundval av ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra relevanta internationella organisationer. Om en medlemsstat får kännedom om en betydande förändring av människorättsituationen i ett land som det betecknat som säkert bör medlemsstaten säkerställa att en översyn av situationen genomförs så snart som möjligt och att beteckningen som säkert land ändras vid behov.
- (49) När det gäller återkallande av flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande bör medlemsstaterna se till att de personer som har beviljats internationellt skydd vederbörligen informeras om en eventuell ny bedömning av deras status och får tillfälle att lägga fram sina synpunkter innan myndigheterna fattar ett motiverat beslut att återkalla deras status.
- (50) En grundläggande princip i unionsrätten återspeglas i det faktum att beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, beslut om att inte ta upp prövningen av en ansökan på nytt efter det att den har avbrutits och beslut om återkallande av flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande är föremål för ett effektivt rättsmedel inför domstol eller tribunal.

(1) EUT L 132, 29.5.2010, s. 11.

- (51) I enlighet med artikel 72 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) påverkar detta direktiv inte medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
- (52) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾ reglerar den behandling av personuppgifter som utförs i medlemsstaterna i enlighet med det här direktivet.
- (53) Förfaranden mellan medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat⁽²⁾ behandlas inte i detta direktiv.
- (54) Detta direktiv bör vara tillämpligt på sökande som omfattas av förordning (EU) nr 604/2013 utöver, och utan att det påverkar, bestämmelserna i den förordningen.
- (55) Genomförandet av detta direktiv bör utvärderas med regelbundna intervall.
- (56) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att fastställa gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför, på grund av detta direktivs omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (57) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011⁽³⁾, har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (58) I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med
- avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.
- (59) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (60) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iaktar de principer som erkänns i stadgan. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten samt till att främja tillämpningen av artiklarna 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24, och 47 i stadgan, och bör genomföras i enlighet med detta.
- (61) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell lagstiftning bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till direktiv 2005/85/EG. Skyldigheten att införliva de bestämmelser som är oförändrade följer av det direktivet.
- (62) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller tidsfristen för införlivande med nationell lagstiftning av direktiv 2005/85/EG som anges i bilaga II del B.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att fastställa gemensamma förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- a) *Genèvekonventionen*: konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967.

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Se sidan 31 i detta nummer av EUT.

⁽³⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- b) *ansökan om internationellt skydd eller ansökan*: en ansökan om skydd som lämnas in till en medlemsstat av en tredjelandsmedborgare eller statslös person och där det finns skäl att anta att personen söker flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande och att denne inte uttryckligen ansöker om en annan typ av skydd som ligger utanför tillämpningsområdet för direktiv 2011/95/EU och som kan omfattas av en separat ansökan.
- c) *sökande*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har ansökt om internationellt skydd och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut.
- d) *sökande i behov av särskilda förfarandegarantier*: sökande vars förmåga att utnyttja de rättigheter eller uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv är begränsad på grund av individuella omständigheter.
- e) *slutligt beslut*: ett beslut om huruvida en tredjelandsmedborgare eller statslös person ska beviljas flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande enligt direktiv 2011/95/EU och som inte längre kan överklagas i enlighet med kapitel V i det här direktivet, oberoende av om ett sådant överklagande innebär att sökandena får stanna i de berörda medlemsstaterna i avvaktan på resultatet.
- f) *beslutande myndighet*: en myndighet med domstolsliknande uppgifter eller en administrativ myndighet i en medlemsstat som är ansvarig för att pröva ansökningar om internationellt skydd och behörig att fatta beslut i första instans i sådana ärenden.
- g) *flykting*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven enligt artikel 2 d i direktiv 2011/95/EU.
- h) *person som uppfyller kraven för subsidiärt skydd*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven enligt artikel 2 f i direktiv 2011/95/EU.
- i) *internationellt skydd*: flyktingstatus och status som subsidiärt skyddsbehövande enligt definitionerna i leden j och k.
- j) *flyktingstatus*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller statslös person som flykting.
- k) *status som subsidiärt skyddsbehövande*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller statslös person som en person som uppfyller kraven för subsidiärt skydd.
- l) *underårig*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person under 18 år.
- m) *ensamkommande barn*: ett ensamkommande barn enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2011/95/EU.
- n) *företrädare*: en person eller organisation som av behöriga organ utsetts att bistå och företräda ett ensamkommande barn i förfarandena enligt detta direktiv, för att tillgodose barnets bästa och vid behov företräda barnet rättsligt. Om en organisation utses till företrädare ska den utse en person som ansvarig för att uppfylla företrädarens ansvar för det ensamkommande barnet i enlighet med detta direktiv.
- o) *återkallande av internationellt skydd*: ett beslut av en behörig myndighet om att återkalla, upphäva eller vägra att förnya en persons flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med direktiv 2011/95/EU.
- p) *stanna kvar i medlemsstaten*: att stanna kvar på den medlemsstats territorium där ansökan om internationellt skydd har lämnats in eller håller på att prövas, inbegripet vid gränsen eller i denna medlemsstats transitzoner.
- q) *efterföljande ansökan*: en ytterligare ansökan om internationellt skydd som lämnas in efter det att ett slutgiltigt beslut har fattats om en tidigare ansökan, inklusive fall där sökanden uttryckligen har dragit tillbaka sin ansökan och fall där den beslutande myndigheten har avslagit en ansökan efter ett implicit återkallande enligt artikel 28.1.

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på alla ansökningar om internationellt skydd som lämnas in på medlemsstaternas territorium, inbegripet vid gränsen, i deras territorialvatten eller i deras transitzoner, samt på återkallande av internationellt skydd.
2. Detta direktiv är inte tillämpligt på ansökningar om diplomatisk eller territoriell asyl som lämnas in till medlemsstaternas beskickningar.
3. Medlemsstaterna får besluta att tillämpa detta direktiv på förfaranden för att fatta beslut om ansökningar om alla typer av skydd som inte ingår i tillämpningsområdet för direktiv 2011/95/EU.

Artikel 4

Ansvariga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska för alla förfaranden utse en beslutande myndighet som ska svara för en korrekt prövning av ansökningarna enligt detta direktiv. Medlemsstaterna ska se till att denna myndighet förses med de resurser som krävs, inbegripet tillräckligt med kompetent personal, för att utföra sina uppgifter i enlighet med detta direktiv.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att en annan myndighet än den som anges i punkt 1 ska vara ansvarig då syftet är att

a) handlägga ärenden enligt förordning (EU) nr 604/2013,

b) bevilja eller neka inresa inom ramen för det förfarande som avses i artikel 43, på de villkor som anges i de punkterna och på grundval av den beslutande myndighetens motiverade yttrande.

3. Medlemsstaterna ska se till att personalen vid den beslutande myndighet som avses i punkt 1 har den utbildning som krävs. Därför ska medlemsstaterna tillhandahålla relevant utbildning som ska omfatta de moment som anges i artikel 6.4 a–e i förordning (EU) nr 439/2010. Medlemsstaterna ska också ta hänsyn till den relevanta fortbildning som har tagits fram och utvecklat av Europeiska stödkontoret för asylfrågor (nedan kallat *stödkontoret*). Personer som intervjuar sökande i enlighet med detta direktiv ska även ha tillägnat sig allmänna kunskaper om problem som kan ha en negativ inverkan på sökandens förmåga att bli intervjuad, till exempel indikationer på att sökanden tidigare kan ha varit utsatt för tortyr.

4. Om en myndighet utses enligt punkt 2 ska medlemsstaterna se till att personalen vid den myndigheten har lämpliga kunskaper eller får den utbildning som krävs för att kunna fullgöra sina skyldigheter vid genomförandet av detta direktiv.

5. Ansökningar om internationellt skydd som görs i en medlemsstat till myndigheterna i en annan medlemsstat som där utför inresekontroller ska behandlas av den medlemsstat på vars territorium ansökan lämnas in.

Artikel 5

Förmånligare bestämmelser

Medlemsstaterna får införa eller behålla förmånligare normer för förfaranden för beviljande och återkallande av internationellt skydd, förutsatt att de normerna är förenliga med detta direktiv.

KAPITEL II

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER OCH GARANTIER

Artikel 6

Rätt till prövning av ansökan

1. Om en person ansöker om internationellt skydd vid en myndighet som enligt nationell rätt är behörig att registrera sådana ansökningar ska denna diarieföring ske senast tre arbetsdagar efter det att ansökan gjorts.

Om ansökan om internationellt skydd görs vid en annan myndighet som kan förväntas få ta emot sådana ansökningar men som inte är behörig att registrera dem i enlighet med nationell rätt ska medlemsstaterna säkerställa att diarieföringen sker senast sex arbetsdagar efter det att ansökan gjorts.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de andra myndigheter som kan förväntas få ta emot ansökningar om internationellt skydd, till exempel polisen, gränsbevakningen, invandringsmyndigheterna och personalen vid förvarsanläggningar har relevant information och att deras personal erhåller nödvändig utbildning med hänsyn till utförandet av sina uppgifter och sitt ansvar och instrueras att upplysa sökande om var och hur ansökningar om internationellt skydd kan lämnas in.

2. Medlemsstaterna ska se till att en person som har ansökt om internationellt skydd har en faktisk möjlighet att lämna in sin ansökan så snart som möjligt. Om sökanden inte lämnar in sin ansökan får medlemsstaterna tillämpa artikel 28 i enlighet därmed.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 får medlemsstaterna ställa som krav att ansökningar om internationellt skydd ska lämnas in personligen och/eller på den angivna plats.

4. Utan hinder av punkt 3 ska en ansökan om internationellt skydd anses ha lämnats in när en blankett har lämnats in av sökanden eller en officiell rapport inkom till de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten i enlighet med nationell rätt.

5. Om ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ansöker om internationellt skydd samtidigt, med följden att det i praktiken blir mycket svårt att respektera den tidsfrist som föreskrivs i punkt 1, får medlemsstaterna besluta att tidsfristen ska förlängas till tio arbetsdagar.

Artikel 7

Ansökningar som görs för personer i beroendeställning eller för underåriga

1. Medlemsstaterna ska se till att varje enskild myndig person med rättskapacitet har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för sin egen räkning.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att en sökande får lämna in asylansökningar för personer i beroendeställning. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att vuxna personer i beroendeställning samtycker till att en ansökan lämnas in för deras räkning och, om de inte skulle godta detta, att de ges möjlighet att själva lämna in en ansökan.

Samtycke ska begäras när ansökan lämnas in eller senast i samband med den personliga intervjun med den vuxna personen i beroendeställning. Innan samtycke begärs ska alla vuxna personer i beroendeställning enskilt informeras om de relevanta förfarandemässiga följderna av inlämnandet av ansökan för deras räkning och om deras rätt att göra en separat ansökan om internationellt skydd.

3. Medlemsstaterna ska se till att en underårig har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för sin egen räkning, om han eller hon har rättslig handlingsförmåga enligt den berörda medlemsstatens rätt, eller genom sina föräldrar eller andra vuxna familjemedlemmar, eller genom en vuxen person som enligt lag eller praxis i den berörda medlemsstaten har ansvar för henne eller honom, eller genom en företrädare.

4. Medlemsstaterna ska se till att de lämpliga organ som avses i artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna⁽¹⁾ har rätt att lämna in en ansökan om internationellt skydd för ensamkommande barns räkning om organen efter en individuell prövning av barnets situation anser att barnet kan ha sådant behov av skydd som avses i direktiv 2011/95/EU.

5. Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa

- a) i vilka fall en underårig har rätt att lämna in en asylansökan för sin egen räkning,
- b) i vilka fall en ansökan för ett ensamkommande barn måste lämnas in av en företrädare enligt artikel 25.1 a,
- c) i vilka fall inlämnandet av en ansökan om internationellt skydd även anses inbegripa inlämnande av en ansökan om internationellt skydd för eventuella ogifta underåriga.

⁽¹⁾ EUT L 348, 24.12.2008, s. 98.

Artikel 8

Information och rådgivning i förvaransläggningar och vid gränsövergångsställen

1. Om det finns indikationer på att tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som hålls i förvaransläggningar eller som finns vid gränsövergångsställen, inbegripet transitzoner vid de yttre gränserna, kan vilja ansöka om internationellt skydd ska medlemsstaterna ge dem information om möjligheten att göra detta. I dessa förvaransläggningar och vid dessa gränsövergångsställen ska medlemsstaterna tillhandahålla tolkning i den utsträckning som behövs för att underlätta tillgång till asylförfarandet.

2. Medlemsstaterna ska se till att organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning till sökande har faktiskt tillträde till sökande som befinner sig vid gränsövergångsställen, däribland transitzoner, vid de yttre gränserna. Medlemsstaterna får anta bestämmelser om sådana organisationer och personers närvaro på gränsövergångsställen och i synnerhet om att tillträdet är föremål för en överenskommelse mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Tillträdet får endast begränsas om detta objektivt och på grundval av nationell rätt är nödvändigt av skäl som har att göra med säkerhet, allmän ordning eller den administrativa driften av det berörda gränsövergångsstället under förutsättning att tillträdet därigenom inte begränsas mycket kraftigt eller omöjliggörs helt.

Artikel 9

Rätt att stanna kvar i medlemsstaten under prövningen av ansökan

1. Sökande ska ha rätt att stanna kvar i medlemsstaten enbart så länge som förfarandet pågår, till dess att den beslutande myndigheten har fattat beslut i enlighet med de förfaranden i första instans som fastställs i kapitel III. Rätten att stanna kvar ska inte utgöra ett berättigande till uppehållstillstånd.

2. Medlemsstaterna får avvika från denna regel endast när en person gör en efterföljande ansökan enligt artikel 41 eller när de kommer att överlämna eller i förekommande fall utlämna en person antingen till en annan medlemsstat enligt skyldigheter i enlighet med en europeisk arresteringsorder⁽²⁾ eller på annat sätt, eller till ett tredjeland eller till internationella brottmålsdomstolar eller tribunaler.

3. En medlemsstat får utlämna en sökande till ett tredjeland i enlighet med punkt 2 endast om de behöriga myndigheterna är säkra på att ett utlämningsbeslut inte kommer att resultera i direkt eller indirekt *refoulement* i strid med den medlemsstatens internationella och unionsrättsliga åtaganden.

⁽²⁾ Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämning mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

Artikel 10

Krav som ställs på prövningen av asylansökningar

1. Medlemsstaterna ska se till att ansökningar om internationellt skydd inte avslås eller nekas prövning enbart på den grunden att de inte har lämnats in så snart som möjligt.

2. Vid prövning av ansökningar om internationellt skydd ska den beslutande myndigheten först fastställa om sökande uppfyller kraven på flyktingstatus och, om så inte är fallet, besluta om sökande kan komma i fråga för subsidiärt skydd.

3. Medlemsstaterna ska se till att den beslutande myndigheten fattar sina beslut om ansökningar om internationellt skydd efter en korrekt prövning. Medlemsstaterna ska därför se till att

- a) ansökningar prövas och beslut fattas individuellt, objektivt och opartiskt,
- b) exakt och aktuell information erhålls från olika källor, t.ex. från stödkontoret, UNHCR och relevanta internationella människorättsorganisationer, om den allmänna situation som råder i de sökandes ursprungsländer och, vid behov, i de länder som de sökande har rest igenom, och att denna information görs tillgänglig för den personal som ansvarar för att pröva asylansökningar och fatta beslut om dessa,
- c) den personal som prövar asylansökningar och fattar beslut om har kunskap om tillämpliga normer på området för asyl- och flyktinglagstiftning,
- d) den personal som prövar ansökningar och fattar beslut om dessa har möjlighet att vid behov inhämta råd från experter i särskilda frågor, t.ex. medicinska frågor, kulturella frågor och religionsfrågor samt barn- eller könsrelaterade frågor.

4. De myndigheter som avses i kapitel V ska, genom den beslutande myndigheten, genom sökanden eller på annat sätt, få tillgång till den allmänna information som avses i punkt 3 b, när denna behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.

5. Medlemsstaterna ska föreskriva regler för översättning av handlingar som är relevanta för prövningen av ansökningar.

Artikel 11

Krav som ställs på beslut av den beslutande myndigheten

1. Medlemsstaterna ska se till att beslut om ansökningar om internationellt skydd meddelas skriftligen.

2. När en ansökan avslås med avseende på flyktingstatus och/eller status som subsidiärt skyddsbehövande ska medlemsstaterna dessutom se till att de faktiska och rättsliga skälen för detta anges i beslutet och att det ges skriftlig information om hur ett beslut som går sökanden emot kan överklagas.

Medlemsstaterna behöver inte lämna skriftlig information om hur ett negativt beslut ska överklagas tillsammans med beslutet om sökanden har försetts med sådan information i ett tidigare skede antingen skriftligen eller med hjälp av elektroniska medel som är tillgängliga för sökanden.

3. För de ändamål som avses i artikel 7.2, och när ansökan grundar sig på samma skäl, får medlemsstaterna fatta ett enda beslut som omfattar samtliga personer i beroendeställning, såvida inte detta skulle leda till att en persons individuella förhållanden röjs på ett sätt som riskerar att skada hans eller hennes intressen, särskilt vid risk för förföljelse som grundar sig på kön, sexuell läggning, könsidentitet eller ålder. I sådana fall ska ett separat beslut fattas om den berörda personen.

Artikel 12

Garantier för sökande

1. Medlemsstaterna ska se till att alla sökande omfattas av följande garantier i samband med de förfaranden som föreskrivs i kapitel III:

a) Sökandena ska upplysas på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå om det förfarande som ska följas och om sina rättigheter och skyldigheter under detta förfarande och de tänkbara konsekvenserna av att inte uppfylla sina skyldigheter och inte samarbeta med myndigheterna. De ska upplysas om den tidsram och de medel som står till deras förfogande för att uppfylla skyldigheten att lägga fram de fakta som avses i artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, liksom om konsekvenserna av ett uttryckligt eller implicit tillbakadragande av ansökan. Informationen ska tillhandahållas i så god tid att de kan utöva de rättigheter som garanteras genom det här direktivet och uppfylla de skyldigheter som anges i artikel 13.

b) Sökandena ska närhelst så är nödvändigt få hjälp av en tolk som kan framföra deras argument till de behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna ska anse det vara nödvändigt att tillhandahålla tolk åtminstone när sökanden ska intervjuas i enlighet med artiklarna 14, 15, 16, 17 och 34 och adekvat kommunikation inte kan säkerställas utan sådana tjänster. I detta fall, liksom i andra situationer då de behöriga myndigheterna kallar in sökanden, ska kostnaderna för tolken täckas med offentliga medel.

c) Sökandena får inte nekas möjlighet att meddela sig med UNHCR eller någon annan organisation som erbjuder juridisk eller annan rådgivning till sökande i enlighet med nationell rätt i den berörda medlemsstaten.

- d) Sökandena och i förekommande fall deras juridiska rådgivare eller andra rådgivare, i enlighet med artikel 23.1, ska ha tillgång till den information som avses i artikel 10.3 b eller den information som tillhandahålls av de experter som avses i artikel 10.3 d, om den beslutande myndigheten har tagit hänsyn till denna information när den fattar beslut om deras ansökan.
- e) Sökandena ska inom skälig tid underrättas om vilket beslut den beslutande myndigheten har fattat om deras ansökan. Om en juridisk rådgivare eller annan rådgivare rättsligt företräder sökanden, får medlemsstaterna välja att underrätta honom eller henne om beslutet i stället för sökanden.
- f) Sökandena ska på ett språk som de förstår eller rimligen kan förväntas förstå informeras om resultatet av det beslut som fattats av den beslutande myndigheten, om de inte biträds eller företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare. Denna information ska i enlighet med bestämmelserna i artikel 11.2 innefatta upplysningar om möjligheterna att överklaga ett beslut som går dem emot.
2. Medlemsstaterna ska i fråga om de förfaranden som föreskrivs i kapitel V se till att alla sökande omfattas av garantier som är likvärdiga dem som anges i punkt 1 b–e.

Artikel 13

Skyldigheter för sökande

1. Medlemsstaterna ska ålägga sökande en skyldighet att samarbeta med de behöriga myndigheterna för att fastställa sin identitet och andra förhållanden som avses i artikel 4.2 i direktiv 2011/95/EU. Medlemsstaterna får ålägga sökande andra skyldigheter att samarbeta med de behöriga myndigheterna i den utsträckning behandlingen av ansökan kräver sådana skyldigheter.
2. Medlemsstaterna får särskilt föreskriva att
- a) sökande ska rapportera till de behöriga myndigheterna eller infinna sig där personligen, antingen genast eller vid en angiven tidpunkt,
- b) sökande måste överlämna handlingar de innehar som är av betydelse för prövning av ansökan, t.ex. egna pass,
- c) sökande ska informera de behöriga myndigheterna om sin aktuella bostadsort eller adress samt om ändringar av dessa snarast möjligt; medlemsstaterna får föreskriva att sökanden måste ta emot eventuella underrättelser på den senaste bostadsort eller adress som han eller hon sålunda har uppgivit,

- d) de behöriga myndigheterna får kroppsvisitera sökanden och söka igenom de föremål han eller hon bär med sig; utan att det påverkar den kroppsvisitation som genomförs av säkerhetsskäl ska en kroppsvisitation av sökanden som företas enligt detta direktiv utföras av en person av samma kön som sökanden under fullständig beaktande av principerna om mänsklig värdighet samt fysisk och psykisk integritet,
- e) de behöriga myndigheterna får ta ett fotografi av sökanden, och
- f) de behöriga myndigheterna får registrera sökandens muntliga utsagor, förutsatt att han eller hon blivit upplyst om detta i förväg.

Artikel 14

Personlig intervju

1. Innan den beslutande myndigheten fattar något beslut ska sökanden ges tillfälle att höras om sin ansökan om internationellt skydd av en person som är behörig att genomföra en sådan intervju enligt nationell rätt. Intervjuer om innehållet i en ansökan om internationellt skydd ska genomföras av personal vid den beslutande myndigheten. Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av artikel 42.2 b.

Om ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, vilket gör det praktiskt omöjligt för den beslutande myndigheten att i tid genomföra intervjuer om innehållet i varje ansökan, får medlemsstaterna besluta att personalen vid en annan myndighet tillfälligt engageras för att genomföra sådana intervjuer. I sådana fall ska personalen vid den andra myndigheten på förhand erhålla relevant fortbildning, som ska omfatta de moment som anges i artikel 6.4 a–e i förordning (EU) nr 439/2010. Personer som genomför personliga intervjuer med sökande i enlighet med detta direktiv ska även ha tillägnat sig allmänna kunskaper om problem som kan ha en negativ inverkan på en sökandes förmåga att bli intervjuad, till exempel indikationer på att sökanden tidigare kan ha varit utsatt för tortyr.

När en person har lämnat in en ansökan om internationellt skydd för personer i beroendeställning ska varje vuxen person i beroendeställning beredas tillfälle till en personlig intervju.

Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa i vilka fall en underårig ska ges möjlighet till en personlig intervju.

2. Den personliga intervjun om innehållet i ansökan behöver inte genomföras om

- a) den beslutande myndigheten kan fatta ett positivt beslut om flyktningstatus på grundval av tillgänglig bevisning, eller
- b) den beslutande myndigheten anser att sökanden inte bör eller kan höras på grund av varaktiga omständigheter som ligger utanför hans eller hennes kontroll. Om oklarhet råder ska den beslutande myndigheten anlita en medicinsk yrkesutövare för att fastställa om tillståndet som gör att sökanden inte bör eller kan höras är övergående eller varaktigt.

Om en personlig intervju inte genomförs i enlighet med led b eller, i förekommande fall, med en person i beroendeställning, ska skäliga ansträngningar göras för att ge sökanden eller personen i beroendeställning möjlighet att lämna ytterligare upplysningar.

3. Även om någon personlig intervju som avses i denna artikel inte har genomförts, ska den beslutande myndigheten kunna fatta beslut om en ansökan om internationellt skydd.

4. Även om någon personlig intervju enligt punkt 2 b inte har genomförts, ska detta inte påverka den beslutande myndighetens beslut i negativ riktning.

5. Oberoende av artikel 28.1 får medlemsstaterna när de fattar beslut om en ansökan om internationellt skydd beakta att sökanden inte har infunnit sig för en personlig intervju, såvida inte han eller hon haft godtagbara skäl för att inte infinna sig.

Artikel 15

Krav på den personliga intervjun

1. En personlig intervju ska normalt äga rum utan att familjemedlemmar är närvarande såvida inte den beslutande myndigheten finner det nödvändigt för en korrekt prövning att andra familjemedlemmar är närvarande.
2. En personlig intervju ska genomföras under förhållanden som säkerställer tillbörlig konfidentialitet.
3. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att se till att personliga intervjuer genomförs under sådana förhållanden att sökandena kan lägga fram skälen för sina ansökningar på ett heltäckande sätt. Medlemsstaterna ska därför
 - a) se till att den person som genomför intervjun har den kompetens som krävs för att kunna beakta de personliga och allmänna omständigheter som ligger bakom ansökan, inklusive sökandens kulturella ursprung, kön, sexuell läggning, konsidentitet eller utsatta ställning,

- b) om möjligt ordna så att intervjun med sökanden genomförs av en person av samma kön, om sökanden så begär, såvida inte den beslutande myndigheten har skäl att anta att en sådan begäran grundar sig på omständigheter utan koppling till sökandens eventuella svårigheter att på ett uttömmande sätt lägga fram grunderna för sin ansökan,
- c) utse en tolk som kan säkerställa en fungerande kommunikation mellan sökanden och den person som genomför intervjun; kommunikationen ska äga rum på det språk som sökanden föredrar, såvida det inte finns något annat språk som han eller hon förstår och som han eller hon kan kommunicera tydligt på; när det är möjligt ska medlemsstaterna tillhandahålla en tolk av samma kön som sökanden, om sökanden så begär, såvida inte den beslutande myndigheten har skäl att anta att en sådan begäran grundar sig på omständigheter utan koppling till sökandens eventuella svårigheter att på ett uttömmande sätt lägga fram grunderna för sin ansökan,
- d) se till att den som intervjuar en person som ansökt om internationellt skydd om innehållet i ansökan inte bär militär eller brottsbekämpande myndigheters uniform,
- e) se till att intervjuer med underåriga genomförs på ett barn-tillvänt sätt.

4. Medlemsstaterna får fastställa regler för tredje parts närvaro vid den personliga intervjun.

Artikel 16

Den personliga intervjuens innehåll

När den beslutande myndigheten genomför en personlig intervju om innehållet i en ansökan om internationellt skydd ska myndigheten se till att sökanden har lämpliga möjligheter att lägga fram underlag som behövs för att styrka ansökan om internationellt skydd i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU så fullständigt som möjligt. Detta ska innebära en möjlighet för sökanden att förklara eventuella saknade uppgifter och/eller eventuella oförenligheter och motsägelser i sökandens utsagor.

Artikel 17

Rapportering och upptagning av personliga intervjuer

1. Medlemsstaterna ska se till att det i samband med varje personlig intervju antingen upprättas en ingående, objektiv rapport som innehåller alla väsentliga uppgifter eller att det görs en utskrift.
2. Medlemsstaterna får föreskriva ljud- eller videoupptagning av den personliga intervjun. Om en sådan upptagning görs ska medlemsstaterna se till att upptagningen eller utskriften av denna finns tillgänglig i anslutning till sökandens akt.

3. Medlemsstaterna ska se till att sökanden ges möjlighet att muntligen och/eller skriftligen kommentera eller förtydliga eventuella felöversättningar eller missuppfattningar i rapporten eller utskriften, antingen i samband med att den personliga intervjun avslutas eller inom en fastställd tidsfrist innan den beslutande myndigheten fattar beslut. För detta ändamål ska medlemsstaterna säkerställa att sökanden underrättas om rapportens hela innehåll eller innehållet i de väsentliga delarna av utskriften, om nödvändigt med bistånd av en tolk. Medlemsstaterna ska därefter begära att sökanden bekräftar att rapportens eller utskriftens innehåll återger intervjun korrekt.

Om den personliga intervjun tas upp i enlighet med punkt 2 och om upptagningen får användas som bevisning i sådana överklaganden som avses i kapitel V behöver inte medlemsstaterna begära att sökanden bekräftar att rapportens eller utskriftens innehåll återger intervjun korrekt. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16 kan medlemsstaterna, om de tillhandahåller både en utskrift och upptagning av den personliga intervjun, neka sökanden att lämna in kommentarer och/eller förtydliganden med avseende på utskriften.

4. Om en sökande vägrar bekräfta att innehållet i rapporten eller utskriften återger den personliga intervjun korrekt, ska skälen till vägran noteras i sökandens akt.

En sådan vägran ska inte hindra den beslutande myndigheten från att fatta beslut om ansökan.

5. Sökande och deras juridiska rådgivare eller andra rådgivare, såsom dessa definieras i artikel 23, ska ha tillgång till rapporten eller utskriften och, i förekommande fall, upptagningen innan den beslutande myndigheten fattar beslut.

Om en medlemsstat föreskriver både en utskrift och en upptagning av den personliga intervjun behöver medlemsstaten inte ge tillgång till upptagningen under de förfaranden i första instans som avses i kapitel III. I sådana fall ska medlemsstaten likväl ge tillgång till upptagningen vid de överklaganden som avses i kapitel V.

Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 i denna artikel får medlemsstaterna, om ansökan behandlas i enlighet med artikel 31.8, föreskriva att tillgång till rapporten eller utskriften och, i förekommande fall, upptagningen beviljas vid den tidpunkt då beslutet fattas.

Artikel 18

Läkarundersökning

1. Om den beslutande myndigheten bedömer att det är relevant för bedömningen av en ansökan om internationellt skydd i

enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU ska medlemsstaterna, med förbehåll för sökandens medgivande, anordna en läkarundersökning av sökanden med avseende på tecken som skulle kunna tyda på tidigare förföljelse eller allvarlig skada. Alternativt får medlemsstaterna föreskriva att sökanden anordnar en sådan läkarundersökning.

De läkarundersökningar som avses i första stycket ska utföras av kvalificerade medicinska yrkesutövare och resultatet därav ska överlämnas till den beslutande myndigheten, så snart som möjligt. Medlemsstaterna får utse de medicinska yrkesutövare som får utföra sådana läkarundersökningar. En sökandes vägran att genomgå en sådan läkarundersökning ska inte hindra den beslutande myndigheten att fatta beslut om ansökan om internationellt skydd.

Läkarundersökningar som utförs i enlighet med denna punkt ska täckas av offentliga medel.

2. Om ingen läkarundersökning utförs i enlighet med punkt 1 ska medlemsstaterna informera sökande om att de på eget initiativ och på egen bekostnad får genomföra en läkarundersökning med avseende på tecken som skulle kunna tyda på tidigare förföljelse eller allvarlig skada.

3. Resultaten av de läkarundersökningar som avses i punkterna 1 och 2 ska vägas in i den beslutande myndighetens bedömning tillsammans med övriga delar av ansökan.

Artikel 19

Kostnadsfritt tillhandahållande i första instans av rättslig information och information om förfarandet

1. När det gäller de förfaranden i första instans som avses i kapitel III ska medlemsstaterna se till att sökande på begäran får kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet, vilket åtminstone inbegriper information om förfarandet mot bakgrund av sökandens särskilda förhållanden. Om beslutet angående en ansökan i första instans skulle gå sökanden emot ska medlemsstaterna också på begäran ge sökande information utöver den information som ges i enlighet med artiklarna 11.2 och 12.1 f i syfte att tydliggöra skälen till beslutet och förklara hur det kan överklagas.

2. Det kostnadsfria tillhandahållandet av rättslig information och information om handläggningen i ärendet ska omfattas av de villkor som anges i artikel 21.

Artikel 20

Kostnadsfritt rättsligt bistånd eller biträde vid överklaganden

1. Medlemsstaterna ska se till att kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde beviljas på begäran i sådana överklaganden som föreskrivs i kapitel V. Detta ska åtminstone omfatta utarbetande av de nödvändiga inlagorna och deltagande i förhandlingarna i domstol eller tribunal i första instans på sökandens vägnar.

2. Medlemsstaterna får också tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde i sådana förfaranden i första instans som avses i kapitel III. I sådana fall ska artikel 19 inte tillämpas.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde inte ska beviljas om en domstol, tribunal eller annan behörig myndighet anser att sökandens överklagande saknar rimliga utsikter till framgång.

Om en myndighet som inte är en domstol beslutar att inte bevilja kostnadsfritt rättsligt bistånd eller biträde med hänvisning till denna punkt ska medlemsstaterna se till att sökanden har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot det beslutet.

Vid tillämpningen av denna punkt ska medlemsstaterna se till att det rättsliga biståndet och biträdet inte inskränks godtyckligt och att sökandens faktiska tillgång till rättslig prövning inte hindras.

4. Kostnadsfri tillgång till rättsligt bistånd och biträde ska omfattas av de villkor som anges i artikel 21.

Artikel 21

Villkor för kostnadsfritt tillhandahållande av rättsligt information och information om förfarandet och av rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna får föreskriva att den kostnadsfria rättsliga information och information om förfarandet som avses i artikel 19 ska tillhandahållas av icke-statliga organisationer, av personal vid myndigheter eller av särskilda statliga organ.

Det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 ska tillhandahållas av dessa personer i enlighet med vad som är godkänt eller tillåtet i nationell rätt.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet enligt artikel 19 och kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde enligt artikel 20 ska beviljas

a) endast personer som saknar tillräckliga medel, och/eller

b) endast genom tjänster som tillhandahålls av juridiska rådgivare eller andra rådgivare som genom nationell rätt särskilt har utsetts att bistå och företräda sökande.

Medlemsstaterna får fastställa att det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 beviljas endast för överklagandeförfaranden i enlighet med kapitel V vid en domstol eller tribunal i första instans och inte för ytterligare överklagande eller omprövning som föreskrivs i nationell rätt, inbegripet förnyad behandling eller en ytterligare omprövning.

Medlemsstaterna får också föreskriva att det kostnadsfria rättsliga bistånd och biträde som avses i artikel 20 inte beviljas sökande som inte längre befinner sig på territoriet vid tillämpning av artikel 41.2 c.

3. Medlemsstaterna får fastställa närmare föreskrifter för hur en sådan begäran om kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet enligt artikel 19 och om kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde enligt artikel 20 ska lämnas in och handläggas.

4. Medlemsstaterna får även

a) införa belopps- och/eller tidsgränser för tillhandahållandet av sådan kostnadsfri rättslig information och information om förfarandet som avses i artikel 19 och sådant kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde som avses i artikel 20, förutsatt att dessa gränser inte innebär att tillgången till rättslig information och information om förfarandet och rättsligt bistånd och biträde godtyckligt begränsas,

b) när det gäller avgifter och andra kostnader, föreskriva att behandlingen inte ska vara mer förmånlig än den behandling som deras medborgare vanligtvis får i frågor som gäller rättsligt bistånd.

5. Medlemsstaterna får begära att helt eller delvis få ersättning för beviljade kostnader om och när sökandens ekonomiska situation avsevärt har förbättrats eller om beslutet att bevilja sådana kostnader fattades på grundval av falska uppgifter från sökanden.

Artikel 22

Rätt till rättsligt bistånd och biträde i alla skeden av förfarandet

1. Sökande ska ges en faktisk möjlighet att på egen bekostnad rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan enligt nationell rätt godkänd eller tillåten rådgivare i frågor som rör ansökningar om internationellt skydd i alla skeden av förfarandet, också efter ett beslut som gått sökanden emot.

2. Medlemsstaterna får tillåta icke-statliga organisationer att lämna kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde till sökande i förfaranden som avses i kapitel III och kapitel V i enlighet med nationell rätt.

Artikel 23

Räckvidden för rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna ska se till att en juridisk rådgivare eller en annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare som bistår eller företräder en sökande i enlighet med villkoren i nationell rätt har tillgång till den information i sökandens akt som ligger eller kommer att ligga till grund för ett beslut.

Medlemsstaterna får göra undantag för sådana fall där offentliggörande av uppgifter eller källor skulle äventyra den nationella säkerheten, säkerheten för de organisationer eller den eller de personer som tillhandahöll uppgifterna eller säkerheten för den eller de personer som uppgifterna hänför sig till eller där utredningar i samband med medlemsstaternas behöriga myndigheters behandling av ansökningar om internationellt skydd eller medlemsstaternas internationella relationer skulle äventyras. I sådana fall ska medlemsstaterna

- a) ge de myndigheter som avses i kapitel V tillgång till uppgifterna eller källorna, och
- b) fastställa förfaranden i nationell rätt som garanterar att sökandens rätt till försvar iaktas.

När det gäller led b får medlemsstaterna i synnerhet bevilja juridiska rådgivare eller andra rådgivare som genomgått säkerhetskontroll tillgång till uppgifterna eller källorna i fråga, i den mån uppgifterna är relevanta för prövningen av ansökan eller beslutet om att återkalla internationellt skydd.

2. Medlemsstaterna ska se till att den juridiska rådgivaren eller en annan rådgivare som bistår eller företräder en sökande har tillträde till områden med begränsat tillträde som försvarsenheter och transitizoner för att kunna rådgöra med denne, i enlighet med artiklarna 10.4 och 18.2 b och c i direktiv 2013/33/EU.

3. Medlemsstaterna ska tillåta sökanden att till den personliga intervjun medföra en juridisk rådgivare eller annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare.

Medlemsstaterna får föreskriva att den juridiska rådgivaren eller den andra rådgivaren endast får göra inlägg i slutet av intervjun.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av denna artikel eller artikel 25.1 b får medlemsstaterna föreskriva regler för juridiska rådgivares eller andra rådgivares närvaro vid alla intervjuer under asylförfarandet.

Medlemsstaterna får begära att sökanden är närvarande vid den personliga intervjun även om han eller hon i enlighet med villkoren i nationell rätt företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare och får kräva att sökanden personligen besvarar de frågor som ställs.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 25.1 b, ska frånvaron av juridisk rådgivare eller annan rådgivare inte hindra den behöriga myndigheten från att genomföra en personlig intervju med sökanden.

Artikel 24

Sökande i behov av särskilda förfarandegarantier

1. Medlemsstaterna ska inom rimlig tid efter det att en ansökan om internationellt skydd har gjorts bedöma huruvida sökanden är i behov av särskilda förfarandegarantier.

2. Den bedömning som avses i punkt 1 får integreras i befintliga nationella förfaranden och/eller i den bedömning som avses i artikel 22 i direktiv 2013/33/EU och behöver inte ske genom ett administrativt förfarande.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att sökande som har identifierats som sökande i behov av särskilda förfarandegarantier får det stöd som behövs för att de ska kunna utnyttja de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv under hela asylförfarandet.

Om det stöd som behövs inte kan ges inom ramen för de förfaranden som avses i artiklarna 31.8 och 43, särskilt i de fall där medlemsstaterna anser att sökanden är i behov av särskilda förfarandegarantier på grund av tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, ska medlemsstaterna antingen inte tillämpa eller upphöra att tillämpa artiklarna 31.6 och 43. Om medlemsstaterna tillämpar artikel 46.6 på sökande på vilka artiklarna 31.6 och 43 inte kan tillämpas i enlighet med detta stycke ska medlemsstaterna åtminstone ge de garantier som föreskrivs i artikel 46.7.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att behovet av särskilda förfarandegarantier även uppfylls, i enlighet med detta direktiv, om behovet framkommer i ett senare skede av förfarandet, utan att nödvändigtvis börja om förfarandet.

Artikel 25

Garantier för ensamkommande barn

1. När det gäller alla förfaranden som fastställs i detta direktiv ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 14–17,

- a) snarast möjligt vidta åtgärder för att säkerställa att en företrädare företräder och biträder det ensamkommande barnet, för att göra det möjligt för honom eller henne att utnyttja de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som följer av detta direktiv; det ensamkommande barnet ska omedelbart informeras om att en företrädare har utsetts; denna företrädare ska utföra sitt uppdrag i enlighet med principen om barnets bästa och ska ha de nödvändiga sakkunskaper för detta; företrädaren ska endast bytas ut om det är nödvändigt; organisationer eller personer som befinner sig i eller skulle kunna befinna sig i en intressekonflikt med det ensamkommande barnet ska inte kunna utses till företrädare; företrädaren kan också vara den företrädare som avses i direktiv 2013/33/EU,
- b) se till att företrädaren ges tillfälle att informera det ensamkommande barnet om innebörden och de tänkbara konsekvenserna av den personliga intervjun och, i förekommande fall, om hur han eller hon kan förbereda sig inför den personliga intervjun. Medlemsstaterna ska se till att företrädaren och/eller en juridisk rådgivare eller annan, enligt nationell rätt godkänd eller tillåten, rådgivare är närvarande vid denna intervju och har möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter, inom den ram som fastställs av den person som genomför intervjun.

Medlemsstaterna får kräva att det ensamkommande barnet ska närvara vid den personliga intervjun, även om företrädaren är närvarande.

2. Medlemsstaterna får avstå från att utse någon företrädare om det ensamkommande barnet med största sannolikhet kommer att fylla 18 innan ett beslut fattas i första instans.

3. Medlemsstaterna ska se till att

- a) om ett ensamkommande barn intervjuas om sin ansökan om internationellt skydd i enlighet med artiklarna 14–17 och 34, ska denna intervju genomföras av en person som har nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov,
- b) den beslutande myndighetens beslut om en asylansökan från ett ensamkommande barn förbereds av en tjänsteman med nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov.

4. Ensamkommande barn och deras företrädare ska kostnadsfritt förses med rättslig information och information om

förfarandet enligt artikel 19 också i sådana förfaranden om återkallande av internationellt skydd som föreskrivs i kapitel IV.

5. Medlemsstaterna får använda sig av läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn i samband med prövningen av en ansökan om internationellt skydd i sådana fall där medlemsstaterna, efter sökandens allmänna uttalanden eller andra relevanta indikationer hyser tvivel beträffande sökandens ålder. Om medlemsstaterna därefter fortfarande hyser tvivel när det gäller sökandens ålder ska de utgå ifrån att sökanden är underårig.

Alla läkarundersökningar ska ske med full respekt för den personliga värdigheten varvid den minst invasiva typen av undersökning bör föredras och utföras av kvalificerade medicinska yrkesutövare, för att i möjligaste mån medge ett tillförlitligt resultat.

När läkarundersökningar används ska medlemsstaterna se till att

- a) ensamkommande barn före prövningen av ansökan om internationellt skydd informeras om att en åldersbestämning genom en läkarundersökning kan komma att göras och att denna information ges på ett språk de förstår eller rimligen kan förväntas förstå; denna information ska innehålla upplysningar om undersökningsmetoden och eventuella konsekvenser som resultatet av läkarundersökningen kan få för prövningen av ansökan om internationellt skydd och också om konsekvenserna av en vägran från det ensamkommande barnet att genomgå en läkarundersökning,
- b) ensamkommande barn och/eller deras företrädare ger sitt samtycke till att en läkarundersökning görs för att fastställa de berörda underårigas ålder, och
- c) ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd från ett ensamkommande barn som har vägrat att undergå en läkarundersökning inte baseras enbart på denna vägran.

Det faktum att ett ensamkommande barn har vägrat att genomgå en läkarundersökning ska inte vara ett hinder för den beslutande myndigheten att fatta beslut om ansökan om internationellt skydd.

6. Barnets bästa ska komma i främsta rummet när medlemsstaterna genomför detta direktiv.

Om en medlemsstat under asylförfarandet fastställer att en person är ett ensamkommande barn får den

- a) tillämpa eller fortsätta att tillämpa artikel 31.8 endast om
- i) sökanden kommer från ett land som uppfyller kriterierna för säkra ursprungsländer enligt detta direktiv,

- ii) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan om internationellt skydd som inte kan nekas prövning i enlighet med artikel 40.5, eller
- iii) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten eller den allmänna ordningen i medlemsstaten eller med tvång har utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt,
- b) tillämpa eller fortsätta att tillämpa artikel 43 i enlighet med artiklarna 8–11 i direktiv 2013/33/EU endast om
- i) sökanden kommer från ett land som uppfyller kriterierna för säkra ursprungsländer enligt detta direktiv,
- ii) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan,
- iii) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten eller den allmänna ordningen i medlemsstaten eller med tvång har utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt,
- iv) det finns rimlig anledning att anta att ett land som inte är en medlemsstat är ett säkert tredjeland för sökanden i enlighet med artikel 38,
- v) sökanden har vilselett myndigheterna genom att visa upp falska handlingar, eller
- vi) sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap.

Medlemsstaterna får tillämpa leden v och vi endast i enskilda fall där det föreligger starka skäl att anta att sökanden försöker dölja relevanta faktorer som sannolikt skulle medföra ett negativt beslut och under förutsättning att sökanden har fått full möjlighet, med hänsyn tagen till de särskilda rätts-säkerhetsbehoven för ensamkommande barn, att uppvisa godtagbara skäl för de handlingar som avses i leden v och vi, inbegripet genom samråd med sin företrädare.

- c) neka prövning av ansökan i enlighet med artikel 33.2 c om ett land som inte är en medlemsstat anses vara ett säkert tredjeland för sökanden i enlighet med artikel 38 under förutsättning att detta är för den underäriges bästa,
- d) tillämpa det förfarande som avses i artikel 20.3 om den underäriges företrädare har juridisk utbildning i enlighet med nationell rätt.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 41 ska medlemsstaterna vid tillämpningen av artikel 46.6 på ensamkommande barn åtminstone ge de garantier som föreskrivs i artikel 46.7 i samtliga fall.

Artikel 26

Förvar

1. Medlemsstaterna får inte hålla en person i förvar endast av det skälet att han eller hon är en sökande. Skäl och villkor för förvar samt garantier för sökande i förvar ska utformas i enlighet med direktiv 2013/33/EU.

2. I de fall en sökande hålls i förvar ska medlemsstaterna säkerställa att det finns en möjlighet till påskyndad rättslig prövning i enlighet med direktiv 2013/33/EU.

Artikel 27

Förfarande om ansökan återkallas

1. I den mån som medlemsstaterna i sin nationella rätt föreskriver en möjlighet att uttryckligen återkalla ansökan ska de se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att antingen avbryta prövningen eller att avslå ansökan om internationellt skydd om en sökande uttryckligen återkallar ansökan.

2. Medlemsstaterna får också bestämma att den beslutande myndigheten ska ha rätt att avbryta prövningen utan att fatta beslut. I så fall ska medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten inför en tjänsteanteckning i sökandens akt.

Artikel 28

Förfarande om sökanden implicit återkallar eller avstår från sin ansökan

1. Om det finns skälig grund att anta att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan, ska medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att antingen avbryta prövningen eller, förutsatt att den beslutande myndigheten finner ansökan ogrundad på grundval av en adekvat utredning av sakförhållandena i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, avslå ansökan.

Medlemsstaterna får förutsätta att sökanden implicit har återkallat eller avstått från sin ansökan om internationellt skydd, i synnerhet om det har kunnat fastställas att

- a) sökanden har underlåtit att besvara en begäran om att lämna information av betydelse för ansökan i enlighet med artikel 4 i direktiv 2011/95/EU, eller har underlåtit att infinna sig till en personlig intervju enligt artiklarna 14–17 i det här direktivet, om inte sökanden inom rimlig tid kan visa att hans eller hennes underlåtenhet beror på omständigheter som han eller hon inte rådde över,

- b) sökanden har avvikit eller utan tillstånd lämnat den plats där han eller hon bodde eller hölls i förvar utan att inom skälig tid kontakta den behöriga myndigheten eller han eller hon har underlåtit att inom skälig tid fullgöra sin anmälnings-skyldighet eller annan skyldighet att meddela sig om sökanden inte kan visa att detta berodde på omständigheter som han eller hon inte rådde över.

För att genomföra dessa bestämmelser får medlemsstaterna fastställa tidsfrister eller riktlinjer.

2. Medlemsstaterna ska se till att en sökande som efter ett beslut om att avbryta prövningen enligt punkt 1 i denna artikel åter anmäler sig hos den behöriga myndigheten har möjlighet att begära att ärendet tas upp på nytt eller att lämna in en ny ansökan, som inte ska omfattas av förfarandet i artiklarna 40 och 41.

Medlemsstaterna får besluta om en tidsfrist på minst nio månader efter vilken sökandens ärende inte längre kan tas upp på nytt eller den nya ansökan får behandlas som en efterföljande ansökan som omfattas av förfarandet i artiklarna 40 och 41. Medlemsstaterna får föreskriva att sökandens ärende endast får tas upp på nytt en gång.

Medlemsstaterna ska se till att en sådan person inte avlägsnas i strid med principen om "non-refoulement".

Medlemsstaterna får föreskriva att den beslutande myndigheten ska kunna återuppta prövningen i det skede där prövningen av ansökan avbröts.

3. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av förordning (EU) nr 604/2013.

Artikel 29

UNHCR:s roll

1. Medlemsstaterna ska ge UNHCR möjlighet att
 - a) ta kontakt med sökande, även de som hålls i förvar, befinner sig vid gränser och i transitzoner,
 - b) få tillgång till information om enskilda ansökningar om internationellt skydd, om förfarandets gång och om vilka beslut som har fattats, under förutsättning att sökanden samtycker till detta,
 - c) vid utövandet av sin tillsyn enligt artikel 35 i Genèvekonventionen lägga fram synpunkter till vilken behörig myndighet som helst i fråga om enskilda ansökningar om internationellt skydd i alla skeden av förfarandet.
2. Punkt 1 ska även vara tillämplig på en organisation som för UNHCR:s räkning verkar i den berörda medlemsstaten i enlighet med ett avtal med medlemsstaten i fråga.

Artikel 30

Insamling av uppgifter om enskilda ärenden

Medlemsstaterna får inte vid prövning av enskilda ärenden

- a) röja uppgifter om enskilda ansökningar om internationellt skydd, eller det faktum att en ansökan har lämnats in, till den eller de påstådda aktörer som bedriver förföljelse eller orsakar allvarlig skada,
- b) inhämta uppgifter från den eller de påstådda aktörer som bedriver förföljelse eller orsakar allvarlig skada på ett sätt som skulle leda till att dessa aktörer får direkt information om att en ansökan har lämnats in av sökanden i fråga, och som skulle äventyra den fysiska integriteten hos sökanden eller hos personer i beroendeställning, eller skulle äventyra friheten och säkerheten för hans eller hennes familjemedlemmar som bor kvar i ursprungslandet.

KAPITEL III

FÖRFARANDET I FÖRSTA INSTANS

AVSNITT I

Artikel 31

Prövningsförfarande

1. Medlemsstaterna ska handlägga ansökningar om internationellt skydd genom ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II.
2. Medlemsstaterna ska se till att ett prövningsförfarandet avslutas så snart som möjligt utan att åsidosätta en lämplig och fullständig prövning.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att prövningsförfarandet avslutas inom sex månader från det att ansökan lämnats in.

Om en ansökan är föremål för det förfarande som föreskrivs i förordning (EU) nr 604/2013 ska tidsfristen på sex månader inledas vid den tidpunkt då det i enlighet med den förordningen fastställs vilken medlemsstat som är ansvarig för prövningen samt sökanden befinner sig på den medlemsstatens territorium och har tagits om hand av den behöriga myndigheten.

Medlemsstaterna får förlänga den tidsfrist på sex månader som anges i denna punkt med en period på högst ytterligare nio månader om

- a) ärendet involverar komplicerade faktiska och/eller rättsliga omständigheter,

- b) ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer samtidigt ansöker om internationellt skydd, med följden att det i praktiken blir mycket svårt att avsluta förfarandet inom sexmånadersfristen,
- c) förseningen uppenbart kan hänföras till sökandens underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 13.
- I vederbörligen motiverade undantagsfall får medlemsstaterna överskrida de tidsfrister som föreskrivs i denna punkt med högst tre månader om det krävs för att säkerställa tillräcklig och fullständig prövning av ansökan om internationellt skydd.
4. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 13 och 18 i direktiv 2011/95/EU får medlemsstaterna skjuta upp avslutandet av prövningsförfarandet om den beslutande myndigheten, på grund av osäkra förhållanden i ursprungslandet som förväntas vara av tillfällig natur, inte rimligen kan fatta beslut inom de tidsfrister som fastställs i punkt 3. I dessa fall ska medlemsstaterna
- a) se över situationen i det berörda ursprungslandet minst var sjätte månad,
- b) i rimlig tid informera de berörda sökandena om skälen till senareläggandet, och
- c) i rimlig tid informera kommissionen om uppskjutandet av förfarandena för det ursprungslandet.
5. Medlemsstaterna ska under alla omständigheter slutföra prövningsförfarandet inom högst 21 månader från det att ansökan inkommit.
6. Om inget beslut kan fattas inom sex månader ska medlemsstaterna se till att sökanden
- a) informeras om förseningen, och
- b) på begäran erhåller information om skälen för förseningen och om den tidsfrist inom vilken beslut om hans eller hennes ansökan är att vänta.
7. Medlemsstaterna får prioritera en prövning av en ansökan om internationellt skydd i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, i synnerhet,
- a) om ansökan kan förväntas vara välgrundad,
- b) om sökanden är utsatt i den mening som avses i artikel 22 i direktiv 2013/33/EU eller är i behov av särskilda förfarandegarantier, särskilt ensamkommande barn.
8. Medlemsstaterna får även föreskriva att ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II ska påskyndas och/eller genomföras vid gränsen eller i transitzoner i enlighet med artikel 43 om
- a) sökanden vid inlämnandet av sin ansökan och framläggandet av de faktiska omständigheterna endast tagit med uppgifter som saknar betydelse för prövningen av hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, eller
- b) sökanden kommer från ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv, eller
- c) sökanden har vilselett myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter eller falska handlingar eller genom att undanhålla relevanta uppgifter eller handlingar som rör hans eller hennes identitet och/eller medborgarskap och som kunde ha påverkat beslutet i negativ riktning, eller
- d) det är troligt att sökanden i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap, eller
- e) sökanden har lämnat uppenbart inkonsekventa och motsägelserfulla, klart falska eller uppenbart osannolika uppgifter som motsäger tillräckligt kontrollerad information om ursprungslandet på ett sätt som gör att hans eller hennes påstående om rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU uppenbart är föga övertygande, eller
- f) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan om internationellt skydd som inte kan nekas prövning i enlighet med artikel 40.5, eller
- g) sökanden lämnar in en ansökan enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett redan fattat eller förestående beslut som skulle leda till att sökanden avlägsnats, eller
- h) sökanden olagligen anlände till medlemsstatens territorium eller olagligen förlängde sin vistelse och, utan goda skäl, varken har anmält sig till myndigheterna eller lämnat in en ansökan om internationellt skydd så snart som möjligt med tanke på omständigheterna kring inresan, eller

- i) sökanden vägrar att fullgöra sin skyldighet att lämna fingeravtryck i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EG) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har gett in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med uppgifter i Eurodac för brottsbekämpande ändamål⁽¹⁾, eller
- j) sökanden på allvarliga grunder kan betraktas som en fara för den inre säkerheten och den allmänna ordningen i den aktuella medlemsstaten eller har med tvång utvisats som ett allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet enligt nationell rätt.
9. Medlemsstaterna ska fastställa tidsfrister för att fatta ett beslut i första instans i enlighet med punkt 8. Dessa tidsfrister ska vara rimliga.

Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 3, 4 och 5 får medlemsstaterna överskrida dessa tidsfrister om det krävs i syfte att säkerställa en adekvat och fullständig prövning av ansökan om internationellt skydd.

Artikel 32

Ogrundade ansökningar

- Om inte annat följer av artikel 27 får medlemsstaterna endast anse en ansökan som ogrundad om den beslutande myndigheten har konstaterat att sökanden inte har rätt till internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.
- Vid ogrundade ansökningar, där någon av de omständigheter som förtecknas i artikel 31.8 är tillämplig, får medlemsstaterna även anse en ansökan vara uppenbart ogrundad, om den definieras på detta sätt i nationell lagstiftning.

AVSNITT II

Artikel 33

Ansökningar som inte kan tas upp till prövning

- Utöver de fall då en ansökan inte prövas enligt förordning (EU) nr 604/2013 behöver inte medlemsstaterna pröva om sökanden uppfyller kraven för internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, om en ansökan inte anses kunna tas upp till prövning enligt denna artikel.
- Medlemsstaterna får anse att en ansökan om internationellt skydd inte kan tas upp till prövning endast om

⁽¹⁾ Se sidan 1 i detta nummer av EUT.

- en annan medlemsstat har beviljat internationellt skydd,
- ett land som inte är en medlemsstat betraktas som första asylland för sökanden enligt artikel 35,
- ett land som inte är en medlemsstat betraktas som ett säkert tredjeland för sökanden enligt artikel 38,
- ansökan är en efterföljande ansökan, där inga nya fakta eller uppgifter av relevans för prövningen av sökandens rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU har framkommit eller lagts fram av sökanden, eller
- en person i beroendeställning lämnar in en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 7.2 har godtagit att det egna ärendet ska utgöra en del av en ansökan som lämnats in på hans eller hennes vägnar och det inte finns några omständigheter kring situationen för personen i beroendeställning som motiverar en separat ansökan.

Artikel 34

Särskilda bestämmelser om intervjuer för att avgöra om ansökan ska upptas till prövning

- Medlemsstaterna ska ge sökande möjligheten att lägga fram sina synpunkter på tillämpningen av de grunder som avses i artikel 33 på de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall, innan den beslutande myndigheten beslutar huruvida ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning eller inte. Medlemsstaterna ska därför genomföra en personlig intervju för att avgöra om ansökan ska upptas till prövning. Om medlemsstaterna vill avvika från denna regel i samband med en efterföljande ansökan, får detta endast ske med stöd av artikel 42.

Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av artikel 4.2 a i detta direktiv och artikel 5 i förordning (EU) nr 604/2013.

- Medlemsstaterna får föreskriva att personal vid andra myndigheter än den beslutande myndigheten ska genomföra den personliga intervjun för att avgöra om ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning eller inte. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att sådan personal i förväg får nödvändig grundläggande utbildning, särskilt om internationell människorättslagstiftning, unionens asylregelverk och intervju-teknik.

AVSNITT III

Artikel 35

Begreppet första asylland

Ett land kan betraktas som första asylland för en enskild sökande, om

- a) han eller hon har erkänts som flykting i landet och fortfarande kan erhålla detta skydd, eller
- b) han eller hon åtnjuter annat tillräckligt skydd i landet, inbegripet enligt principen om "non-refoulement",

förutsatt att han eller hon kommer att tillåtas resa in på nytt i det landet.

När medlemsstaterna tillämpar begreppet första asylland på en sökandes särskilda omständigheter, får de ta hänsyn till artikel 38.1. Sökanden ska beredas tillfälle att bestrida tillämpningen av begreppet första asylland med hänvisning till de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall.

Artikel 36

Begreppet säkert ursprungsland

1. Om det fastställs att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland enligt detta direktiv kan landet, efter en enskild prövning av ansökan, betraktas som ett säkert ursprungsland för en enskild sökande endast om

- a) han eller hon är medborgare i det landet eller
- b) han eller hon är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist i det landet,

och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte ska anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter och i fråga om hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU.

2. Medlemsstaterna ska i den nationella lagstiftningen fastställa närmare regler och föreskrifter för tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland.

Artikel 37

Nationellt fastställande av tredjeländer som säkra ursprungsländer

1. Medlemsstaterna får behålla eller införa lagstiftning som, i enlighet med bilaga I, gör det möjligt att på nationell nivå fastställa säkra ursprungsländer i samband med prövning av ansökningar om internationellt skydd.

2. Medlemsstaterna ska regelbundet se över situationen i tredjeländer som fastställts som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

3. Bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland i enlighet med denna artikel ska grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, stödkontoret, UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer.

4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de länder som betraktas som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

Artikel 38

Begreppet säkert tredjeland

1. Medlemsstaterna får tillämpa begreppet säkert tredjeland endast om de behöriga myndigheterna är övertygade om att en person som ansöker om internationellt skydd kommer att behandlas i enlighet med följande principer i det berörda tredjelandet:

- a) Sökandens liv och frihet är inte hotade på grund av ras, religion, medborgarskap, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk övertygelse.
- b) Det föreligger ingen risk för allvarlig skada enligt definitionen i direktiv 2011/95/EU.
- c) Principen om "non-refoulement" iakttas i enlighet med Genèvekonventionen.
- d) Förbudet mot varje återsändande som innebär åsidosättande av förbudet mot tortyr och grym, omänsklig eller förnedrande behandling i enlighet med folkrätten iakttas.
- e) Sökanden har möjlighet att ansöka om flyktingstatus och, om de befins vara flyktingar, erhålla skydd i enlighet med Genèvekonventionen.

2. Begreppet säkert tredjeland ska tillämpas i enlighet med bestämmelser i nationell rätt, inbegripet

- a) bestämmelser enligt vilka sökanden måste ha en anknytning till det berörda tredjelandet som gör att det skulle vara rimligt för denne att resa till det landet,
- b) bestämmelser om vilka metoder de behöriga myndigheterna ska använda för att säkerställa att begreppet säkert tredjeland kan tillämpas på ett enskilt land eller en enskild sökande; sådana metoder ska inbegripa att i varje enskilt fall bedöma huruvida landet är säkert för en enskild sökande och/eller att på nationell nivå fastställa länder som i allmänhet betraktas som säkra,
- c) bestämmelser i enlighet med internationell rätt som gör det möjligt att genom en enskild prövning fastställa huruvida det berörda tredjelandet är säkert för en enskild sökande, och vilka minst ska göra det möjligt för sökanden att överklaga tillämpningen av begreppet säkert tredjeland med anledning av att tredjelandet i fråga inte är säkert med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter; sökanden ska också tillåtas att invända mot sin anknytning till tredjelandet i enlighet med led a.

3. Om ett beslut genomförs endast på grundval av denna artikel ska medlemsstaterna

a) informera sökanden om detta, och

b) förse sökanden med en handling på tredjelandets språk som underrättar myndigheterna i det landet om att ansökan inte har prövats i sak.

4. Om tredjelandet nekar en sökande tillstånd att resa in på dess territorium, ska medlemsstaterna se till att rätt till prövning ges i enlighet med de grundläggande principer och garantier som beskrivs i kapitel II.

5. Medlemsstaterna ska regelbundet underrätta kommissionen om tredjeländer på vilka detta begrepp tillämpas enligt bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 39

Begreppet europeiska säkra tredjeländer

1. Medlemsstaterna får föreskriva att en ansökan om internationellt skydd och säkerheten för sökanden när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter enligt beskrivningen i kapitel II inte ska prövas eller inte ska prövas fullständigt i fall där en behörig myndighet på grundval av sakförhållanden har fastställt att sökanden försöker att resa in eller har rest in olagligt på territoriet från ett säkert tredjeland i enlighet med punkt 2.

2. Ett tredjeland kan endast anses vara ett säkert tredjeland enligt punkt 1 om

a) det har ratificerat och följer bestämmelserna i Genèvekonventionen utan geografiska begränsningar,

b) det har inrättat ett lagstadgat asylförfarande, och

c) det har ratificerat Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och följer bestämmelserna i denna, inklusive normerna med avseende på effektiva rättsmedel.

3. Sökanden ska beredas tillfälle att bestrida tillämpningen av begreppet europeiska säkra tredjeländer med hänvisning till att det berörda tredjelandet inte är säkert på grund av de särskilda omständigheterna i hans eller hennes fall.

4. De berörda medlemsstaterna ska i nationell rätt fastställa villkoren för genomförande av bestämmelserna i punkt 1 och följderna av de beslut som fattas enligt dessa bestämmelser i enlighet med principen om "non-refoulement", inbegripet bestämmelser om undantag från tillämpningen av denna artikel av humanitära, politiska eller folkrättsliga skäl.

5. Vid genomförande av ett beslut som enbart grundas på denna artikel ska de berörda medlemsstaterna

a) informera sökanden om detta, och

b) förse sökanden med en handling på tredjelandets språk som underrättar myndigheterna i det landet om att ansökan inte har prövats i sak.

6. Om det säkra tredjelandet inte återtar sökanden ska medlemsstaterna se till att rätt till prövning ges i enlighet med de grundläggande principer och garantier som anges i kapitel II.

7. Medlemsstaterna ska regelbundet underrätta kommissionen om tredjeländer på vilka detta begrepp tillämpas i enlighet med denna artikel.

AVSNITT IV

Artikel 40

Efterföljande ansökan

1. När en person som har ansökt om internationellt skydd i en medlemsstat lämnar ytterligare utsagor eller lämnar in en efterföljande ansökan i samma medlemsstat ska medlemsstaten pröva dessa ytterligare utsagor eller fakta i den efterföljande ansökan i samband med prövningen av den tidigare ansökan eller i samband med prövningen av det omprövade beslutet eller överklagandet i den mån de behöriga myndigheterna kan beakta och pröva alla fakta som utgör grund för dessa ytterligare utsagor eller den efterföljande ansökan inom denna ram.

2. När beslut fattas enligt artikel 33.2 d om huruvida en ansökan om internationellt skydd ska tas upp till prövning ska en efterföljande ansökan om internationellt skydd först bli föremål för en preliminär prövning om nya fakta eller uppgifter har framkommit eller har lagts fram av sökanden vad avser sökandens rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU.

3. Om den preliminära prövningen enligt punkt 2 leder fram till slutsatsen att nya fakta eller uppgifter har framkommit eller lagts fram av sökanden vilka på ett avgörande sätt bidrar till sökandens möjligheter att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd enligt direktiv 2011/95/EU, ska ansökan prövas på nytt enligt kapitel II. Medlemsstaterna får också ange andra skäl till att gå vidare med en efterföljande ansökan.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att ansökan endast kommer att prövas vidare om sökanden utan egen förskyllan i det tidigare förfarandet var oförmögen att göra gällande de situationer som avses i punkterna 2 och 3 i denna artikel, i synnerhet genom att använda sin rätt till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 46.

5. När en efterföljande ansökan inte prövas vidare enligt denna artikel ska den nekas prövning enligt artikel 33.2 d.

6. Det förfarande som avses i denna artikel får också tillämpas på

a) en person i beroendeställning som lämnat in en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 7.2 har godtagit att det egna ärendet ska utgöra en del av en ansökan som lämnats in på hans eller hennes vägnar, och/eller

b) en ogift underårig som lämnat in en ansökan efter det att en ansökan lämnats in på hans eller hennes vägnar enligt artikel 7.5 c.

I sådana fall ska man vid den preliminära prövningen enligt punkt 2 undersöka om det finns fakta avseende ifrågavarande persons eller den ogifte underåriges situation som motiverar en separat ansökan.

7. Om en person avseende vilken ett beslut om överföring ska verkställas i enlighet med förordning (EU) nr 604/2013 gör ytterligare framställningar eller lämnar in en efterföljande ansökan i den medlemsstat som ska verkställa överföringen, ska dessa framställningar eller efterföljande ansökningar utredas av den ansvariga medlemsstat som avses i den förordningen i enlighet med detta direktiv.

Artikel 41

Undantag från rätten att stanna kvar vid efterföljande ansökningar

1. Medlemsstaterna får göra undantag från rätten att stanna kvar på territoriet om en person

a) har lämnat in en första efterföljande ansökan som inte prövas vidare i enlighet med artikel 40.5, enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett beslut som skulle leda till att han eller hon omedelbart avlägsnas från den medlemsstaten, eller

b) lämnar in ytterligare en efterföljande ansökan i samma medlemsstat som redan fattat ett slutligt beslut om att inte pröva en första efterföljande ansökan enligt artikel 40.5 eller ett slutligt beslut om att avslå den ansökan såsom ogrundad.

Medlemsstaterna får göra ett sådant undantag endast om den beslutande myndigheten anser att avlägsnandet inte direkt eller indirekt resulterar i *refoulement* i strid med medlemsstatens internationella och unionsrättsliga åtaganden.

2. I de fall som avses i punkt 1 får medlemsstaterna också

a) göra undantag från de tidsfrister som normalt är tillämpliga på påskyndade förfaranden, i enlighet med nationell rätt, om prövningsförfarandet påskyndas i enlighet med artikel 31.8 g,

b) göra undantag från de tidsfrister som normalt är tillämpliga i prövningsförfaranden enligt artiklarna 33 och 34, i enlighet med nationell rätt, och/eller

c) göra undantag från artikel 46.8.

Artikel 42

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna ska se till att sökande vilkas ansökningar är föremål för en preliminär prövning enligt artikel 40 omfattas av de garantier som anges i artikel 12.1.

2. Medlemsstaterna får i nationell rätt föreskriva bestämmelser om den preliminära prövningen enligt artikel 40. Dessa bestämmelser får bland annat

a) lägga den berörda sökanden att ange de sakförhållanden och lägga fram de bevis som motiverar ett nytt förfarande,

b) tillåta att den preliminära prövningen genomförs enbart på grundval av skriftliga inlagor utan krav på att sökanden ska intervjuas personligen, förutom i de fall som avses i artikel 40.6.

Dessa regler får inte göra det omöjligt för en sökande att få tillgång till ett nytt förfarande och de får inte heller innebära att tillgången till ett nytt förfarande i praktiken sätts ur spel eller allvarligt inskränks.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att sökanden informeras på lämpligt sätt om utfallet av den preliminära prövningen och, om ansökan inte kommer att prövas vidare, skälen till detta och möjligheterna att överklaga eller begära en omprövning av det beslutet.

AVSNITT V

Artikel 43

Gränsförfaranden

1. Medlemsstaterna får föreskriva förfaranden, i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, för att vid medlemsstatens gräns eller i transitzoner besluta om

a) huruvida en ansökan som lämnas in där ska tas upp till prövning, enligt artikel 33, och/eller

b) innehållet i en ansökan i ett förfarande enligt artikel 31.8.

2. Medlemsstaterna ska se till att ett beslut inom ramen för de förfaranden som föreskrivs i punkt 1 fattas inom rimlig tid. Om ett beslut inte har fattats inom fyra veckor, ska sökanden beviljas inresa till medlemsstatens territorium så att hans eller hennes ansökan kan handläggas i enlighet med andra bestämmelser i detta direktiv.

3. I händelse av ankomster som omfattar ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som lämnar ansökningar om internationellt skydd vid gränsen eller i en transitzon, vilket gör det omöjligt i praktiken att där tillämpa bestämmelserna i punkt 1, får dessa förfaranden även tillämpas om och under den tid dessa tredjelandsmedborgare eller statslösa personer normalt är förlagda på platser i närheten av gränsen eller i transitzonen.

KAPITEL IV

FÖRFARANDEN FÖR ÅTERKALLANDE AV INTERNATIONELLT SKYDD

Artikel 44

Återkallande av internationellt skydd

Medlemsstaterna ska se till att en utredning får inledas om att återkalla en persons internationella skydd så snart det framkommer nya fakta eller uppgifter som tyder på att det finns skäl att ompröva giltigheten av hans eller hennes internationella skydd.

Artikel 45

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna ska se till att när den behöriga myndigheten överväger att återkalla en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons internationella skydd i enlighet med artikel 14 eller 19 i direktiv 2011/95/EU, ska denna person åtnjuta följande garantier:

- a) Han eller hon ska underrättas skriftligen om att den behöriga myndigheten omprövar hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd och skälen för en sådan omprövning.
- b) Han eller hon ska ges möjlighet att i en personlig intervju enligt artikel 12.1 b och artiklarna 14–17 eller i en skriftlig förklaring ange sina skäl till varför hans eller hennes internationella skydd inte bör återkallas.

2. Dessutom ska medlemsstaterna inom ramen för det förfarande som anges i punkt 1 se till att

a) den behöriga myndigheten kan erhålla korrekta och uppdaterade uppgifter från olika källor, vid behov t.ex. från stödkontoret och UNHCR, om den allmänna situationen i de berörda personernas ursprungsländer, och

b) om uppgifter samlas i ett enskilt fall för att ompröva en persons internationella skydd, får dessa inte inhämtas från en aktör som utövar förföljelse eller orsakar allvarlig skada på ett sådant sätt att en sådan aktör får direkt information om att den berörda personen är en person som beviljats internationellt skydd vars status är under omprövning, eller att den fysiska integriteten för den berörda personen eller personer i beroendeställning eller friheten och säkerheten för de familjemedlemmar som fortfarande är bosatta i ursprungslandet äventyras.

3. Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndighetens beslut att återkalla det internationella skyddet lämnas skriftligen. De faktiska och rättsliga skälen ska anges i beslutet och information om hur beslutet kan överklagas ska lämnas skriftligen.

4. Så snart den behöriga myndigheten har fattat ett beslut om att återkalla det internationella skyddet ska artiklarna 20, 22, 23.1 och 29 även vara tillämpliga.

5. Genom avvikelse från punkterna 1–4 i denna artikel får medlemsstaterna besluta att det internationella skyddet upphör genom lag om den som beviljats internationellt skydd otvetydigt av sagt sig detta skydd. Medlemsstaterna får också föreskriva att det internationella skyddet ska upphöra genom lag om den som beviljats internationellt skydd blir medborgare i den medlemsstaten.

KAPITEL V

ÖVERKLAGANDE

Artikel 46

Rätten till ett effektivt rättsmedel

1. Medlemsstaterna ska se till att sökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande:

- a) Ett beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, inbegripet ett beslut
 - i) att anse en ansökan ogrundad med avseende på flyktingstatus och/eller subsidiärt skydd,
 - ii) att en ansökan inte kan tas upp till prövning enligt artikel 33.2,
 - iii) som fattas vid gränsen eller i en medlemsstats transitzon enligt artikel 43.1,

- iv) att inte pröva en ansökan enligt artikel 39.
- b) En vägran att ta upp prövningen av en asylansökan på nytt efter det att den har avbrutits i enlighet med artiklarna 27 och 28.
- c) Ett beslut att återkalla internationellt skydd enligt artikel 45.
2. Medlemsstaterna ska se till att personer som av den beslutande myndigheten ansetts ha rätt till subsidiärt skydd tillförsäkras rätt till ett effektivt rättsmedel i enlighet med punkt 1 mot beslut som innebär att ansökan betraktas som ogrundad med avseende på flyktingstatus.
- Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 c får en medlemsstat neka prövning av ett överklagande av ett beslut som innebär att en ansökan anses vara ogrundad med avseende på flyktingstatus på grund av otillräckligt intresse från sökandens sida att fullfölja förfarandet, om den status som subsidiärt skyddsbehövande som beviljats av medlemsstaten ger samma rättigheter och förmåner som flyktingstatus i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.
3. I syfte att fullgöra skyldigheterna i punkt 1 ska medlemsstaterna se till att ett effektivt rättsmedel medför full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna, däribland, i förekommande fall, en prövning av behovet av internationellt skydd i enlighet med direktiv 2011/95/EU, åtminstone när handläggningen av överklagandet sker vid domstol eller tribunal i första instans.
4. Medlemsstaterna ska fastställa skäligen tidsfrister och andra nödvändiga bestämmelser så att sökanden kan utöva sin rätt till effektiva rättsmedel enligt punkt 1. Tidsfristerna får inte göra detta omöjligt eller orimligt svårt.
- Medlemsstaten får även föreskriva att beslut som fattats i enlighet med artikel 43 ska bli föremål för granskning *ex officio*.
5. Utan hinder av punkt 6 ska medlemsstaterna låta sökande stanna på deras territorium till dess att tidsfristen för utövande av rätten till ett effektivt rättsmedel har löpt ut och, om de har utövat denna rätt inom utsatt tid, i avvaktan på resultatet av omprövningen.
6. Vid beslut om
- a) att anse en ansökan uppenbart ogrundad i enlighet med artikel 32.2 eller ogrundad efter prövning i enlighet med artikel 31.8, utom i fall där dessa beslut grundar sig på de omständigheter som avses i artikel 31.8 h,
- b) att en ansökan inte kan tas upp till prövning enligt artikel 33.2 a, b eller d,
- c) att vägra att återuppta prövningen av sökandens ärende efter att det har avbrutits i enlighet med artikel 28, eller
- d) om att ansökan inte ska prövas eller inte ska prövas fullständigt enligt artikel 39,
- ska en domstol eller tribunal ha rätt att avgöra om den sökande får stanna kvar i medlemsstaten, antingen på begäran av sökanden eller *ex officio*, om beslutet leder till att sökandens rätt att stanna kvar i medlemsstaten upphör, och när i sådana situationer rätten att stanna kvar i medlemsstaten, i avvaktan på resultatet av prövningen inte regleras i nationell rätt.
7. Punkt 6 ska endast tillämpas på de förfaranden som anges i artikel 43 under förutsättning att
- a) sökanden har tillgång till nödvändig tolkning och nödvändigt rättsligt bistånd och biträde samt har minst en vecka på sig att förbereda sin begäran och att för domstolen lägga fram de argument som talar för att låta honom eller henne stanna kvar på territoriet i avvaktan på resultatet av förfarandet,
- b) inom ramen för prövningen av den begäran som avses i punkt 6, domstolen eller tribunalen prövar den beslutande myndighetens negativa beslut med avseende på faktiska och rättsliga omständigheter.
- Om de villkor som avses i leden a och b inte är uppfyllda ska punkt 5 tillämpas.
8. Medlemsstaterna ska tillåta sökanden att stanna kvar på deras territorium i avvaktan på resultatet av förfarandet enligt punkterna 6 och 7 för att avgöra om sökanden får stanna kvar på territoriet.
9. Punkterna 5, 6 och 7 ska inte påverka tillämpningen av artikel 26 i förordning (EU) nr 604/2013.
10. Medlemsstaterna får fastställa tidsfrister för domstolen enligt punkt 1 för att pröva den beslutande myndighetens beslut.
11. Medlemsstaterna får även i nationell lagstiftning fastställa under vilka förhållanden det kan anses att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sitt rättsmedel enligt punkt 1, tillsammans med regler om det förfarande som ska följas.

KAPITEL VI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 47

Överklagande från offentliga myndigheter

Detta direktiv påverkar inte offentliga myndigheters möjlighet att överklaga administrativa och/eller rättsliga beslut enligt nationell lagstiftning.

Artikel 48

Konfidentialitet

Medlemsstaterna ska se till att de myndigheter som genomför detta direktiv är bundna av tystnadsplikt enligt nationell lagstiftning vad avser alla uppgifter de får kännedom om i samband med sitt arbete.

Artikel 49

Samarbete

Varje medlemsstat ska utse en nationell kontaktpunkt och underrätta kommissionen om dess adress. Kommissionen ska översända dessa upplysningar till övriga medlemsstater.

Medlemsstaterna ska i samarbete med kommissionen vidta alla lämpliga åtgärder för att upprätta ett direkt samarbete och ett informationsutbyte mellan behöriga myndigheter.

Om de åtgärder som avses i artiklarna 6.5, 14.1 andra stycket och 31.3 b tillgrips ska medlemsstaterna så snart skälen för tillämpningen av dessa undantagsåtgärder inte längre föreligger, och minst årligen, informera kommissionen om detta. Denna information ska om möjligt innefatta uppgifter om den andel av ansökningarna för vilken undantag tillämpats jämfört med det totala antalet ansökningar som behandlats under perioden.

Artikel 50

Rapport

Senast den 20 juli 2017 ska kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna och föreslå nödvändiga ändringar. Medlemsstaterna ska till kommissionen översända alla uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport. Efter det att rapporten har lagts fram ska kommissionen minst en gång vart femte år rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna.

Som en del av den första rapporten ska kommissionen också särskilt ta upp tillämpningen av artikel 17 och de olika verktyg som används när det gäller protokollet från den personliga intervjun.

Artikel 51

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa

artiklarna 1–30, artikel 31.1, 31.2, 31.6–31.9, artiklarna 32–46, artiklarna 49 och 50 och bilaga I senast den 20 juli 2015. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

2. Medlemsstaterna ska senast den 20 juli 2018 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 31.3, 31.4 och 31.5. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som anges i punkterna 1 och 2 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom detta direktiv ska anses som hänvisningar till detta direktiv. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 52

Övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna ska tillämpa de bestämmelser i lagar och andra författningar som anges i artikel 51(1) på ansökningar om internationellt skydd som lämnats in och på förfaranden för återkallande av internationellt skydd som inlemts efter den 20 juli 2015 eller vid ett tidigare datum. Ansökningar som lämnats in före den 20 juli 2015 och förfaranden för återkallande av flyktingstatus som inlemts före den dagen ska omfattas av de lagar och andra författningar som antagits enligt direktiv 2005/85/EG.

Medlemsstaterna ska tillämpa de lagar och andra författningar som avses i artikel 51.2 på ansökningar om internationellt skydd som lämnats in efter den 20 juli 2018 eller ett tidigare datum. Ansökningar som lämnats in före den dagen ska omfattas av de lagar och andra författningar som anges i direktiv 2005/85/EG.

Artikel 53

Upphävande

För de medlemsstater som är bundna av det här direktivet ska direktiv 2005/85/EG upphöra att gälla den 21 juli 2015, dock utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller den tidsfrist för införlivande med nationell lagstiftning av direktivet som anges i del B i bilaga II.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga III.

Artikel 54

Ikraftträdande och tillämpning

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 47 och 48 ska tillämpas från och med den 21 juli 2015.

Artikel 55

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i den 26 juni 2013.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
A. SHATTER
Ordförande

BILAGA I

Fastställande av säkra ursprungsländer enligt artikel 37.1

Ett land ska betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i direktiv 2011/95/EU, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Vid denna bedömning ska man bland annat beakta i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

- a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas,
- b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och/eller i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och/eller Förenta nationernas konvention mot tortyr, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i nämnda Europeiska konvention,
- c) hur landet iakttar principen om "*non-refoulement*" i enlighet med Genèvekonventionen,
- d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelse av dessa rättigheter och friheter.

BILAGA II

DEL A

Upphävt direktiv

(som det hänvisas till i artikel 53)

Rådets direktiv 2005/85/EG

(EUT L 326, 13.12.2005, s. 13)

DEL B

Tidsfrist för införlivande med nationell lagstiftning

(som det hänvisas till i artikel 51)

Direktiv	Tidsfrister för införlivande
2005/85/EG	Första tidsfrist: den 1 december 2007 Andra tidsfrist: den 1 december 2008

BILAGA III

Jämförelsetabell

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2 a–c	Artikel 2 a–c
—	Artikel 2 d
Artikel 2 d–f	Artikel 2 e–g
—	Artikel 2 h och i
Artikel 2 g	Artikel 2 j
—	Artikel 2 k och l
Artikel 2 h–k	Artikel 2 m–p
—	Artikel 2 q
Artikel 3.1 och 3.2	Artikel 3.1 och 3.2
Artikel 3.3	—
Artikel 3.4	Artikel 3.3
Artikel 4.1 första stycket	Artikel 4.1 första stycket
Artikel 4.1 andra stycket	—
Artikel 4.2 a	Artikel 4.2 a
Artikel 4.2 b–d	—
Artikel 4.2 e	Artikel 4.2 b
Artikel 4.2 f	—
—	Artikel 4.3
Artikel 4.3	Artikel 4.4
—	Artikel 4.5
Artikel 5	Artikel 5
Artikel 6.1	Artikel 6.1
—	Artikel 6.2–6.4
Artikel 6.2 och 6.3	Artikel 7.1 och 7.2
—	Artikel 7.3
—	Artikel 7.4
Artikel 6.4	Artikel 7.5
Artikel 6.5	—
—	Artikel 8
Artikel 7.1 och 7.2	Artikel 9.1 och 9.2

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
—	Artikel 9.3
Artikel 8.1	Artikel 10.1
—	Artikel 10.2
Artikel 8.2 a-c	Artikel 10.3 a-c
—	Artikel 10.3 d
Artikel 8.3 och 8.4	Artikel 10.4 och 10.5
Artikel 9.1	Artikel 11.1
Artikel 9.2, första stycket	Artikel 11.2 första stycket
Artikel 9.2, andra stycket	—
Artikel 9.2, tredje stycket	Artikel 11.2 andra stycket
Artikel 9.3	Artikel 11.3
Artikel 10.1 a-c	Artikel 12.1 a-c
—	Artikel 12.1 d
Artikel 10.1 d och 10.1 e	Artikel 12.1 e och f
Artikel 10.2	Artikel 12.2
Artikel 11	Artikel 13
Artikel 12.1 första stycket	Artikel 14.1 första stycket
Artikel 12.2 andra stycket	—
—	Artikel 14.1 andra och tredje stycket
Artikel 12.2 tredje stycket	Artikel 14.1 fjärde stycket
Artikel 12.2 a	Artikel 14.2 a
Artikel 12.2 b	—
Artikel 12.2 c	—
Artikel 12.3 första stycket	Artikel 14.2 b
Artikel 12.3 andra stycket	Artikel 14.2 andra stycket
Artikel 12.4-6	Artikel 14.3-14.5
Artikel 13.1-2	Artikel 15.1 och 15.2
Artikel 13.3 a	Artikel 15.3 a
—	Artikel 15.3 b
Artikel 13.3 b	Artikel 15.3 c
—	Artikel 15.3 d
—	Artikel 15.3 e
Artikel 13.4	Artikel 15.4

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 13.5	—
—	Artikel 16
Artikel 14	—
—	Artikel 17
—	Artikel 18
—	Artikel 19
Artikel 15.1	Artikel 22.1
Artikel 15.2	Artikel 20.1
—	Artikel 20.2–20.4
—	Artikel 21.1
Artikel 15.3 a	—
Artikel 15.3 b och c	Artikel 21.2 a och b
Artikel 15.3 d	—
Artikel 15.3 andra stycket	—
Artikel 15.4–6	Artikel 21.3–21.5
—	Artikel 22.2
Artikel 16.1 första stycket	Artikel 23.1 första stycket
Artikel 16.1 andra stycket första meningen	Artikel 23.1 andra stycket inledande orden
—	Artikel 23.1 a
Artikel 16.1 andra stycket andra meningen	Artikel 23.1 b
Artikel 16.2 första meningen	Artikel 23.2
Artikel 16.2 andra meningen	—
—	Artikel 23.3
Artikel 16.3	Artikel 23.4 första stycket
Artikel 16.4 första stycket	—
Artikel 16.4 andra och tredje stycket	Artikel 23.4 andra och tredje stycket
—	Artikel 24
Artikel 17.1	Artikel 25.1
Artikel 17.2 a	Artikel 25.2
Artikel 17.2 b och c	—
Artikel 17.3	—
Artikel 17.4	Artikel 25.3
—	Artikel 25.4
Artikel 17.5	Artikel 25.5

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
—	Artikel 25.6
Artikel 17.6	Artikel 25.7
Artikel 18	Artikel 26
Artikel 19	Artikel 27
Artikel 20.1 och 20.2	Artikel 28.1 och 28.2
—	Artikel 28.3
Artikel 21	Artikel 29
Artikel 22	Artikel 30
Artikel 23.1	Artikel 31.1
Artikel 23.2, första stycket	Artikel 31.2
—	Artikel 31.3
—	Artikel 31.4 och 31.5
Artikel 23.2, andra stycket	Artikel 31.6
Artikel 23.3	—
—	Artikel 31.7
Artikel 23.4 a	Artikel 31.8 a
Artikel 23.4 b	—
Artikel 23.4 c i	Artikel 31.8 b
Artikel 23.4 c ii	—
Artikel 23.4 d	Artikel 31.8 c
Artikel 23.4 e	—
Artikel 23.4 f	Artikel 31.8 d
Artikel 23.4 g	Artikel 31.8 e
—	Artikel 31.8 f
Artikel 23.4 h och i	—
Artikel 23.4 j	Artikel 31.8 g
—	Artikel 31.8 h och i
Artikel 23.4 k och l	—
Artikel 23.4 m	Artikel 31.8 j
Artikel 23.4 n och o	—
—	Artikel 31.9
Artikel 24	—
—	Artikel 32 (flyttad artikel 28)
Artikel 25	Artikel 33
Artikel 25.1	Artikel 33.1

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 25.2 a-c	Artikel 33.2 a-c
Artikel 25.2 d och e	—
Artikel 25.2 f och g	Artikel 33.2 d och e
—	Artikel 34
Artikel 26	Artikel 35
Artikel 27.1 a	Artikel 38.1 a
—	Artikel 38.1 b
Artikel 27.1 b-d	Artikel 38.1 c-e
Artikel 27.2-5	Artikel 38.2-5
Artikel 28	Artikel 32
Artikel 29	—
Artikel 30.1	Artikel 37.1
Artikel 30.2-30.4	—
—	Artikel 37.2
Artikel 30.5 och 30.6	Artikel 37.3 och 37.4
Artikel 31.1	Artikel 36.1
Artikel 31.2	—
Artikel 31.3	Artikel 36.2
Artikel 32.1	Artikel 40.1
Artikel 32.2	—
Artikel 32.3	Artikel 40.2
Artikel 32.4	Artikel 40.3 första meningen
Artikel 32.5	Artikel 40.3 andra meningen
Artikel 32.6	Artikel 40.4
—	Artikel 40.5
Artikel 32.7 första stycket	Artikel 40.6 a
—	Artikel 40.6 b
Artikel 32.7 andra stycket	Artikel 40.6 andra stycket
—	Artikel 40.7
—	Artikel 41
Artikel 33	—
Artikel 34.1 och 34.2 a	Artikel 42.1 och 42.2 a
Artikel 34.2 b	—
Artikel 34.2 c	Artikel 42.2 b

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 34.3 a	Artikel 42.3
Artikel 34.3 b	—
Artikel 35.1	Artikel 43.1 a
—	Artikel 43.1 b
Artikel 35.2 och 35.3 a–f	—
Artikel 35.4	Artikel 43.2
Artikel 35.5	Artikel 43.3
Artikel 36.1–36.2 c	Artikel 39.1–39.2 c
Artikel 36.2 d	—
Artikel 36.3	—
—	Artikel 39.3
Artikel 36.4–6	Artikel 39.4–39.6
—	Artikel 39.7
Artikel 36.7	—
Artikel 37	Artikel 44
Artikel 38	Artikel 45
—	Artikel 46.1 a i
Artikel 39.1 a i och ii	Artikel 46.1 a ii och iii
Artikel 39.1 a iii	—
Artikel 39.1 b	Artikel 46.1 b
Artikel 39.1 c och d	—
Artikel 39.1 e	Artikel 46.1 c
—	Artikel 46.2 och 46.3
Artikel 39.2	Artikel 46.4 första stycket
—	Artikel 46.4 andra och tredje stycket
Artikel 39.3	—
—	Artikel 46.5–46.9
Artikel 39.4	Artikel 46.10
Artikel 39.5	—
Artikel 39.6	Artikel 41.11
Artikel 40	Artikel 47
Artikel 41	Artikel 48
—	Artikel 49
Artikel 42	Artikel 50

Direktiv 2005/85/EG	Detta direktiv
Artikel 43 första stycket	Artikel 51.1
—	Artikel 51.2
Artikel 43 andra och tredje stycket	Artikel 51.3 och 51.4
Artikel 44	Artikel 52 första stycket
—	Artikel 52 andra stycket
—	Artikel 53
Artikel 45	Artikel 54
Artikel 46	Artikel 55
Bilaga I	—
Bilaga II	Bilaga I
Bilaga III	—
—	Bilaga II
—	Bilaga III

Departementsserien 2020

Kronologisk förteckning

1. Ett nytt brott om olovlig befatning med betalningsinstrument. Genomförande av non-cash-direktivet. Ju.
2. Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer. Ju.

Departementsserien 2020

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Ett nytt brott om olovlig befattning med
betalningsinstrument. Genomförande
av non-cash-direktivet. [1]

Uppenbart ogrundade ansökningar
och fastställande av säkra ursprungs-
länder. [2]